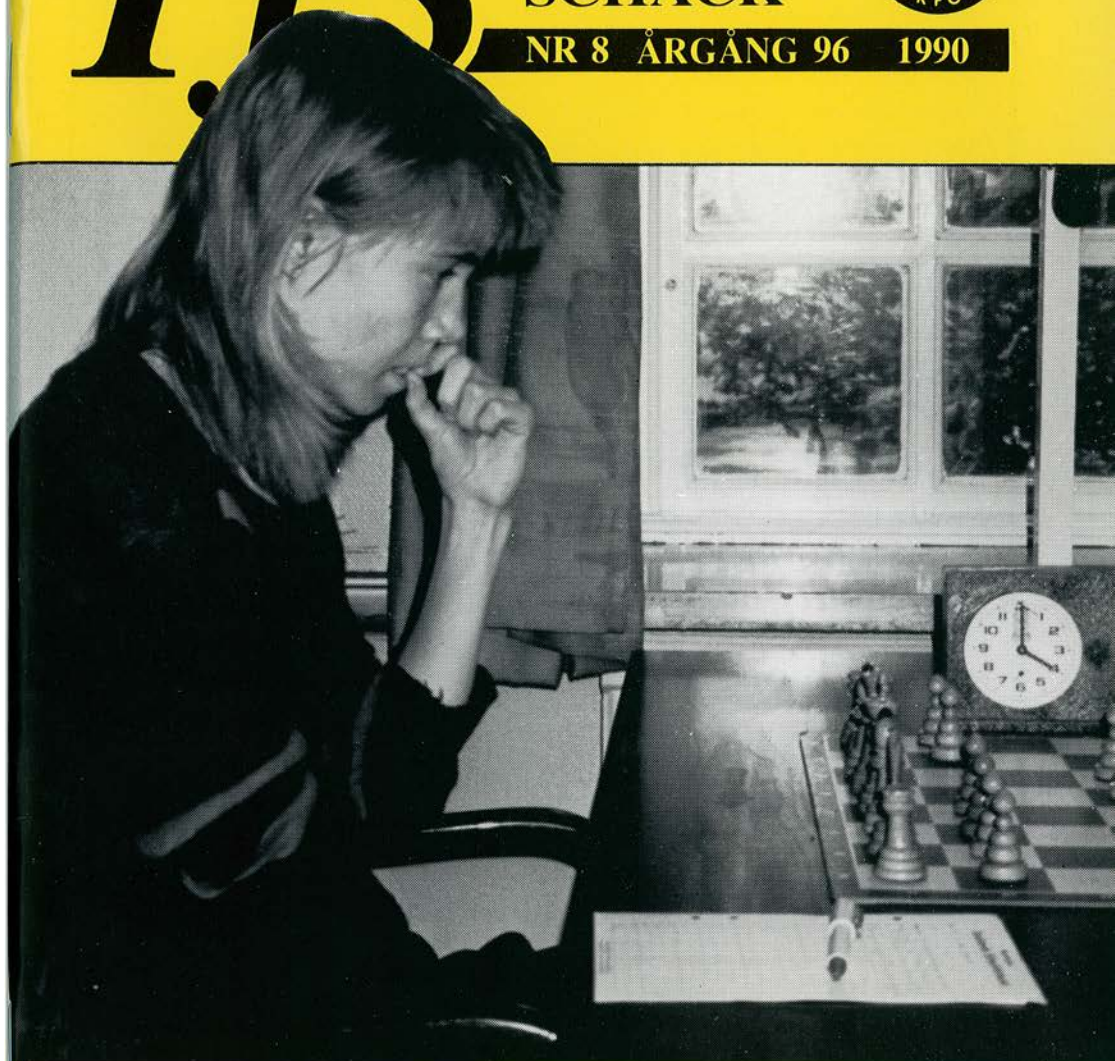

Tfs

TIDSKRIFT
FÖR
SCHACK

NR 8 ÅRGÅNG 96 1990

Rekordsegern

13½–2½ mot Finland! Aldrig har ett svenskt landslag vunnit med större marginal. På tredje bord tog Pia Cramling två ettor och nu har hon sex raka segrar i herrlandslaget!

Tidskrift för Schack är officiellt organ och medlemsblad för Sveriges Schackförbund.

Ägare: Sveriges Schackförbund.

Redaktör och ansvarig utgivare: Bo Plato, Gethornskroken 21, 281 49 Hässleholm, tel 0451/128 50, telefax 0451/147 90.

Ekonomi: Zenita Andersson, Magistratsvägen 55 B:323, 222 44 Lund, tel 046/14 58 10.

Prenumerationer: Bo Aurell, Krutvägen 3, 281 44 Hässleholm, tel 0451/364 11.

SSF:s Tfs-kommitté: Hakon Persson, Bo Plato och Zenita Andersson.

Prenumerationer: Samtliga prenumeranter är medlemmar av Tidskrift för Schacks Kamratförbund. Prenumerationsavgiften för 1990 är för medlemmar i Sveriges Schackförbund 180:–, för övriga 225:–.

Annonspriser: Helsida 2 000:–, halvsida 1 200:–, kvartssida 700:–, sista sidan av omslaget 3 000:–.

För annonsörer som sysslar med schacklig verksamhet utgår 50 % rabatt.

Postgiro: 60 46 34-6.

Bankgiro: 54 41-15 33.

All korrespondens sänds till någon av ovan angivna adresser.

Tryck: Norra Skåne Offset, Hässleholm

Innehåll

Skattereformen	321	Borås Open	342
Landskampen mot Finland	322	VM i TV? Tyvärr	344
Rödeby Open	326	Täby Open	345
Gata Kamsky i Tilburg	328	Ungdomssidorna	346
Thomas Ernst kommenterar	329	Nya böcker	357
Tävlingskalendern	332	Distriktsnytt	358
Kombinationstävling	333	Flunsåschacket	359
Mer än 8 000 har elotal	334	Historien om ett damoffer	360
Schackaforismer	335	Studier	364
Kjell Krantz kommenterar	336	Problem	365
Interzonturneringen	339	Polis-SM	367
Interzon, damer	341	I sista minuten	IV

Omslagsfoto: Björn Ansner

Nästa nummer

beräknas utkomma i slutet av november. Ur innehållet: De första VM-partierna, Skol-SM, Skol-NM, Allsvenskan m m. Manusstopp för nr 9: 29 oktober, för nr 10: 3 december!

Skattereformen

Det blir dyrare att arrangera schackturneringar nästa år. En konsekvens av skattereformen är att arbetsgivaravgift med 37,47 procent ska betalas för prisbelopp som överstiger 1 000 kronor.

□ Om således ett förstapris uppgår till 10 000 kronor kommer detta efter den 1 januari 1991 att kosta arrangörerna 13 747 kronor, en avsevärd fördyring som måhända kommer att påverka både anmälningsavgifterna och prispengarnas storlek.

Med hjälp av Gunnar Andersson vid skatteförvaltningen i Jämtlands län reder vi ut begreppen:

- Resor till och från matcher i t ex Allsvenskan räknas som tjänsteresor (!). För traktamenten etc i samband med sådana ska arbetsgivaravgift **inte** erläggas för spelarna, under förutsättning att utbetalda kostnadsersättningar håller sig inom ramen för de skattefria schablonbeloppen.
- Om en arrangerande förening däremot betalar resa, logi etc för svenska GM och IM vid tävlingar inom landet (något som nära nog blivit praxis) torde detta räknas som resa till och från arbetet och då är föreningen skyldig att betala arbetsgivaravgift med 37,47 procent.
- Utländska spelare som tävlar i Sverige är ett kapitel för sig. Schackspelare jämställs med idrottsmän och omfattas därför av reglerna om sk bevillningsavgift som är en definitiv skatt för utländska artister m fl. Generell befrielse från sådan avgift föreligger om den arrangerande föreningen är medlem av Riksidrottsförbundet.
Sveriges Schackförbund står som bekant utanför. För generell befrielse krävs då beslut av regeringen. Riksskatteverket kan emellertid efter ansökan (via respektive lands ambasad) i varje enskilt fall medge befrielse från bevillningsavgiften.
- Liksom tidigare är arrangerande förening skyldig att insända kontrollavgift på alla belopp som överstiger 100 kronor. Och ett rankingpris på låt oss säga 500 kronor ska tas upp i deklarationen.

Vi får se hur detta kommer att slå nästa år. En sak är säker:
Inte blir det lättare att arrangera schackturneringar...

★ ★ ★

□ Med detta nummer följer ett inbetalningskort för 1991 års prenumeration. Som framgår höjs prenumerationspriset för klubbmedlemmar från 180 till 245 kronor. Orsaken är att vi måste försöka bringa balans i tidskriftens ekonomi.

Vi kommer också att pressa produktionskostnaderna genom ökad datorisering och hoppas på så sätt kunna eliminera det underskott som de senaste åren har utgjort ett hot mot tidskriftens existens.

För 1991, Tidskrift för Schacks 97:e år, planerar vi tio nummer, med utökat sidantal (minst 48) och bredare innehåll.

SVERIGE			FINLAND		
1. Ferdinand Hellers	0	1	– Yrjö Rantanen	1	0
2. Lars Karlsson	1	0	– Kimmo Välkesalmi	0	1
3. Pia Cramling	1	1	– Antti Nokso-Kiovisto	0	0
4. Tom Wedberg	1	1	– Marko Manninen	0	0
5. R. Wessman/A. Ornstein	1	1	– Joose Norri	0	0
6. Ralf Åkesson	1	1	– Risto Lehtivaara	0	0
7. Lars-Åke Schneider	1	1	– Esko-Matti Hakulinen	0	0
8. Stellan Brynell	1	½	– Timo Pirttimäki	0	½
	7	6½		1	1½

Största segern någonsin i landskampen mot Finland

Aldrig någonsin har ett svenskt landslag vunnit med så stora siffror som i landskampen mot Finland i Eksjö den 8–9 september. 13½–2½ var nästan för mycket av det goda, ett nytt oslagbart (?) rekord en bit före 15–5 mot Norge år 1957.

Förklaringar finns givetvis:

a) Det var ett ovanligt starkt och samlat svenskt lag som inställde sig till generalrepetition inför OS. Av olympiamskapet saknades endast Ulf Andersson, som befann sig i Tilburg.

b) Det finska laget var kraftigt försvagat. Jouni Yrjölä måste stanna hemma sedan hans hustru insjuknat, Heikki Westerinen hade på ett tidigt stadium meddelat att han inte kunde vara med och Antti Pyhälä tävlade ute i Europa. En sådan åderlätning tål inte den jämförelsevis smala finska toppen, som till råga på allt också måste klara sig utan både Veijo Mäki och Eero Raaste.

De orutinerade finska spelarna hade stor respekt för sina namnkunniga motståndare. Det märktes bl a på tidsförbrukningen. I första rondan vann Sverige två partier, med snudd på ett tredje, på tid och efter 7–1 var gästerna ett slaget lag.

Styrkeskillnaden var helt enkelt för stor den här gången. Trots det blev man lite imponerad av den beslutsamma svenska insatsen. Det är som bekant inte lätt att vinna på beställning. Dock, i likhet med en slav på triumfvagnen påminner vi om att fotbollslandslaget svarade för ett utmärkt genrep mot just Finland...

Landskampen ägde rum under trivsamma

former på Eksjö Stadshotell, som under årens lopp sett många schackspelare komma och gå. Etablissemangen visade sig påpassligt nog vara utrustat med en finsktalande servitris, vars tjänster togs i anspråk under banketten.

Ingen plågade gästerna med statistik. Här är siffrorna, sedda från svenskt håll, sedan starten 1927: 40 landskamper, 27 segrar, 6 oavgjorda, 7 förluster.

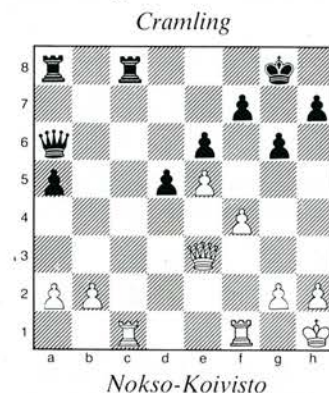
■ ROND 1

Det blev Rantanen förunnat att ta den första finska segern vid ställningen 7–0. Som vit spelade den väl förberedde finske stormästaren 13. Te2 i Marshallvarianten i Spanskt och efter 13. – Dh4 följde 14. g3 Dh3 15. f3!?. Svarts angrepp slog inte igenom och Hellers fastnade i ett dåligt slutspel med torn mot torn samt olidfärgade löpare. Hans bondeställning var usel och detta föllde utslaget.

Karlssons Réformation antog tidigt slutspelskaraktär med en liten fördel för vit. Kläppen på Välkesalmis klocka föll just som finnen skulle göra sitt 38:e drag. Då var Karlsson på väg att vinna en viktig bonde och han torde, om spelet fortsatt, ha haft goda vinstchanser.

Som svart i Sicilianskt spelade Pia Cram-

ling upp den här ställningen mot fjolårets finske dubbelsegrare:

22. – Tc2!

Ett obehagligt drag för vit. På t ex 23. Tf2 tar svart hand om c-linjen efter 23. – Txc1† 24. Dxc1 Tc8 eftersom 25. Tc2? följs av 25. – Txc2 26. Dxc2 Df1† matt. Nokso-Koivisto bestämmer sig för att ge en bonde och sedan för Pia med säker hand partiet till vinst.

23. Txc2 Dxf1† 24. Dg1 Dxf4 25. De1 a4 26. g3 Df3† 27. Kg1 d4 28. Df2 Dd5 29. Dg2 Td8 30. Dxd5 Txd5 31. Td2 Txe5 32. Txd4 Te2 33. Txa4 Txb2 34. Ta8† Kg7 35. a4 Ta2 36. a5 e5 37. a6 f5 38. Ta7† Kf6 39. Txb7 Txa6 40. h4 Ta2 41. h5 gxh5 42. Txb5 e4 43. Th8 Ke5 44. Th5 e3 45. Kf1 Ke4 46. Th4† Kd3 47. Th8 Ta1† 48. Kg2 e2 49. Td8† Kc4 50. Tc8† Kd5 51. Td8† Kc6 52. uppgivet.

Wedberg vann ett kort men intressant parti:

FRANSKT PARTI (C 19)

Tom Wedberg Sverige Marko Manninen Finland

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Lb4 4. e5 c5 5. a3 Lxc3† 6. bxc3 Se7 7. Sf3

Det skarpa 7. Dg4 är ett alternativ som har blivit populärt igen på sistone.

7. – Ld7

Här eller i nästa drag brukar man spela Da5 för att tvinga vit att gardera sig med Ld2 – löparen som kanske ska till a3 – eller med det klumpiga Dd2.

8. a4 Sbc6 9. Lb5!?

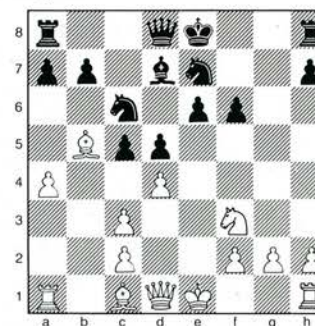
Vanligare är 9. Ld3 och 9. Le2. Idén med textdraget är att göra det svårare för svart att ta kontroll över e5 med framstötten f7–f6. Om svart driver bort löparen med 9. – a6

backar vit och är nöjd med att ha fått de normala teorivarianterna i en förbättrad utgåva. Försvagningen av fältet b6 gör det t ex obekvämare för svart att besvara ett eventuellt La3 med b6.

9. – f6?

Svart öppnar centrum alldeles för tidigt. Det borde ha förberetts med 9. – Dc7 för att vid behov kunna rockera långt.

10. exf6 gxf6

11. Sh4! 0–0?

Nu kommer kungen ur askan i elden. Det hade varit bättre att försöka hålla emot med 11. – Sg6 12. Dh5 Sce7 även om vit har fördel efter 13. Ld3 f5 14. 0–0.

12. Lh6 Tf7 13. 0–0 c4

Här var det dags att gömma kungen i hörnet med 13. – Kh8, något som vit försvårar med sitt nästa drag.

14. Dh5 e5!?

Det fanns knappast tid för aktivitet i centrum. 14. – De8 följt av 15. – Kh8 hade gett bättre försvarsmöjligheter.

15. f4 exd4?

Självmod. Att med en så känslig kungsställning öppna ställningen ytterligare är rena vansinnet. 15. – e4 var enda möjligheten även om det är svårt att se något försvar efter 16. f5 följt av Ta1–e1–e3–g3 och till sist en springarschack på g6.

16. Tf3 De8 17. Tg3† Kh8 18. cxd4 f5

Lika illa var 18. – Sg8 19. Sg6†! hxg6 20. Txb6.

19. Te1 Sd8 20. Dg5 Lxb5 och svart gav upp några sekunder innan han överskred betänketiden.

Efter 21. Txe7! var ändå partiet slut.

(Kommentarer: Stellan Brynell)

Norri slarvade tidigt bort en bonde i Slaviskt mot Wessman, som därefter inte gav sin

motståndare den minsta chans. Då finnen gav upp efter 33 drag var ställningen materiellt lika men Wessman hade ett kungsangrepp i full blom.

I fjol förlorade Ralf Åkesson båda sina partier mot Finland på tid. Han var fast besluten att inte låta detta upprepas. Och har man sett – efter bara 30 drag föll kläppen på motståndarens blocka!

HOLLÄNSKT FÖRSVAR (A 85)

Ralf Åkesson
Sverige

Risto Lehtivaara
Finland

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sf3 c6 4. Dc2 f5 5. g3 Sf6 6. Lg2 Ld6 7. 0–0 0–0 8. Lg5 h6 9. Lxf6 Dxf6 10. Sbd2 Sd7 11. e3 g5 12. Se1 h5 13. f4 g4 14. Sd3 h4 15. Tfe1 Dh6 16. b4 Sf6 17. Db3 Ld7 18. a4 Se4 19. Sxe4 dxe4 20. Sb2 Tf7 21. c5 Lc7 22. b5 Th7 23. Kf2 Df6 24. Sc4 Le8 25. Ta2 Td8 26. b6 axb6 27. cxb6 Lb8 28. a5 Td5 29. a6 bxa6 30. Txa6 Tb5 och här överskred svart betänketiden.

I Sicilianskt fick Schneider så småningom upp ett lovande slutspel med torn plus likfärgade löpare samt en avlägsen fribonde. Under försöken att neutralisera denna gick Hakulinen fel. Vid korrekt spel hade han nog kunnat rädda en halv poäng.

Brynell och Pirttimäki använde en avbytesvariant i Franskt som ledde till slutspel redan efter ett tiotal drag. Svensken erhölet en närmast mikroskopisk fördel och då tidsnöden klarats av stod han klart bättre. Med omsorgsfullt spel malde han fram den sjunde vinsten.

■ ROND 2

En revanschugen Hellers blev utsatt för ett överraskande pjäsoffer i ett teoretiskt intressant parti:

Schackrutan

Tre man delade segern i Schackrutans vårturnering i Mariehamn, Åland. Resultat: 1) Lars Degerman, Vällingby SS 6 (av 7), 2) Yrjö Rantanen, SK Fischer, Helsingfors 6, 3) Olavi Neuvonen, Kalevan SK, Tammerfors 6, 4) Jaakko Kimimäki, SK Fischer, Helsingfors 5½, 5) Thomas Ristoja, SK Fischer, Helsingfors 5½, 6) Joakim Guldbbrand, Linde SK 5½, 7) Matts Unander, Vällingby SS 5½, (96 delt).

SPANSKT PARTI (C 78)

Ferdinand Hellers
Sverige

Yrjö Rantanen
Finland

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0–0 b5 6. Lb3 Lb7

Archangelskvarianten, presenterad av TfS' partikommentator Kjell Krantz i nr 6/90.

7. c3 Sxe4 8. d4 Sa5 9. Lc2 exd4 10. b4 Sc4 11. Lxe4 Lxe4 12. Te1 d5 13. Sxd4

Vits senaste drag är, skrev Kjell Krantz, småäckligt för svart, åtminstone i dagsläget. 13. – c5!?

Provades av Aleksander Beljavskij mot John Nunn i OHRA-turneringen i Amsterdam i somras. Av en märklig tillfällighet kommenterades just detta parti av Bent Larsen i Sydsvenska Dagbladet samma dag som landskampen inleddes i Eksjö. Larsen tvivlade på att svarts pjäsoffer är korrekt.

Beljavskijs drag är av finskt ursprung. Eero Raaste testade det i en öppen turnering i Esbo i fjol och fick remi mot ungraren László Hazai.

14. bxc5 Lxc5 15. f3 0–0 16. fxe4 dxe4 17. Txe4!?

Partiet Nunn – Beljavskij fortsatte 17. Kh1 Te8 18. Lc3 Sxe3 19. Txe3 b4 20. Sd2 bxc3 21. S2b3 c2 22. Dd2 Lb6 23. Tc3 e3 24. Txe3 Txe3 25. Dxe3 a5 26. a4 Dd7 27. Te1 Dxa4 28. Txe2 Db4 29. Td2 (29. Dc1!) a4 30. Sc1 a3 31. h3 Db1 32. Dg1 Td8 33. Scb3 a2 34. Td1 Db2 35. De1 g6 36. De7 Dc3 37. Tf1 Dc4 38. Df6 Txd4 39. Sxd4 Lxd4 40. Df4 Dxf1† 41. uppgivet.

17. – Dd5 18. Df3 b4 19. Kf1!?

Ett överraskande drag som först verkar ologiskt. Men kungen kommer bort från den farliga diagonalen och garderar samtidigt fältet e1.

19. – Tad8 20. Sb3 La7 21. S1d2!?

Troligen förhastat. Efteranalyserna visade att 21. cxb4 Se5 22. De2 Sd3 23. S1d2 hade varit bättre.

21. – Se5?

Här fanns en remivandring för svart: 21. – Sxd2! 22. Lxd2 bxc3 23. Lxc3 Db5† 24. De2 Df5† 25. Df3 Db5† osv (25. Ke1 Lf2†!). 22. De2 Sd3 23. c4 Da8 24. Sf3 Sf2 25. Te7 Tfe8 26. Lg5! Txe7 27. Lxe7 Te8 28. Te1 Sg4 29. c5 Db7 30. Dd3! g6 31. h3 Sh6 32. Lg5 Txe1† 33. Kxe1 Sf5 34. Dd8† Kg7 35. Lf6† uppgivet.

Karlsson var starkt missnöjd med sitt parti, för ovanlighets skull Kungsindiskt:

– Först stod jag på vinst, sade han, och sedan spelade jag bort remin också...

Välkesalmi vann på tid efter nästan exakt sex timmar (man spelade med allsvensk betänketid). Då hade Karlsson bonde mindre och usel ställning.

I en Damgambit tog Pia snabbt hand om initiativet och Nokso-Koivisto tilläts aldrig att komma in i partiet. Han blev regelrätt matsatt i 48:e draget – det var Pias sjätte vinstparti i följd i herrlandslaget!

Liksom i första rondon fick Manninen besvär med klockan sedan han inte lyckats slå hål på Wedbergs Tarraschförsvar. I sämre ställning och med dålig tid förbisåg Manninen en taktisk finess som tvingade honom att ge upp inför alternativet matt eller pjäsoffer.

Wessman hade en sedan länge inbokad simultanföreställning i Borås på söndagen. Han ersattes av Axel Ornstein, som gjorde come back i landslaget efter några års frånvaro. Norris Jugoslaviska försvar läckte som ett säll och strax hade Ornstein en fribonde på e7, en springare på f7 samt dessutom två pjäser för torn. En enkel svensk seger.

Lloyds Banks' problem

Minst 46 TfS-läsare kastade sig över Lloyds Banks' problem i TfS nr 5. 26 av dem skickade in den korrekta lösningen och går alltså vidare till andra omgången. Problemet publicerades i 66 publikationer världen runt, från *Glasgow Evening Times* och *Mid Ocean News*, Bermuda till *West Australian* och *Yorkshire Post*. Av 3 587 lösningar var 1 534 korrekta.

Både Lehtivaara och Åkesson rockerade långt i Franskt men det var svart som övertog kommandot. Vit släppte en bonde och sedan rasade allt. Kvalitetsförlust var oundviklig då Lehtivaara gav upp efter 40 drag, minuten innan hans tid gick ut.

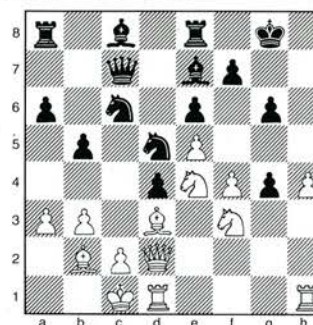
Schneider spelade effektivt angreppschack med hjälp av en variant som bl a Westnerin och Rantanen har använt:

SICILIANSKT PARTI (B 82)

Lars-Åke Schneider
Sverige

Esko-Matti Hakulinen
Finland

1. e4 e5 2. Sf3 e6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 d6 6. f4 Sc6 7. Sf3 Db6 8. Ld3 a6 9. De2 Le7 10. a3 g6 11. b3 0–0 12. Lb2 Te8 13. 0–0–0 Dc7 14. h4 d5 15. e5 d4 16. Se4 Sd5 17. g3 h5 18. Dd2 b5 19. g4 hxg4

20. h5 gxf3 21. hxg6 Sxe5 22. fxe5 Dxe5 23. g7 Lb7 24. Th8† uppgivet.

Brynell blev inblandad i ett kort men skarpt och spännande parti:

FRANSKT PARTI (C 17)

Timo Pirttimäki
Finland

Stellan Brynell
Sverige

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Lb4 4. e5 c5 5. a3 La5

Ett drag som populariserades av Botvinnik på 1950-talet. Det är ganska säkert sämre än 5. – Lxc3† men för att få någon fördel måste vit ge sig in i de skarpa varianterna efter 6. b4 cxd4 7. bxa5 dxc3 8. Dg4 Se7 9. Dxc7 Tg8 10. Dxd7 och det är det inte många som vågar.

6. Dg4 Se7 7. b4?!

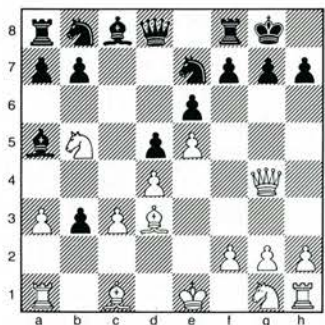
Med 7. – cxd4 kan svart länka in spelet i huvudvarianten. Med dragen Dg4 och Se7 inlagda kan man i stället slå på b4 eftersom svart nu hinner rockera innan vits springare når d6.

7. — cxb4 8. Sb5 b3†!

Jag spelade det mycket sämre 8. — bxa3† mot Judasin förra sommaren och blev helt mosad. Partiet blev riktigt vackert: 9. Kd1! 0–0 10. Ld3 f5 11. exf6 Txf6 12. Lg5 e5? 13. Lxh7†! Kxh7 14. Dh5† Th6 15. Lxh6 gxh6 16. Df7† Kh8 17. Txa3 Sbc6? 18. Df6† Kh7 19. Tg3 Sf5 20. Dg6† Kh8 21. Sd6!! Le6 22. Sxf5 uppgivet.

I och med textdraget blir det svårare för vit att skydda kungen. Framför allt, tornet kan inte komma i spel längs tredje raden.

9. c3 0–0 10. Ld3

10. — a6?

Nonchalant spelat. Vits angreppschanser får inte underskattas. Men med 10. — f5 kunde svart ha stämt i bäcken. Vit måste slå en passant för att få något angrepp, men efter t ex 11. — Txf6 12. Lg5 Tf7 13. Sf3 Sbc6 har svart bra spel. Det hotar både a6 och e5 och 14. Lxe7 Txe7 15. Lxh7† Kxh7 16. Dh5† Kg8 17. Sg5 g6! är inte farligt.

11. Lg5!

Plötsligt är svart illa ute. Det hotar både 12. Lf6 g6 13. Dg5 och 12. Dh4 med hot mot e7 och h7.

11. — Dd7

Enda draget. Springaren måste kunna spelas till g6.

12. Sf3

Hotar bl a 13. Lxe7 Dxe7 14. Lxh7† Kxh7 15. Dh5† Kg8 16. Sg5. För att ha råd att offra damen på g5 roffar jag åt mig springaren, men då kastar han om dragen...

12. — axb5 13. Lxh7† Kxh7 14. Dh4† Kg8 15. Lxe7

Nu är 16. Sg5 dödligt. Det finns bara ett försvar.

15. — f6 16. Lxf8

Sämre var 16. exf6 gxf6 17. Lxf6 Dh7 18. Dg5† Kf7 19. Se5† Ke8.

16. — Lxc3† 17. Ke2 Lxa1

Det var livsfarligt att spela 17. — Kxf8 18. Tacl.

18. Txa1 Kxf8

Nu mynnar slagväxlingen ut i remi. Kanske kunde svart ha försökt med 17. — Df7.

19. exf6 gxf6 20. Dxf6† Ke8

Remin är ett faktum även efter 20. — Df7 21. Dd8† De8 22. Df6†.

21. Tb1?!

Direkt remi var partiet efter 21. Dh8† Ke7 22. Dh4† Kd6 23. Dg3† Ke7 24. Dh4†. Nu kunde jag ha försökt med 21. — Dh7 22. Txb3 Sc6 men jag gillade inte ställningen efter 23. Sd2 med idén att angripa med tornet på kungsflygeln. Så jag tog det säkra före det osäkra.

21. — Txa3?! 22. Dh8† Ke7 23. Dg7† Ke8 24. Dg8† Ke7 25. Dg7† Ke8 26. Dg8† remi.

(Kommentarer: Stellan Brynell)

SCHÜTZ VANN REKORDSTORT RÖDEBY OPEN

□ Trots en uppsjö av tävlingar under sommaren har Rödeby SK i Blekinge, med TV-pengar som grund (se TfS 1/89), lyckats etablera sig i början av augusti. I år räknade man in 62 startande (nytt rekord) i en starkt besatt fyradagarstävling, Rödeby Open, som färgsattes av spelare från både Estland och Lettland.

Efter sitt goda resultat i SM framstod topprankade IM Stellan Brynell som förhandsfavorit. Men det är inte lätt att vinna på beställning och han slutade först på tionde plats. I stället var det något överraskande korrspecialisten Ingemar Schütz – Sverigemästare 1978 – som ensam lade beslag på förstapriset om 4 000 kronor.

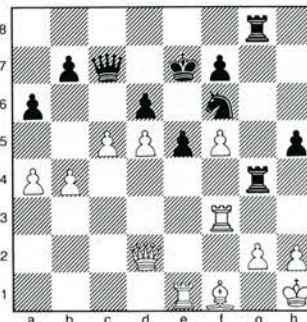
Följande parti, spelat i femte ronden, hade stor betydelse för utgången av tästriben:

SICILIANSKT PARTI (B 33)

Ingemar Schütz   Stellan Brynell
SS Allians, Skänninge   Limhamns SK

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 e5 6. Sdb5 d6 7. Lg5 a6 8. Lxf6 gxf6 9. Sa3 Le6 10. Se4 Tc8 11. Ld3 Se7 12. Se3 Lh6 13. 0–0! 14. Lxe3 15. fxe3 Db6 15. Dc1 Sg8 16. Tb1 h5 17.

Kh1 Th6 18. Sd5 Lxd5 19. exd5 Se7 20. e4 Sg8 21. Tf3 Ke7 22. c3 Tg6 23. b4 Sh6 24. a4 Sg4 25. Dd2 Dc7 26. Lf1 f5! 27. exf5 Tg7 28. c4 Sf6 29. c5 Tg4 30. Te1 Tcg8?

31. Txe5†! Kd8 32. Te1 dxc5 33. d6 Dc6 34. b5 Db6 35. a5 Da7 36. Dc3 Td4 37. bxa6 Sd5 38. Db3 bxa6 39. Lc4 Sf4 40. Te7 Txc4 41. Dxc4 uppgivet.

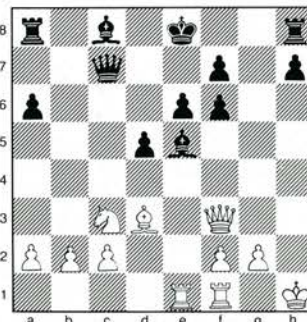
Detta var femte segern i rad för Schütz. Han spädde på med ytterligare en innan han nöjde sig med en avslutande remi.

Turneringens andre IM, Hillar Kärner, Estland, har tävlat ofta i Sverige det senaste året och gjort sig känd som en man med skarpt spel och komplicerade partier. Här är ett exempel:

SICILIANSKT PARTI (B 46)

Hillar Kärner   Tomas Dahlin
Estland   Lunds ASK

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. Sc3 a6 4. d4 cxd4 5. Sxd4 Sc6 6. Sxc6 bxc6 7. Ld3 d5 8. 0–0 Sf6 9. Df3! 10. Lg5 Ld6?! 11. Lxf6 gxf6 12. exd5 cxd5 13. Tae1! Lxh2† 14. Kh1 Le5

15. Sxd5! Dd8 (15. — exd5 16. Dxf6!) 16. Txe5! fxe5 17. Sf6† Ke7 18. Dxa8 Kxf6 19. f4 Kg7 20. De4 exf4 21. Txf4 h5 22. De3 h4? 23.

Tg4† Kf8 24. Dc5† Ke8 25. Td4 Ld7 26. Lxa6 h3 27. Txd7! uppgivet.

Kärner blev ensam trea efter pålitlige Mikael Johansson. Andra namn i toppen var fjolårssegraren Conny Holst samt de båda starka lettiska damerna Inga Priedite och Astra Goldmane, som för första gången tävlade utanför Sovjet.

Turneringen, som spelades i Karlskrona Folkets hus, fick stor uppmärksamhet i lokalpressen. Det var berättigt, ty Rödeby Open är distriktets enda tävling av format.

Slutställning: 1) Ingemar Schütz, SS Allians, Skänninge 6½ (av 7), 2) Mikael Johansson, Åstorps SS 6, 3) Hillar Kärner, Estland 5½, 4) Anders Kling, SK Rockaden, Sundsvall 5, 5) Conny Holst, Limhamns SK 5, 6) Peter Berntsen, En Passant, Svedala 5, 7) Håkan Greiff, Rödeby SK 5, 8) Inga Priedite, Lettland 5, 9) Kent Ångskog, Horndals SK 5, 10) Stellan Brynell, Limhamns SK 4½, 11) Tomas Dahlin, Lunds ASK 4½, 12) Astra Goldmane, Lettland 4½, 13) Michael Claesson, Rödeby SK 4½, 14) Ronald Heidenfors, Växjö SK 4½, 15) Sten Bernhardsson, Rödeby SK 4½, 16) Johan Hellsten, Limhamns SK 4½.

Nynäs Open

Stormästaren Harry Schüssler hade inga större problem att vinna snabbchackturneringen Nynäs Open som ägde rum för fjärde gången i Nynäshamn. I mål var han en hel poäng före de närmaste konkurrenterna, av vilka lågrankade Peter Bergström (2010) gjorde en uppmärksammad insats.

Resultat: 1) Harry Schüssler, Limhamns SK 8 (av 9), 2–5) Robert Åström, SS Luleå, Jonas Barkhagen, Wasa SK, Peter Bergström, Solna SS och Robert Bator, SK Rockaden, Stockholm 7, 6–9) Dan Cramling, SK Passanten, Rikard Rubinstein, SK Pjäsen, Enskede, Håkan Greiff, Rödeby SK och Niclas Hjelm, SK Rockaden, Stockholm 6½, 10–15) Carl-Magnus Björk, SK Rockaden, Stockholm, Ove Lundberg, Upsala ASS, Mats Nilsson, Kristinehamns SK, Rikard Backelin, Vällingby SS, Rune Evertsson, Kristallens SK, Stockholm och Anders Umegård, Västerås ASK 6 (76 delt).

FANTASTISK PRESTATION AV KAMSKY I TILBURG

Många av Interpolisturneringarna i Tilburg, Holland har varit minnesvärda. 1985 delade Anthony Miles segern trots att han på grund av en ryggskada spelade nästan alla sina partier i liggande ställning. I fjol vann Garri Kasparov med 3½ poängs försprång. Och i år sopade en 16-åring golvet med halva världseliten i den starkaste dubbelrondiga turneringen någonsin (kategori XVI, medel 2643).

I schack äger generationsskiften rum stilla och nästan omärkligt under en lång följd av år. Det tar ansevärd tid att utveckla mästarstyrka och när man väl har nått dit kan man hålla sig kvar på samma nivå i decennier.

Därför borde en sådan prestation som den Gata Kamsky – inte ens IM! – utförde i Tilburg inte vara möjlig. Tonåringar ska inte kunna mäta sig med världens främsta av det enkla skälet att schack är så svårt och tar sådan tid att lära sig förstå.

Ätminstone är det vad vi alltid har trott. I Tilburg ställdes alla teorier på huvudet när Kamsky, 16, och Ivantjuk, 21, delade segern före Gelfand, 22, och före detta underbarnet Short, 25. Alla hade god marginal till de i många hårda drabbningar härdade proffsen Timman, Andersson, Nikolić och Seirawan. De båda sistnämnda lyckades bara åstadkomma ett enda vinstparti. Tillsammans.

Kamsky kom till Holland med 2650 i ranking, ett tal som nog ingen av de övriga deltagarna tog riktigt på allvar efter den föga imponerande insatsen i interzonturneringen. Men under den första halvleken slog Kamsky i tur och ordning Gelfand, Nikolić, Timman och Andersson. Samtliga blev så chockade att de förlorade nästa parti också.

Länge ledde Kamsky med en hel poäng. Under den andra halvan av turneringen förlorade han visserligen två partier, mot Short och Timman, men han vann det viktigaste, mot Ivantjuk. Inför detta hade den sovjetiske stormästaren enligt uppgift förberett sig för Franskt men av nervositet eller tankspriddhet, vilket låter vi vara osagt, släppte han inte bonden förrän den stod på e5...

Ulf Andersson förlorade tre partier på tid

(!) men kämpade väl. Thomas Ernst kommenterar på annan plats hans båda vinstpartier mot Short och Seirawan. Inför sista ronden hade Uffe en god placering inom räckhåll men han föll för andra gången mot Gelfand som i och med segern blev den fjärde spelaren genom tiderna att passera 2700-gränsen.

Sammanlagt räknade arrangörerna in nästan 20 000 åskådare – vad sägs om det?

Slutställning: 1–2) Gata Kamsky, USA och Vasilij Ivantjuk, Sovjet 8½ (av 14), 3) Boris Gelfand, Sovjet 8, 4) Nigel Short, England 7½, 5–6) Ulf Andersson, Sverige och Jan Timman, Holland 6½, 7) Predrag Nikolić, Jugoslavien 6, 8) Yasser Seirawan, USA 4½.

Vem är då denne Gata Kamsky? Han kommer från Leningrad och är av tatarisk härkomst, en mörkhårig, glasögonprydd yngling som otvivelaktigt är rikt begåvad. Han lärde sig läsa redan som tvååring och vid 6 spelade han de svåraste stycken på piano. När han var 9 började han spela schack och sedan dess tycks han inte ha mycket annat i huvudet.

Kamsky lät tala om sig för första gången när han som 12-åring vann det sovjetiska juniormästerskapet för spelare upp till 18 år, en anmärkningsvärd bedrift som renderade honom smeknamnet "den lille Botvinnik".

I samband med New York Open i fjol våras ansökte han tillsammans med sin far Rustam om politisk asyl i USA. Avhoppet var dock inte politiskt betingat utan hade sin grund i vad man uppfattade som dåliga utvecklingsmöjligheter i Sovjet.

Fadern är en kontroversiell person. Han anser att familjens nya hemland inte ägnar

Thomas Ernst kommenterar:

PARTIER FRÅN TILBURG

Det spelades många intressanta partier i Interpolisturneringen i Tilburg. Thomas Ernst har gått igenom bulletinerna och valt ut några för närmare granskning. Vi börjar med Ulf Anderssons första vinstparti, i åttonde ronden:

DAMGAMBIT (D 06)

Ulf Andersson
Sverige

Nigel Short
England

1. Sf3 d5 2. d4 Lf5 3. c4 e6 4. Sc3 c6

Ulf fick en liten fördel mot Kovačević i Bugojno 1984 efter 4. – Sc6 5. Lf4 Sf6 6. e3 Le7 7. Tc1 0–0 8. Le2 a6 9. 0–0. Textdraget länkar in spelet i slavisk Damgambit.

5. Lf4

Vit erhöll ett litet plus i slutspelet efter 5. Db3 Db6 6. c5 Dxb3 7. axb3 Sa6 8. Lf4 i partiet Rasjkovskij – Beljavskij, Sovjetmästerskapet 1977.

5. – Ld6 6. Lg3 Se7 7. e3 0–0?!

Här var 7. – h6 att föredra; då hade svart åtminstone kunnat behålla vitfältslöparen.

8. Sh4! h6 9. Db3 b6 10. Lxd6 Dxd6 11. Sxf5 Sxf5 12. Ld3 Sh4?!

Svart överskattar sin ställning. Redan här har vit klar fördel.

13. 0–0 Sd7 14. Tfd1 f5

Detta drag förhindrar visserligen den hotande centrumframstötten e3–e4, men det skapar å andra sidan ytterligare svagheter i det svarta lägret.

► tillräcklig uppmärksamhet åt den blivande världsmästaren – Gata Kamsky – och hans tränare – Rustam Kamsky.

Gata själv väckte uppmärksamhet i Tilburg genom att hävda att Kasparov är rädd för honom. Detta skulle vara orsaken till att vårens GMA-turnering arrangerades i Moskva, eftersom Kasparov visste att Gata inte skulle åka dit.

Hemma i Brooklyn sysslar Gata Kamsky enbart med schack. Han går inte i skolan, han läser inga böcker, han tittar inte på TV.

Visst finns det likheter med Bobby Fischer, på mer än ett sätt...

15. Tac1 Kh8 16. Da3!

Ulf Andersson säger naturligtvis inte nej till dambyte. Svart måste byta, eftersom vit annars tar kontroll över den viktiga diagonalen a3–f8.

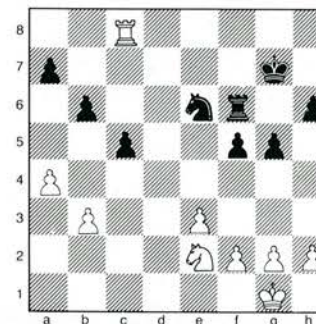
16. – Dxa3 17. bxa3 g5 18. Td2 Sg6 19. a4 Tf6 20. Tb2

Hotar eventuellt att tränga in med tornet efter 21. a5 bxa5 22. Tb7.

20. – dxc4 21. Lxc4 e5 22. Td2! exd4 23. Txd4 Sc5 24. Tcd1 Te8 25. Td8

Tornet utvecklar nu stor kraft i svarts ställning. Nästa uppgift är att föra springaren till d4.

25. – Txd8 26. Txd8† Kg7 27. Lb3 Sf8 28. Se2 Sfe6 29. Tc8 Sxb3 30. axb3 c5

21. Sc3!

Vit byter spelplan. Det närmaste målet är nu den svaga bonden på a7.

31. – Tf8 32. Tc6 Td8 33. Kf1

Naturligtvis inte 33. Txe6?? Td3! och svart får minst remi.

33. – Td3 34. Sb5 Kf7

Eller 34. – Sd8 35. Tc7† Kg6 36. Txa7 Txb3 37. Ta6 med bondevinst.

35. Sxa7 Txb3 36. Sc8! f4 37. Txb6 Ta3 38. Sd6† Kf8 39. Se4 Ke7 40. Tb7† Kd8 41. Tb6 Ke7 42. Ke2! g4

A-bonden var indirekt garderad: 42. – Txa4 43. Txe6† Kxe6 44. Sxc5†. 43. Kd2! fxe3† 44. fxe3 Ta2† 45. Kd3 Txd2 Ett annat och måhända bättre försvar var 45. – h5 för att snabbt rusa fram med bönderna på kungsflygeln och avvakta hur vit tänker förstärka sin ställning. T ex 45. – h5 46. Sc3 Txd2 47. a5 Txd2 48. a6 Th1 och tornet kommer tillbaka till a-linjen i rättan tid. 46. a5 Txd2 47. Tb7† Kd8 48. a6 Ta2 49. a7 Sc7 50. Sc3 Ta3 51. Ke4!

Kungen stoppar g-bonden samtidigt som springaren frigörs. 51. – Txc3 strandar på 52. Txc7 Ta3 53. Tb7. 51. – g3 52. Kf3 Ta1 53. Kxg3 Kc8 54. Tb8† Kd7 55. Sb5 Kc6 56. Kf3 Sd5 57. a8D† Txa8 58. Txa8 Kxb5 59. e4 Sc7 60. Th8 c4 61. Ke3 Se6 62. Txb6 Sc5 63. Kd4 uppgivet.

I samma rond försökte Gelfand förgäves ta revansch för nederlaget i inledningsronden:

GRÜNFELDINDISKT FÖRSVAR (D 85)

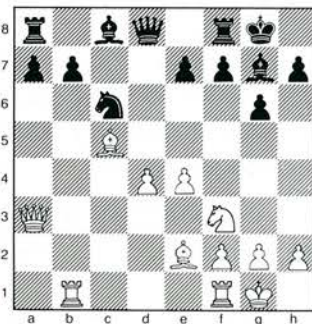
Boris Gelfand **Gata Kamsky**
Sovjet USA

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. cxd5 Sxd5 5. e4 Sxc3 6. bxc3 Lg7 7. Sf3 c5 8. Tb1 0–0 9. Le2 cxd4 10. cxd4 Da5† 11. Ld2 Dxa2 12. 0–0 De6!?

Först spelat av Kortchnoi mot Conquest i Lugano. Även 12. – b6 13. Dc1 Lb7 har visat sig ge svart tillfredsställande spel, se t ex Jepsjin – Mark Tseitlin, Sovjet 1988.

13. Dc2 Dc6 14. Dd3 Dd6 15. Lb4

Eller 15. d5 Sa6 16. De3 Sc5 17. Lb4 b6 18. Tfc1 med kompensation för bonden, Komarov – Tjesjkovskij, Warszawa 1989.
15. – Dd8 16. Da3 Sc6 17. Lc5

17. – Lxd4!

En elegant avvecklingskombination. Svart får en bonde och en stark fribonde på a-linjen som kompensation för kvaliteten.

18. Sxd4 Sxd4 19. Lxe7 Sxe2† 20. Kh1 De8 21. Lxf8 Dxf8 22. De3 a5! 23. Dxc2 a4

Fribonden marscherar ner till a2, där den binder vits pjäser.

24. Tb5 De7 25. Ta1 Le6 26. e5

På 26. f4 a3 27. f5 finns paraderna 27. – Lxf5!

26. – a3 27. Df3 a2! 28. Dxb7 Dd8 29. h3 Tc8 30. Tb2 Dg5 31. Tbx2!

Den enklaste vägen till remi.

31. – Tc1† 32. Txc1 Dxc1† 33. Kh2 Lxa2 34. Da8† Kg7 35. Dxa2 Df4† 36. g3 remi.

I tionde rond slog Kamsky tillbaka en av tätkonkurrenterna:

SPANSKT PARTI (C 61)

Gata Kamsky **Vasilij Ivantjuk**
USA Sovjet

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 Sd4

Ivantjuk har tidigare spelat Birds försvar med stor framgång. Men man ser av de följande dragen att Kamsky inte har legat på latsidan när det gäller förberedelser.

4. Sxd4 exd4 5. 0–0 Lc5 6. d3 c6 7. La4 Se7 8. f4! f5

Partiet Spasskij – Barua, New York Open 1987, fortsatte 8. – d5?! 9. f5 dxe4 10. dxe4 0–0 11. Lb3 Ld6 12. Dh5! med stor fördel för vit.

9. Lb3!

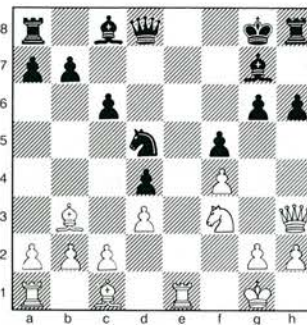
Egentligen ingen teoretisk nyhet, eftersom draget tidigare i år spelades i det korta

remipartiet Ernst – Barua, Lloyds Bank Masters i London.

9. – d5 10. exd5 Sxd5 11. Te1† Kf8 12. Dh5

Här står damen mycket starkt. Svart tvingas snart att ytterligare försvaga sin bondeställning.

12. – g6 13. Dh6† Kg8 14. Sd2 Lf8 15. Dh3 Lg7 16. Sf3 h6

17. Se5! Df6 18. Lxd5†

För att kunna angripa den svaga bonden på d4, som i längden knappast kan försvaras. Att olikfärgade löpare uppstår senare i partiet har underordnad betydelse.

18. – cxd5 19. b3 Kh7 20. Lb2 Db6 21. Df3 Te8 22. Df2 Lxe5 23. Txe5 Txe5 24. Lxd4! Te2 25. Lxb6 Txf2 26. Lxf2 Kg7

Slutspelet är vunnet för vit; svartfältslöparen är alltför stark.

27. a4 Le6 28. a5 a6 29. Ld4† Kf7 30. Kf2 Tc8 31. Ta2 g5 32. Le5 Kg6 33. Ke3 Kh5 34. Kd2 Tg8 35. g3 Kg4 36. Ke3 Kh3 37. c3 d4†

Äntligen kommer löparen i spel, men det är för sent.

38. Kxd4 Td8† 39. Ke3 Lxb3 40. Tb2 Ld5 41. c4 Lg2 42. Tb6 Lf1 43. Txb6† Kg2 44. d4 g4 45. e5 Lc4 46. Tf6 uppgivet.

På 46. – Kxh2 följer 47. Kf2 med matthot och f-bonden faller.

I tolfte rond slog Andersson hämnd för ett försmädligt nederlag i World Cup i Skellefteå i höstas:

ANTAGEN DAMGAMBIT (D 20)

Ulf Andersson **Yasser Seirawan**
Sverige USA

1. d4 d5 2. c4 dxc4 3. e4

Seirawan spelade nyligen ett uppmärksammat remiparti mot Jusupov i varianten 3. Sf3 Sf6 4. Sc3, så Andersson väljer samma variant som i en tidigare rond mot Nikolić.

3. – e5

I partiet Beljavskij – Portisch, OS 1984, följde 3. – Sf6 4. e5 Sd5 5. Lxc4 Sc6 6. Sc3 Sb6 7. Lb5 Ld7 8. Sf3 med fördel för vit.

4. Sf3 Lb4†

Den andra huvudvarianten inleds med 4. – exd4 varefter vit svarar antingen med 5. Dxd4 eller 5. Lxc4.

5. Ld2 Lxd2† 6. Dxd2 exd4 7. Sxd4

I det tidigare nämnda partiet Andersson – Nikolić följde 7. Dxd4. Partiet slutade med remi efter 39 drag.

7. – Sf6 8. Sc3 De7 9. f3 0–0 10. Lxc4 c5

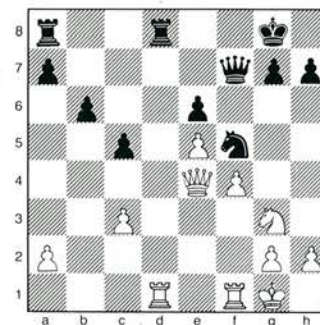
En annan möjlighet är 10. – Td8 med hotet 11. – Dc5.

11. Sde2 Td8 12. De3 Le6 13. Lxe6 fxe6 14. 0–0 Sc6 15. Tad1 b6

Här strandade 15. – e5 16. Sd5 Sxd5 17. exd5 Sd4 på 18. Sxd4 cxd4 19. Txd4. Men inte heller textdraget utjämnar spelet.

16. e5 Sd5 17. De4 Df7 18. f4 Sxc3 19. bxc3 Se7 20. Sg3 Sf5

På 20. – Sd5 finns paraderna 21. c4 Sc3? 22. Txd8† Txd8 23. Dc2 och springaren är fångad. Nu tar vit över kontrollen av den öppna d-linjen.

21. Sxf5 exf5 22. De2 h6 23. Td2! Txd2 24. Dxd2 Te8 25. h3 Dc4 26. Tf3 Te7 27. Td3 Kh7 28. Td6

Svart försvagar genom sitt nästa drag onödigt sin bondeställning på damflygeln, vilket underlättar vits uppgift. Det hade varit intressant att se hur Ulf hade realiserat sin fördel om svart hade försvarat sig passivt med t ex 28. – Df7. En möjlighet hade varit att övergå till ett mycket fördelaktigt tornslutspel med 29. Dd5.

28. – b5? 29. Tc6 De4 30. Txc5 g5 31. fxd5 Txe5 32. Dd7† Te7 33. Dxf5†

Tornslutspelet är vunnet för vit.

**ALLT
I SCHACK**

STOCKHOLMS SCHACKFÖRLAG

Henry Andersson
Brännkyrkagatan 71
117 23 STOCKHOLM
Telefon: 08/669 42 37

Postgiro: 55 08 86-6

33. — Dxf5 34. Txf5 a6 35. gxf6 Te1† 36. Tf1 Te2 37. Tf2 Te3 38. Tf6!

En annan vinstväg var 38. Tc2 Kxh6 39. c4 etc.

38. — a5 39. Tf5 Txc3 40. Txb5 Ta3 41. Tb2 Kxh6 42. Kh2 a4 43. g3 Tc3 44. h4 a3 45. Tf2 uppgivet.

Tolfta rondens huvudnummer var mötet mellan de båda sovjetiska stjärnorna:

GRÜNFELDINDISKT FÖRSVAR (D 85)

Boris Gelfand Vasilj Ivantjuk
Sovjet Sovjet

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. cxd5 Sxd5 5. e4 Sxc3 6. bxc3 Lg7 7. Sf3 e5 8. Tb1 0–0 9. Le2 cxd4 10. cxd4 Da5† 11. Ld2 Dxa2

Det är andra gången denna skarpa variant spelas i turneringen. Får vi männe se en efterföljare i den stundande VM-matchen?

12. 0–0 Lg4!? 13. Lg5!

Efter 13. Txb7 Lxf3 14. Lxf3 Lxd4 15. e5 Sa6 16. Txe7 Tad8 kommer svart till motspel. Textdraget hade premiär i partiet Sakajev – Buhman, Sovjet 1989.

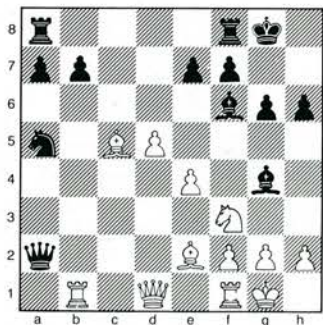
13. — h6 14. Le3

På 14. Lxe7 följer 14. — Te8 jämte 15. — Txe4.

14. — Sc6 15. d5 Sa5

Här avviker Ivantjuk av okänd anledning från partiet mot samme motståndare i interzonturneringen i Manila. Det fortsatte: 15. — Se5 16. Txb7 e6 17. Te1 Lxf3 18. gxf3 Tfd8 19. d6 Da3 20. d7 De7 21. Lb5 Dh4 22. Lf1 remi.

16. Lc5 Lf6

17. e5!?

Inledningen till en intressant kombination, vars poäng är hotet att vinna den svarta damen.

17. — Lxe5 18. h3! Lxf3 19. Lxf3 Tfe8

Givetvis stupar 19. — Ld6 på 20. Lxd6 exd6 21. Ta1.

20. d6!

Med hotet 21. Ld5.

20. — Dc4

Eller 20. — exd6 21. Ld5 Dxb1 (Sc4 22. Dg4!) 22. Dxb1 dxc5 23. Dxc6† och vit vinner.

21. d7 Dxc5 22. dxe8D† Txe8 23. Da4!

Med dubbelhotet 24. Dxe8† och 24. Tb5.

23. — Sc6 24. Txb7 Tc8 25. Lxc6 Txc6 26. Txe7!

Vit avvecklar till ett vunnet slutspel.

26. — Dxe7 27. Dxc6 Ld4 28. Dd5 Lb6 29. g3 h5 30. Kg2 Kg7 31. Tb1 De2 32. Df3 De6 33. Dc3† Kh7 34. Te1 Dd5† 35. Df3 Dd7 36. Td1 De7 37. Td3 Kg7 38. Dc6 De2 39. Tf3!

Här står tornet idealiskt, då det både angriper och försvarar. Vit framtingar snart dambyte.

39. — Da2

Segrare var 39. — De7, t ex 40. Dc3† Kg8 41. Df6 Dd7.

40. Dc3† Kg8 41. Db3 Dxb3 42. Txb3 Kf8 43. Kf3 Ke7 44. Tb2 Ke6 45. Ke4 Kd6 46. Td2† Ke6 47. Kf4 Kf6 48. Te2 Ld4 49. Ke4 Lb6 50. Tc6† Ke7 51. f4 Kd7 52. Tf6 Ke7 53. Tc6 Kd7 54. Kd5 Lc7 55. Te4 a5 56. Tc6 Ld8

På 56. — h4 hade följt 57. gxh4 Lxf4 58. Tf6! osv.

57. Ta6 Ke7 58. Ke4 Lc7 59. Kd5 Ld8 60. Ta7† Kf6 61. Ta8 Le7

Efter 61. — Lc7 62. Kc6 går löparen förlo-rad och efter 61. — Ke7 62. Kc6 är svart i dragtvång.

62. Txa5 uppgivet.

Tävlingskalender

3–4 nov: Solstadsträffen, Karlstad – se annons i TfS nr 7!

3–4 nov: Ernst Åhmans Minnesturn, Göteborg – se annons i TfS nr 7!

5–14 nov: XIV Tenkes Kupa, Harkány, Ungern – flera olika turn. Inf: Lajos Ózdi, SIKLÓS, Könyvesbolt, 7800 Hungary.

11 nov: Allsvenskan, rond 3.

16 nov–

4 dec: OS i Novi Sad, Jugoslavien.

1–9 dec: Karpaty–Bieszady, öppen int

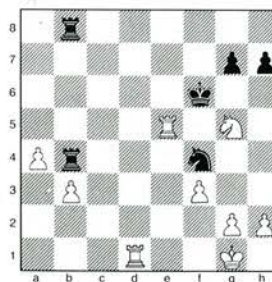
Hittar du kombinationen?

□ Välkommen till en ny kombinations-tävling! Här är sex ställningar att dyka ner i. I samtliga fall gäller det att hitta en avgörande fortsättning för den som är vid draget.

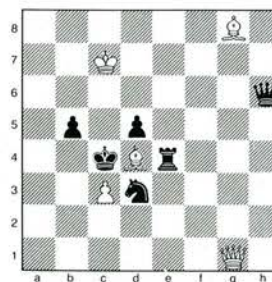
Skicka in lösningarna till **Tidskrift för**

schack, Gethornskroken 21, 281 49 Hässleholm senast den 11 november. Tre trevliga schackböcker lottas ut bland dem som har sänt in de rätta svaren! Märk kuvertet "Kombinationen".

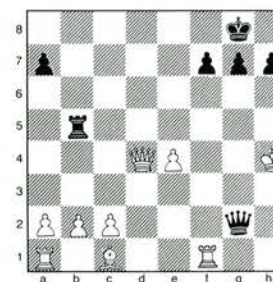
Mycket nöje!

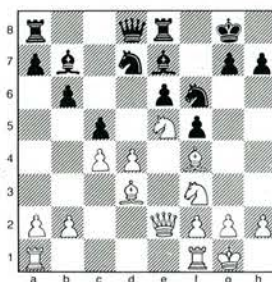
1) Vit drar

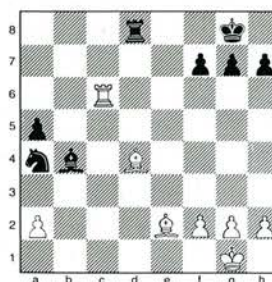
2) Vit drar

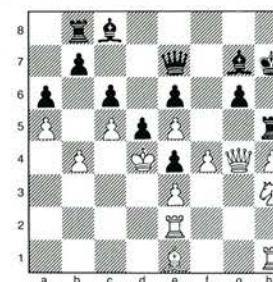
3) Svart drar

4) Vit drar

5) Vit drar

6) Svart drar

turn, ej FIDE-reg, 9 ronder i Iwonicz-Zdroj, Polen. Inf: Thomas Heuer, Cunostrasse 18, 1000 Berlin 33, Tyskland.

9 dec: Allsvenskan, rond 4.

21–30 dec: 14:e Int Open, flera olika turn, Groningen, Holland. Inf: Stichting Schaak Groningen, Martinihal Centrum, PB 8010, 9702 KA Groningen, Holland, tel (31) 050-26 28 26, fax (31) 050-25 01 55.

27–30 dec: Karlstad Open – se annons i detta nr!

27–30 dec: 7:e Open, Travemünde, Tyskland. Inf: Rüdiger Pflaum, Ringstrasse 7, 2400 Lübeck-Travemünde, Tyskland, tel (49) 0 45 02/38 47.

27 dec–

5 jan:

Rilton Cup, Stockholm – se annons i detta nr!

9–16 jan:

Troll Masters, öppen int turn, Gausdal, Norge. Inf: Arnold J Eikrem, Jomfrubråtveien 46a, N-1179 Oslo 11, Norge, tel (47) 2-67 95 20, fax (47) 2-67 95 13.

13 jan:

Allsvenskan, rond 5.

Rudolf Marić död

Jugoslaviske IM Rudolf Marić, 63, har avlidit. Han var verksam även som organisatör, schackjournalist, landslagstränare m m. 1986 delade han segern i Malmö Open.

Mer än 8 000 spelare har skaffat sig elotal

Sovjet är världens starkaste schacknation, det vet alla människor. Men det är inte den bredaste, i varje fall inte om man räknar antalet aktiva spelare med elotal. Både Jugoslavien och Västtyskland ligger före.

Den politiska omvälvningen i öster håller emellertid på att förändra bilden. Starkt förbättrade resmöjligheter för Sovjetmedborgarna har medfört en kraftig ökning och på bara ett par år har antalet manliga elospelare i Sovjet i det närmaste fördubblats.

Om utvecklingen fortsätter i samma takt som hittills dröjer det inte länge förrän Sovjet toppar även denna lista.

Då det gäller antalet stormästare är siffrorna nästan förskräckande: 25 procent hör hemma i Sovjet.

För två och ett halvt år sedan fanns 14,3 procent av samtliga manliga elospelare i Jugoslavien. Andelen är nu, trots stor ökning, nere i 13,4 procent.

	M	gm	im	K	gm	im	Totalt
1. Jugoslavien	976	43	96	106	4	17	1 082
2. Västtyskland	789	15	46	35	1	8	824
3. Sovjet	587	77	90	236	19	33	823
4. Polen	420	2	44	62	3	8	482
5. Ungern	413	15	62	47	8	6	460
6. USA	374	31	49	21	2	11	395
7. Tjeckoslovakien	222	8	36	32	2	1	254
8. Bulgarien	199	12	41	36	1	8	235
9. Argentina	221	8	21	5	—	1	226
10. Rumänien	148	2	27	61	5	10	209
11. Frankrike	179	5	25	13	—	3	192
12. England	176	12	28	13	2	4	189
13. Österrike	147	2	9	11	—	—	158
14. Holland	134	6	27	23	2	4	157
Spanien	151	6	18	6	—	4	157
16. Sverige	136	4	21	5	1	1	141
17. Kuba	123	6	25	13	—	4	136
18. Italien	131	2	10	2	—	—	133
19. Israel	115	6	13	7	—	3	122
Östtyskland	98	6	12	24	—	6	122
21. Indien	97	1	12	11	—	6	108
22. Danmark	97	2	14	6	—	2	103

Man kan förmoda att både Västtyskland och Sovjet kommer att knappa in på Jugoslavien. Östtyskland kommer vad det lider att

FIDE:s senaste elolista (1 juli 1990) innehåller namnen på 7 277 manliga och 919 kvinnliga elospelare. Den 1 januari 1988 var siffrorna 5 322 respektive 745. På årets lista är 117 nationer representerade.

Antalet aktiva stormästare är 308 och antalet internationella mästare är 886. Då inkluderas Maja Tjiburdanidze och Nona Garindasjvili som båda har erhållit stormästartiteln samt Pia Cramling och de tre systrarna Polgár, vilka samtliga har erövrat IM-titeln.

Det finns 54 spelare med kvinnlig stormästartitel och 166 spelare med kvinnlig IM-titel.

Här är listan på länder med mer än 100 elorankade spelare:

försvinna helt och dess siffror överförs till Västtyskland.

Intressant i sammanhanget är också Eng- ▶

SCHACKAFORISMER

Konsten att göra aforismer (tänkespråk, tankekorn) har existerat under lång tid i litteraturens gränsmarker. Intresset tycks ha ökat under de senaste decennierna. I Belgrad, av alla platser, har genren blivit så populär att nästan alla som är något bland folk som kan skriva känner sig förpliktigade att lämna bidrag till vad som redan kallas Belgrads Aforimskrets.

Inte mindre än 50 000 människor deltog i en aforismtävling som utlystes av Radio Belgrad tidigare i år. Undertecknad var blödd nog att acceptera ett erbjudande att bli en av endast tre domare i juryn. Alltför sent upptäckte vi att vi borde ha varit 300!

Eftersom det finns många entusiastiska schackspelare bland de skrivande Belgradborna är det inte så konstigt att en del av dem sysselsatt sig med att förvandla schackspelet till ett slags schackordspel. Ju mindre framgångsrika de är som spelare desto mer benägna tycks de vara att ta ett slags verbal hämnd i form av aforismer.

Mest produktiv, både i fråga om schackspelande och aforismskrivande, är signaturen "Jov", som för något decennium sedan nådde lokal ryktbarhet med den här aforismen:

– Det är inte **den** stenen, sade man till Sisyfos när han nådde toppen...

Den meningen kunde läsas som grafitti på väggar och plank i Belgrad, kanske därför att folk hade en känsla av att befinna sig i samma situation som den grekiske kungen.

Hur som helst, med Jovs samtycke publicerar vi några av hans schackaforismer:

▶ lands förhållandevis låga placering efter bl a Frankrike, där turneringsverksamheten är mycket livlig.

På damsidan finns som synes mycket att göra. Här är det egentligen bara Sovjet och Jugoslavien som har något att skriva med.

Siffrorna för övriga nordiska länder:

	M	gm	im	K	gm	im	Totalt
Färöarna	2	—	—	—	—	—	2
Finland	60	3	5	5	—	—	65
Island	55	6	5	3	—	—	58
Norge	59	1	11	2	—	—	61

- ★ Två nollor gör ingen rockad!
- ★ Jag tänker, därför är jag i tidsnöd!
- ★ Det finns ingen tid som inte har med nöd att göra!
- ★ Inget parti varar för evigt, utom bland gamla mästare...
- ★ Aven ditt starkaste drag kan leda till nederlag – om du tidigare gjort ett misstag...
- ★ Du lär av nederlagen men tjänar på vinsterna.
- ★ Bönder i hela världen – promovera er!
- ★ Klandra inte bara dig själv för förlusten, även din motståndare är inblandad...
- ★ A, b, c, d, e, f, g, h – alfabet för schackspelare.
- ★ En schackhistoria: Offret var korrekt, till skillnad från opponenten.
- ★ En dag kommer alla att spela schack. Men dagen efter?

Några fler exempel från Jovs kollegor – de tre första har Rade Jovanović som upphovsman:

- ★ Hans spel var mycket kvickt – alla skrattade...
- ★ När schackspelare inte spelar skapar de problem.
- ★ Svart är oskyldig, det var vit som började!
- ★ Sluta rockera – folk är trötta på nollor! (Dragan Stanković)
- ★ Utsikterna i schack kan aldrig vara helt hopplösa – det finns ju alltid de ljusa fälten... (Lepomir Katić)

Dragoslav Andrić

FOTNOT: Sisyfos var enligt de gamla grekerna kung i Korint. Han lurade underjordens gud Hades och fick som straff vältra en stor sten till toppen av ett berg. Stenen rullade ständigt ner igen och därför kallas ett på en gång mödosamt och lönlöst strävande för "sisyfosarbete".

■ I 1990-talets Europa är allt möjligt. T ex en stormästarturnering i Prag med förre statsfienden, numera presidenten Václav Havel som prominent gäst.

Som ett led i arbetet att stärka de demokratiska krafterna sponsrade GMA-presidenten Bessel Kok i månadskiftet augusti-september en liten turnering, faktiskt den starkaste på flera decennier, i den tjeckiska huvudstaden. Medverkande var superstormästarna Nigel Short och Jan Timman samt fyra tjeckiska mästare, varav hälften kom från utlandet.

Lubomir Kaválek lämnade Tjeckoslovakien 1968. Han har sedan dess vunnit det

amerikanska mästerskapet tre gånger och vid sju tillfällen spelat för USA i schack-OS.

Vlastimil Hort emigrerade 1985 och bor nu i Tyskland, där han två gånger blivit västtysk mästare.

Övriga deltagare i turneringen var Jan Smejkal och Lubomír Ftáčnik. Säker segrare blev Timman som startade med vinster mot Smejkal och Hort. Slutställning: Timman 4 (av 5), Short 3½, Ftáčnik 3, Kaválek 2, Hort 1½, Smejkal 1.

Kjell Krantz kommenterar:

MÅNADENS PARTIER

Bland åskådarna i Prag befann sig TFS' partikommentator Kjell Krantz, som imponerades av stormästaren Vlastimil Jansas partikommentarer i tjeckisk TV. Från "Prag 90" har Krantz hämtat två intressanta partier:

WIENERPARTI (C 25)

Nigel Short England   **Lubomir Kaválek** USA

1. e4 e5 2. Sc3 Sc6 3. g3 Lc5 4. Lg2 h5!?

En fräck framstöt i ett tidigt skede. Upphovsman är italienaren Sergio Mariotti, som dymedels vann en grandios seger mot Hartston i OS i Skopje 1972. Därefter har draget nästan helt lyst med sin frånvaro. Konstigt nog!

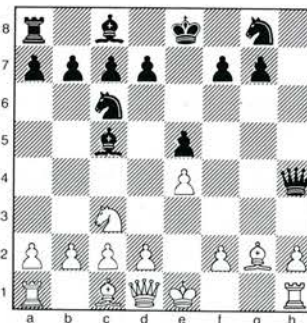
Om nu 5. h3 h4 6. g4 Sge7 jämte Sg6 respektive 5. h4 Sf6 och Sg4. Möjligen ska vit spela 5. Sa4, varpå 5. – d6! är intressant.

5. Sf3 h4 6. Sxh4

En fälla är 6. Sxe5? Sxe5 7. d4 h3! som kostar pjäs efter 8. Lf1 Lxd4 etc.

6. – Txh4! 7. gxh4 Dxh4

"Prag 90" öppnades med ett slags konsultationsparti mellan Václav Havel och Bessel Kok (1-0). På bilden Havel med sin sekundant och politiske rådgivare Křižan. Kok hade Kaválek som sekundant. Foto: Dagmar Nováková.

Grundställningen i varianten med Mariottis kvalitetsoffer. Hotet mot f2 måste täckas på något förnuftigt sätt. Dåligt är t ex 8. De2? Sd4. Något bättre är kort rockad som testades i partiet Drejev – Chalifman, Sovjet 1984: 8. 0-0?! Sf6 9. Df3 d6?! (enklare är 9. – Sd4 10. Dg3 Dxc3 11. hxg3 Sxc2) 10. Dg3 Dh7! (à la Mariotti) 11. d3 Sd4 12. Le3 Ld7 med oklart spel. Fortsättningen studeras lämpligen i Inf 37/333 (0-1 efter 39 drag).

8. d4 (!)

Troligen det bästa draget. Frågan är nu hur svart ska slå på d4. I stampartiet tog Mariotti med löparen. Eftersom partiet inte finns i Informator tar jag det komplett här: Hartston – Mariotti, Skopje 1972: 8. –

Lxd4 9. De2 (om 9. Dd2 Sf6) Lxc3+ 10. bxc3 d6 11. 0-0? (bättre 11. De3 följt av Dg3) g5! 12. De3 f6 13. Dg3 Dh7! (en viktig manöver) 14. Lf3 Sge7 15. Te1 Sg6 16. Le3 (om 16. Lg4 Lxg4 17. Dxc4 Ke7 och Ta8 spelas över) Ke7 17. c4 b6 18. c5 bxc5 19. c3 Sf4 20. Lg4? (bättre att vänta och se!) Lxg4 21. Dxc4 Th8 22. h4 Dg8! 23. Lxf4 (om 23. hxg5 Dh7) Txh4 24. Dg2 exf4 (hotar förkrossande 25. – Se5) 25. e5 Sxe5 26. Db7 Tg4+ 27. Kf1 Dc4+ 28. Te2 Kd7 (inte 28. – f3? 29. Dxf3!) 29. De4 f3! 30. Dxc4 Dxc4 31. Tc2 Tg2 32. Te1 f5 33. Tce2 Kc6! 34. uppgivet.

Därmed är den magra teorin så långt överstökad. Nu till det nya. Frågan är alltså hur svart optimalt slår på d4. Mariotti valde löparen, Kaválek springaren...

8. – Sxd4 (!)

Personligen är jag mest böjd för detta avslag. Ett avdragshot är oftast äckligare än ett direktshot. Svart hotar alltså 9. – Sb3.

9. Sd5?

Short vill ha en pjäs på e3. (Om 9. Le3 så 9. – Sxc2+ 10. Dxc2 Lxc3 kanske han reso-

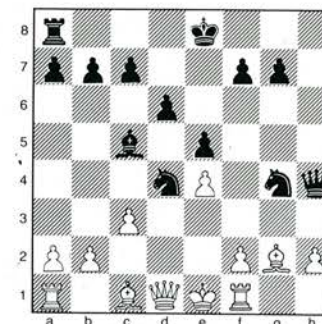
nerade. Men vit fortsätter sedan med 11. Sd5! och gott spel. Därför är inte 9. – Sxc2+ något hot och 9. Le3! fullt acceptabelt, kanske rent av starkt. Shorts springarmanöver är omständlig.

9. – d6! 10. Se3

Slag på c7 är inte tillrådligt: 10. Sxc7+? Kd8 11. Sxa8 Lg4 och vit är i den skaknaden, t ex 12. Dd3 Sf3+! respektive 12. Dd2 Sf3+/Lf3.

10. – Sf6 11. c3 Lg4! 12. Sxg4 Sxg4 13. Tf1

Så långt ganska forcerat (13. Dd2? Sxf2! gick inte alls). Sannolikt har svart ett avgörande drag i ställningen, som påvisades av Vlastimil Jansa i tjeckisk TV (Jansa är för övrigt helt underbar som schackreferent).

13. – Se6?!

Jansa angav i stället offret 13. – Sxf2! och fortsättningen 14. Txf2 Sb3! 15. De2 jämte slag på f2 och a1. Jag kan bidra med en liten tilläggsvariant, i så måtto att svart kan spela 15. – Sxa1! och tjäna ett tempo, eftersom 16. Le3? Lxe3 17. Dxe3 Sc2+ inte duger. En plausibel fortsättning efter 15. De2 Sxa1 är 16. Kf1 Dxf2+ 17. Dxf2 Lxf2 18. Kxf2 a5! och vit får mycket svårt att komma åt Sa1.

Om textdraget är att säga att svart trots allt behåller ett klart övertag, varför ett rent? vore väl starkt.

14. De2 Sxh2 15. Th1 Ke7 16. Kd1

Nu går inte 16. – Lxf2? 17. Txh2!

16. – Th8 17. f3 Dg3 18. Ld2 Lf2

Ingen rolig ställning för Nigel.

19. Lf1 Th4 20. Dd3 Sc5

Varför inte ta på f3?

21. De2 Sxf3 22. Txh4 Sxh4 23. Kc2 Sf3 24. Td1 Sxd2 25. Txd2 Le3 26. remi (??).

Kaválek var uppenbarligen ringrostig och osäker på sig själv i Prag. Slutställningen måste rimligen vara klart vunnit för svart.

Lubomir Kaválek
USAJan Timman
Holland

"Paulsensystemet betraktar jag som en god vän" (Taimanov).

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sc6 5. Sc3 a6 6. Le3 Sf6 7. Ld3

Det är naturligtvis en smakfråga, om man väljer textdraget framför Le2, f4 eller det moderna 7. Dd2!?. Med Ld3 är e4-bonden väl garderad samtidigt som ett eventuellt Dh5 möjliggörs.

7. — Dc7 8. 0–0 Se5

Nu får 8. — Seg4 anses som ett reellt hot.

9. h3 Lc5

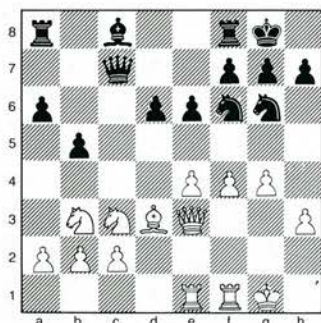
Den store variantkännaren Taimanov håller löpardraget som "inte i variantens anda". Han förordar 9. — b5 jämte ett snabbt b5–b4. Textdraget leder enligt honom till trångt spel för svart. Detta gäller dock knappast vårt parti!

10. De2 d6 11. f4 Sg6 12. Sb3 Lxe3† 13. Dxe3 b5 14. Tae1

Tidigare spelades här regelmässigt a2–a3, men numera försöker man spara in dylika tempodrag. Ett intressant undantag utgör partiet Timman – Illescas Cordoba, Linares 1988, som gick:

14. a3 0–0 15. Tad1 Lb7 16. Tf2 Tad8 (exaktare enligt Timman var uppställningen Tfd8–Tac8) 17. Tfd2 e5 18. f5 Sf4 19. Lf1 d5 20. De5! med fördel för vit.

14. — 0–0 15. g4?!

Textdraget är ett förslag av Ivan Radulov som inte faller riktigt bra ut. Han angav vidare 15. — Lb7 16. g5 Sd7 17. Tf2 jämte h3–h4. Timman, som till skillnad från Taimanov spelar Paulsen både som vit och svart, har en förstärkning till hands...

15. — Da7! 16. e5

Denna framstöt brukar annars komma ett drag tidigare (alltså utan g2–g4) men leder vid korrekt spel inte till någon fördel. Om i stället 16. g5 Sd7 så kan svart laborera med f7–f6.

16. — dxe5 17. fxe5 Sd7 18. Lxg6 hxg6 19. Tf4?!

Nu visar sig svart inte längre intresserad av dambyte. Därför borde nog vit ha passat på, alltså 19. Dxa7 Txa7 20. Tf4 jämte Td4, men e5-bonden är förstås ett stort sorgebarn.

19. — Sb6!

Ett lurigt drag. Man ser ett möjligt Sb6–d5 framskynta, dessutom förstås ett inhopps på c4.

20. a4?

Leder absolut ingenstans. Bättre var t ex 20. Sa5.

20. — Db8!

Med idén 21. axb5 axb5 22. Sxb5?? Sd5.

21. Sa5 Ld7 22. Td4 Dc7 23. axb5 axb5 24. b4

Vit har inte mycket att välja på, om 24. Ta1 Sc4 respektive 24. Sb3 Sc4.

24. — Tfc8 25. Td3 Le8 26. Tf1

Ett sista försök att utträtta något, nu på kungsflygeln efter fastkörning på motsatta kanten.

26. — Tab8 27. Dg3 Dc7 28. Td6 Sc4 29. Se4 Sxa5

Det gick säkerligen också att ta kvaliteten, men textdraget vinner mycket enklare.

30. bxa5 Txc2 31. Tf2 Da7

Uppenbarligen en magisk ruta i Paulsen.

32. a6 b4 33. Dd3 b3 34. Sd2 Te1† 35. Kg2 b2

36. Sb1 Le6† 37. Txc6 Txc6 38. uppgett.

Werner Grosse död

Förre musikläraren Werner Grosse, 81, Växjö har avlidit. Han var född i Leipzig och kom till Sverige efter andra världskriget. Grosse deltog i många SM-tävlingar – premiären ägde rum i Borås 1956 – och var senast med i Sundsvall i fjol. År 1962 vann han klass I. Grosse sysslade också med korrshack där han tävlade i klass M.

Åren 1964–68 var Werner Grosse ordförande i Södra Smålands Schackförbund där han sedermera blev hedersledamot. Han var även hedersmedlem i Växjö SK, där han under många år utträttade ett omfattande organisatoriskt arbete som bl a kassör och lagledare.

48 stormästare ur världseliten i interzontävling av superklass

VM-kvalet på interzonnivå inför 1993 års VM-match spelades enligt nya regler. Tidigare avgjordes interzonturneringarna i tre olika tävlingar om vardera 18 spelare, av vilka de tre främsta kvalificerade sig till kandidatmatcherna. Av olika anledningar, bl a svårigheten att skaffa sponsorer, beslöts i år att sammanföra alla VM-kandidater i en enda interzonturnering.

Denna skulle spelas i 13 ronder enligt det schweiziska systemet. De elva främsta skulle gå vidare till nästa års kandidatmatcher.

Det rädde till en början osäkerhet om var tävlingen skulle äga rum, men i slutet av maj ställde Manila upp med sponsorer och turneringen kunde starta den 15 juli. På Filippinerna möttes 64 spelare från jordens alla hörn – 36 kom från FIDE:s 14 zontävlingar, medan de övriga hade nominerats på andra grunder, t ex spelstyrka enligt FIDE:s rankinglista.

Det blev en turnering av superformat med 48 stormästare ur den praktiskt taget samlade världseliten. Av de ursprungligen nominerade gav Aleksander Beljavsikij, Sovjet och Zoltán Ribli, Ungern återbud. De ersattes av Sovjets stora framtidslöften Boris Gelfand, 22, och Vasilij Ivantjuk, 21. Dessa två har på FIDE:s julilista ryckt upp i den absoluta världstoppen närmast Kasparov och Karpov. Än en gång demonstrerades den sovjetiska dominansen; av de 13 deltagande Sovjetspelarna återfanns fem bland de elva som kvalade in till kandidatmatcherna.

Slutställning: 1) Boris Gelfand, Sovjet 9, 2) Vasilij Ivantjuk, Sovjet 9, 3) Viswanathan Anand, Indien 8½, 4) Nigel Short, England 8½, 5–11) Gyula Sax, Ungern, Viktor Kortchnoi, Schweiz, Robert Hübner, Västtyskland, Predrag Nikolić, Jugoslavien, Leonid Judasin, Sovjet, Sergej Dolmatov, Sovjet och Aleksej Drejev, Sovjet 8 (dessa går alltså vidare), 12–20) Michail Gurevitj, Sovjet, Branko Damljanović, Jugoslavien, Kiril Georgiev, Bulgarien, Ljubomir Ljubovjević, Jugoslavien, Jaan Ehlevest, Sovjet, Aleksander Chalifman, Sovjet, Yasser Seirawan, USA, Aleksej Sjirov, Sovjet och

Jóhann Hjartarson, Island 7½, 21–28) Nick De Firmian, USA, Gad Rechlis, Israel, Vasil Spasov, Bulgarien, Igor Stohl, Tjeckoslovakien, Michael Adams, England, Roman Dzindzichashvili, USA, Lubomir Ftáčnik, Tjeckoslovakien och Boris Gulko, USA 7.

Valerij Salov, Sovjet, toprankad favorit, måste bryta efter sjunde ronden på grund av sjukdom. För två år sedan var han borta från schacket på grund av en blodsjukdom. Efter lång vila började han spela igen med goda resultat och på julilistan i år ligger han på sjunde plats.

Viktor Kortchnoi fyllde 59 år under turneringen. Med resultatet i Manila fullföljer han sin fantastiska schackbana; sedan 1962 har han i alla interzonturneringar avancerat till nya VM-kval och varit VM-utmanare 1978 och 1981. Två andra veteraner, exvärldsmästarna Michail Tal och Vasilij Smyslov, fick nöja sig med platser på den undre tabellhalvan med 6½ respektive 5½ poäng.

Av de nordiska deltagarna lyckades som nämnts Hjartarson bäst medan Šimen Agdestein hade 6½ och Margeir Pétursson 6 poäng.

Fem juniorer hade fått plats. Bäst gick det för 18-åriga Sjirov medan regerande juniorvärldsmästaren 19-åriga Spasov och 18-åriga Adams hade 7, 17-åriga Joel Lautier 6½ och 16-åriga Gata Kamsky 5½ poäng.

I nästa års kandidatmatcher deltar förutom de elva från Manila Jan Timman, Holland, Jonathan Speelman, England och Artur Jusupov, Sovjet. Omedelbart efter interzonturneringen skedde lottning till första omgångens kandidatmatcher. Den utföll sålunda: Timman – Hübner, Ivantjuk – Judasin, Gelfand – Nikolić, Kortchnoi – Sax,

Short – Speelman, Dolmatov – Jusupov samt Drejev – Anand.

Till de sju segrarna ansluter sig i kvartsfinalen förloraren av höstens VM-match mellan Kasparov och Karpov.

Några partier från Manila:

HOLLÄNSKT FÖRSVAR (A 81)

Predrag Nikolić Vasilij Ivantjuk
Jugoslavien Sovjet

1. d4 f5 2. g3 Sf6 3. Lg2 g6 4. c3 c6 5. Lg5 Lg7 6. Sd2 d5 7. Sh3 0–0 8. 0–0 De8 9. c4 Se4 10. Sxe4 dxe4 11. f3 exf3 12. exf3 Df7 13. Te1 Dxc4 14. Lxe7 Te8 15. Kh1 Sa6 16. Lf1 Df7 17. Sg5 Dd5 18. Dc1 b5 19. Lg2 Lb7 20. f4 Dxd4 21. a4 Tab8 22. axb5 cxb5 23. Txa6 Lxa6 24. Dc6 h6 25. De6† Kh8 26. Sf7† Kh7 27. Se5 Lxe5 28. fxe5 Dc4 29. Df6 Lb7 30. e6 Tg8 31. h4 Lxg2† 32. Kxg2 Dd5† 33. Kh3 Tbc8 23. h5 g5 35. De5 g4† 36. Kh4 Tc2 37. uppgivet.

SICILIANSKT PARTI (B 67)

Nigel Short Eugenio Torre
England Filippinerna

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 d6 6. Lg5 e6 7. Dd2 a6 8. 0–0–0 Ld7 9. f4 b5 10. Lxf6 gxf6 11. Sxc6 Lxc6 12. De1!

Den mest exakta fortsättningen, som även rekommenderas av John Nunn i hans senaste bok, *Beating the Sicilian* 2.

12. – Le7 13. Ld3 Db6 14. Kb1 h5

Huvudvarianten lyder: 14. – b4 15. Se2 a5 16. f5! med fördel för vit (Ernst – Popović, Subotica 1987).

15. f5 Dc5 16. Tf1

I partiet Hellers – van der Wiel, Amsterdam 1986, spelades 16. Dg3.

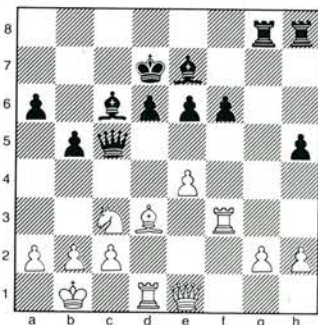
16. – Kd7 17. Tf3

Även 17. Td2 har spelats och vit fick fördel efter dragomkastning i partiet Jansa – Sabriolo, Kladovo 1980.

17. – Tag8

Tillåter det följande offret, men svart har redan bekymmer.

18. fxe6† fxe6

19. Sd5!!

Ett vanligt offer i dylika ställningar. Om det antas vinner vit forcerat på följande studieartade sätt: 19. – exd5 20. b4 Db6 21. exd5 Lb7 (Lxd5 22. Lf5† Kc6 23. Txd5 Kxd5 24. De4† matt) 22. De6† Ke8 (Kd8 23. Lf5 Dc7 24. Tc3 och vinner; Kd8 23. Lf5 Ke8 24. Te1 för till huvudvarianten) 23. Te1 Dc7 24. Tfe3 Tg7 25. Lg6† Kd8 (Kf8 26. Dxf6† och vinner) 26. Lf5!! (med hotet 27. Tc3) Ke8 27. Dxf6 Thg8 28. Tc3 Dd8 (eller variant b) 29. Dh6 Tf7 30. Le6 Tgf8 31. Dxb5 och vinner.

b) 28. – Db6 29. Tg3!! Kd8 (Df2? 30. Ld7† med damvinst) 30. Tg7 Lxf6 31. Td7† Ke8 32. Txd6† Kc7 33. Txb6 Kxb6 34. Te6† med vunnit slutspel för vit.

19. – Tg2 20. b4 Da7 21. Sxe7 Kxe7 22. Dc3 Kd7 23. Txf6

Med klar vinstställning, men partiet fortsätter några drag till.

23. – Th7 24. e5 Tg1 25. Tg1 Dg1† 26. Tf1 Dg2 27. Dd4 Kc7 28. Tg1 uppgivet.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

SLAVISKT FÖRSVAR (D 16)

Boris Gelfand Predrag Nikolić
Sovjet Jugoslavien

1. d4 d5 2. Sf3 Sf6 3. c4 c6 4. Sc3 dxc4 5. a4 Lg4 6. Se5 Lh5 7. h3 Sa6 8. g4 Lg6 9. Lg2 Sb4 10. 0–0 Lc2 11. Dd2 Lb3 12. a5 a6 13. Sa4 e6 14. g5 Sd7 15. Sxd7 Dxd7 16. Sb6 Dd8 17. Sxa8 Dxa8 18. Le4 Dd8 19. f4 Le7 20. e3 0–0 21. De2 c5 22. dxc5 Lxc5 23. Ld2 Sd5 24. Kh1 Dd7 25. Tac1 Da4 26. Df3 c3 27. bxc3 Dxa5 28. f5 Lc4 29. fxe6 Se7

UNGA SPELARE I TOPP I DAMERNAS INTERZONKVAL

Även i damernas interzonspel har unga spelare gjort utomordentliga resultat. Av det äldre gardet var det egentligen bara den rutinerade exvärldsmästarinnan Nona Gaprindasjvili som kunde hävda sig.

Två Bergerturneringar med vardera 18 deltagare har spelats i sommar i Azov, Sovjet respektive Genting Highlands, Malaysia. Från var och en gick de tre främsta vidare till kandidatmatcherna.

I Azov tog två flickvärldsmästare hand om tättplatserna i det att Alisa Galliamova (VM-vinnare 1988) och Ketevan Kachiani (1989) delade segern före Eliška Klimova-Richtrova. Den senare kom med på den plats som blev ledig när Pia Cramling tackade nej.

Slutställning: 1) Alisa Galliamova, Sovjet 11½, 2) Ketevan Kachiani, Sovjet 11½, 3)

Eliška Klimova-Richtrova, Tjeckoslovakien 11, 4) Svetlana Prudnikova, Sovjet 10½, 5) Ketevan Arachamia, Sovjet 10, 6) Agnieszka Brustman, Polen 10 7) Zhaoquin Peng, Kina 10, 8) Claudia Amura, Argentina 9½, 9) Ildikó Mádl, Ungern 9½, 10) Flora Uskova, Sovjet 9½ etc.

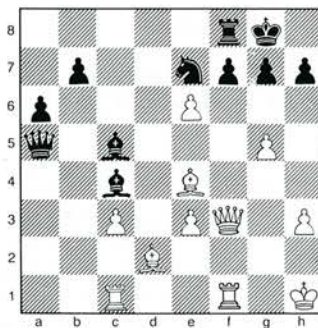
I Malaysia gjorde Gaprindasjvili en mycket stark insats och segrade med en hel poängs marginal. Kina visade på nytt sin styrka inom damschacket och tog en av kandidatplatserna genom Jun Xie.

Slutställning: 1) Nona Gaprindasjvili, Sovjet 13½, 2) Jun Xie, Kina 12½, 3) Alisa Marić, Jugoslavien 12, 4) Nina Gurieli, Sovjet 12, 5) Julia Demina, Sovjet 11, 6) Anna Akhsharumova, USA 11, 7) Marta Litinskaja-Shul, Sovjet 10½, 8) Jelena Zayac, Sovjet 10, 9) Nina Høiberg, Danmark 9½, 10) Nana Aleksandrija, Sovjet 9½ etc.

Särspel ägde rum mellan Marić och Gurieli om tredjeplatsen. Det vanns av den förstnämnda med 3–2.

Nina Høiberg gjorde en skaplig insats och slog bl a både Jun Xie och Aleksandrija. Sämre gick det för norskan Ingrid Dahl, som med 3½ poäng kom näst sist. Hon deltog som reserv sedan isländskan Grétarsdóttir hade lämnat ett sent återbud.

De sex kvalificerade får i kandidatkvalet sällskap av Nana Ioseliani, Sovjet och Elena Akhmilovskaya-Donaldson, USA. Två platser är också reserverade för Judit och Zsuzsa Polgár, som det senaste året har toppat damernas rankinglista.

▶ 30. Lxh7† Kxh7 31. De4† Sg6 32. Dxc4 fxe6 33. Dg4 Txf1† 34. Txf1 Db5 35. c4 Dc6† 36. Kg1 Kg8 37. Df3 Dd7 38. Tf2 a5 39. De4 Se7 40. Lxa5 Sf5 41. Ld2 uppgivet.

Revensch att fordra för Nikolić i kandidatmatchen...

Lennart Hansson

Kandidatmatcherna

Första kandidatomgången spelas i Djakarta, Indonesien, troligen i slutet av januari enligt följande: Timman – Hübner,

Ivantjuk – Judasin, Dolmatov – Jusupov, Short – Speelman, Gelfand – Nikolić, Kortchnoi – Sax samt Drejev – Anand.

”Citatet”

Det är bättre att delta regelbundet än att vinna enstaka tävlingar.

Sven-Gunnar Samuelsson
(nyvald ordf i Stockholms SF)

THOMAS ERNST VANN IGEN I BORÅS OPEN

113 spelare från nio länder stod på startlinjen när den tredje upplagan av Borås Open ägde rum helgen efter SM-tävlingarna. I ett starkt fält med tio spelare rankade över 2400 kunde till sist Thomas Ernst, SK Kamraterna vinna ensam och därmed upprepa sin fjolårsseger.

Liksom tidigare spelades turneringen i Hotell Grands fina lokaler och det var också där som deltagarna bjöds på "schack-lunch" på lördagen, en lika ovanlig som trevlig programpunkt. Arrangerande SA Fenix har all heder av sin tävling!

Det mångnationella startfältet åskådliggjordes av en grupp flaggor på väl synlig plats. Där kunde man se symbolerna för Sverige, Danmark, Finland, Island, Norge, Västtyskland, Tjeckoslovakien, Lettland och Sovjet. Var det en slump att Lettlands och Sovjets flaggor stod på var sin kant av bordet? Det vet ingen.

Rankingmässigt toppades deltagarlistan av ett antal svenska titelhållare med stormästaren Lars Karlsson i spetsen. Starkast bland de utländska gästerna var två IM Igors Rausis, lettisk Sverigebekantning, och Stefan Gross, Tjeckoslovakien.

Från den fjärde ronden kom det till möten mellan de verkliga toppspelarna. Efter både denna och påföljande omgång toppades fältet av Ernst, Karlsson och Rausis. I och med den sjätte gick Rausis upp i ensam ledning på 5½, men efter remi i den sjunde hanns han åter upp av trion Ernst, Jonny Hector och Ralf Åkesson.

NYINKOMMEN LITTERATUR

Matanovic: Schackinformatör 49	463 s	h	165:-
Korn: Modern Chess Openings, 13th Edition	708	h	211:-
Sapi/Schneider: Sicilian Dragon: Classical and Levenfish	245	h	155:-
Soltis: Beating the Sicilian Defense. Chameleon Var	108	h	102:-
Harding: Dynamic White Openings	136	h	102:-
Harding: Dynamic Black Defenses	139	h	102:-
Lutes: Cunningham Gambit	222	h	117:-
Keene: Die Entwicklung der Schacheröffnungen	172	h	123:-
Varnusz: Anti-Indische Eröffnung	108	h	91:-
Borik: Kasparows Schacheröffnungen	133	h	91:-
Christiansen/Silman: Holländische Verteidigung	201	h	114:-
Suetin: Grünfeld-Indisch bis Königsindisch, 2. Aufl.	248	i	67:-
Shashin: Attacking the Queenside	109	h	95:-
Konikowski: Kombiniere wie ein Grossmeister	200	h	129:-
Wall: 500 Indian Miniatures	98	h	51:-
Awerbach: Damen-Endspiele	440	i	110:-

Schackdatorer: Vi är den detaljist som har det största urvalet. Ring eller skriv till oss och begär upplysningar. Moms ingår. Snabba leveranser. Begär prislista!

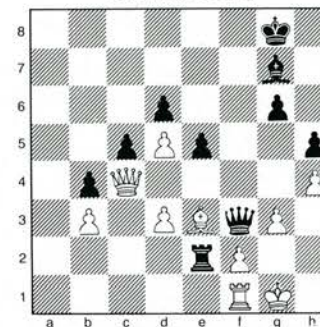
SKÅNES SCHACKFÖRLAG AB (Sven Klerstam)

Linnégatan 65, 216 16 Malmö. Ordertelefon 040-16 28 61. Postgiro 63 19 45-3

Åttonde ronden fick avgörande betydelse. Ernst besegrade Hector medan Åkesson och Rausis remiserade. I slutronden behöll Ernst sin ledning genom remi mot Åkesson. Därmed vaskades följande prislista fram:

1) Thomas Ernst, SK Kamraterna 7½ (av 9) 2-6) Bengt Svensson, SK Kamraterna, Jonny Hector, Kirsebergs SK, Ralf Åkesson, Södra/SASS, Robert Åström, SS Luleå och sensationsmannen Johan Hultin, AK-77, alla 7 poäng. På 6½ poäng slutade Lars Karlsson, Södra/SASS, Igors Rausis, Lettland, Stellan Brynell, Limhamns SK, Peter Collett, Wasa SK, Anton Åberg, Lundby SS, Staffan Zetterberg, Horndals SK och Ragnar Uhlin, SA Fenix.

Thomas Ernst

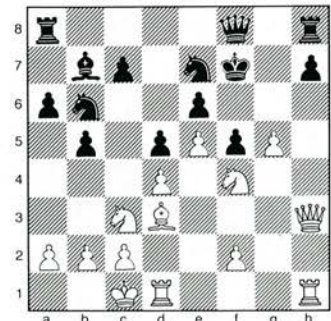

Stefan Gross

Detta var ställningen efter 31. h4. Det följande avgörande:
31. - Txe3! 32. fxe3 Dxd3+ 33. Kh1 Lh6 34. uppgivet.

Mot hotet 34. - Dh3+ jämte 35. - Lxe3+ finns intet försvar - slutspelet efter 34. Dc2 Dh3+ 35. Kg1 Lxe3+ 36. Tf2 Dg3+ och dubbelt byte på f2 ser inte så lockande ut för vit.

Patrik Rundqvist

Jonny Hector

Ställningen efter 17. - gxf5; först en liten schack och sedan smäller det:

18. Dh5+ Sg6 19. Dxd7+! Txd7 20. Txd7+ Kg8
Eller 20. - Ke8 21. Sxg6 Db4 22. Td1
med avgörande angrepp, t ex 22. - Sd7 23.
a3.

21. Sxg6 Kxh7

Enda chansen även om den inte är stor.

Ekenbergs Minne

Tre man delade segern i Bengt Ekenbergs Minnesturnering i Helsingborg, där 60 spelare ställde upp. Resultat: Mikael Johansson, Åstorps SS, Ludvig Sandström, Lunds ASK och Saevar Bjarnason, Malmö SS 6 (av 7), Christian Jepson, Lunds ASK 5½, Kristoffer Crone, Danmark, Jon Vidarsson, Malmö SS, Esam Negib, Helsingborgs SS, Ove Nilsson, Lunds ASK, Alexander Brontz, Åstorps SS, Jonny Hector, Kirsebergs SK och Tomas Dahlin, Lunds ASK 5, Kristian Ekstrand, Helsingborgs SS, Jan Bengtsson, Åstorps SS, Lennart Ljungquist, Jönköpings SS och Franko Lukez, Växjö SK 4½.

Mest uppmärksammade prestation: 11-årige Christian Grandsjös, Helsingborgs ASK remi mot Bjarnason.

Frans G 1990

Christian Jepson, Lunds ASK segrade i Frans G Bengtssons minnesturnering som traditionsenligt spelades i Lund sista söndagen i augusti. Resultat, A-finalen: Jepson 6 (av 9), Ludvig Sandström, Lunds ASK och Jan Clementsson, Limhamns SK 5½, Saevar Bjarnason, Malmö SS 5, Lars F Olsson, Markaryds SK, Jon Vidarsson, Malmö SS och Mikael Johansson, Åstorps SS 4½, Tomas Dahlin, Lunds ASK 4.

Ingvar Jiretorn, Bräkne-Hoby SK vann B-finalen, Christin Andersson, SK Bara Bönder C-finalen och Tiger Hillarp Persson, Lunds ASK D-finalen medan segern i E-finalen delades av Jens Jakobsson, Lunds ASK och Ivar Jacobsson, HG-Schack, Helsingborg.

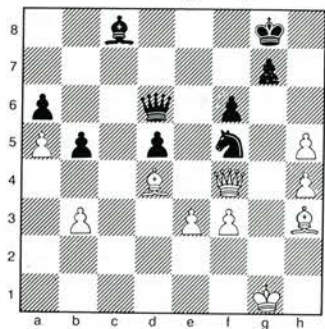
49 spelare deltog i finaltävlingarna.

21. – Db4 besvaras som ovan med 22. Tdh1 med hotet 23. Te7.

22. Sxf8† Txf8 23. Th1† Kg7 24. Th6 Lc8 25. Se2 Th8 26. Tf6 Tf8 27. Sf4 Txf6 28. exf6† Kf8 29. g6 uppgivet.

Stor uppmärksamhet väckte som vanligt 14-årige Patrik Lyrberg. Efter 4 poäng av 5 ställdes han i sjätte rondan mot Lars Karlsson vid ett av toppbordet. Vi kommer in efter svarts 34. – Dd6:

Patrik Lyrberg

Lars Karlsson

Karlsson har större delen av partiet presat mot den isolerade bonden på d5. Nu ser han chansen till en avveckling:

35. Dxd6 Sxd6 36. Lxe8 Sxc8 37. Lc5! Kf7 38. Kg2 Se7 39. Lxe7 Kxe7 40. Kg3 Ke6 41. Kg4 Ke5

En kritisk ställning. Att bondeslutspel hör till de svåraste besannades än en gång när i den ömsesidiga tidsnöden följde:

42. h6? gxh6 43. Kh5 f5 44. Kxh6 f4 45. exf4† Kf6!

Detta hade vit missat. Med hjälp av sin nya dam kunde svart vinna med hängande kläppar, helt i publikens smak...

Men hur var egentligen bondeslutspelet? Kunde verkligen stormästaren ha felbedömt det så fullständigt? Vi återvänder till ställningen efter 41. – Ke5:

Nej, här fanns nämligen det starka 42. b4!, som inte lämnar svart stort val. Bondekapp-löpningen efter 42. – d4 43. exd4† Kxd4 44. Kf5 vinns av vit och det passiva 42. – Ke6 43. f4! Ke7 44. h6! gxh6 45. Kh5 leder till samma utgång. Enda chansen är därför 42. – f5† 43. Kg5! (starkare än 43. Kg3 som analyserades efter partiet) f4 44. exf4† och nu:

a) 44. – Kd6 45. f5 d4 46. f6 gxf6† 47. Kf4 Ke6 48. Ke4 och vit vinner;

b) 44. – Ke6 45. f5† Ke5 (eller 45. – Kf7 46. Kf4 Kf6 47. Ke3 Kxf5 48. Kd4 Kf4 49. Kxd5 Kxf3 40. Kc6 med vinst) 46. f6! gxf6† 47. Kg6 d4 48. h6 d3 49. h7 d2 50. h8D d1D 51. Dxf6† Kd5 52. Dd8†;

c) 44. – Kd4 45. Kg6 Kc3 46. Kxg7 d4 47. f5 d3 48. f6 d2 49. f7 d1D 50. f8D och vits merbönder lär räcka ganska långt.

Mats Eriksson

VM i TV? Tyvärr...

□ Hur kommer svensk TV att täcka den femte VM-matchen mellan Kasparov och Karpov? Ingen hade väl väntat sig några stordåd men för säkerhets skull hörde sig Per-Gösta Högborg, Stockholm för hos TV-ledningen. Detta är vad svar han fick, under-tecknat av biträdande programdirektören Sven Strömberg:

"Kanal 1 har som Du skriver i Din propå tagit upp ett par större schackturneringar, som vi följt med ganska stora insatser. Och Världscupen i Skellefteå täcktes av TV 2, så vi har varvat detta de senaste åren inte överdådigt kanske, men hyggligt. Det är komplicerat att köra schack, då det ofta rör sig om så långa och tidskrävande produktioner, vilka drar med sig stora kostnader både för inspelning och bearbetning. Schack är ju svårt att sända direkt av många skäl.

Kasparov vs Karpov har vi haft diskussion kring, men eftersom vi är så hårt pressade ekonomiskt och det handlar om överföringskostnader i den högre klassen (satellit ett okänt antal timmar från USA plus länkar från Lyon) så klarar vi inte av det. Tyvärr blir alltså beskedet att det får komma fram nyhetsvägen, något evenemangspaket kan vi inte köpa. Jag ser gärna annars att vi kommer igen med mera schack och vi arbetar internt på att söka nya, mera TV-mässigt anpassade sätt att göra det på."

I ett brev till TfS skriver Per-Gösta Högborg bl a:

– Jag noterar med förvåning att de inte tycks kunna tänka sig något egenproducerat program med inhemsk schackkunskap, baserat på inkommet nyhetsmaterial och spelade partier.

Vi har ett eget tips till TV:

– Se er omkring ute i Europa – Holland, England, Tyskland, Tjeckoslovakien, Danmark...

Rekorddeltagande i Täby Open

□ Den 19:e upplagan av Täby Open såg ett nytt prydligt deltagarrekord med 126 startande. Till detta bidrog säkerligen det faktum att tävlingen för första gången var FIDE-registrerad och således gav möjlighet till elotal.

Av statistiken för de gångna åren framgår bl a att Stig Flodmark, Danderyds SK har deltagit i samtliga 19 tävlingar. 15 starter har gjorts av Olle Svensson, Kristallens SK. Maratontabellen toppas av Peder Berkell och Åke Olsson som har spelat ihop vardera 75½ partipoäng.

Täby Open har blivit allt mer internationell och i år deltog spelare från både Tjeckoslovakien, Polen, Italien, Rumänien och Finland. Högst rankad var tjecken Petr Kučera före Robert Callergård och Robert Bator. Segern hemfördes emellertid av Per Larsson som var en halva före bl a Bator och fjolårssegaren Christer Hartman.

Resultat: 1) Per Larsson, Södra/SASS 7 (av 8), 2) Robert Bator, SK Rockaden 6½, 3) Christer Hartman, SK Rockaden 6½, 4) Rikard Backelin, Vällingby SS 6½, 5) Stefan Winge, Södra/SASS 6½, 6) Robert Callergård, Solna SS 6, 7) Michael Berg, Hässelby SK 6, 8) Kent Gramer, Farsta SK 6, 9) Mats Bergström, S-27 Hägersten 6, 10) Göran Åström, Wasa SK 6.

På 5½ poäng stannade Carl-Magnus Björk, SK Rockaden, Rune Ljungberg, Wasa SK, Petr Kučera, Tjeckoslovakien, Peder Berkell, Wasa SK, Mats Winther, Ny-näshamn SK, Mats Bergqvist, Kristallens

Per Larsson, 28, Södra/SASS segrade i årets upplaga av Täby Open. Foto: Hans Svedbark.

SK, Mikael Jonsson, SK Rockaden (bäste junior), Björn Gustafsson, Finland, Daniel Olaru, Rumänien, Johan Furhoff, Södra/SASS, Carl-Fredrik Johansson, SK Pas-santen och Peter Collett, Wasa SK.

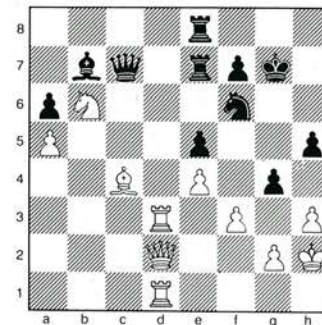
Det avgörande partiet spelades i åttonde och sista rondan:

DAMBONDESPEL (A 48)

Robert Callergård
Solna SS

Per Larsson
Södra/SASS

1. d4 Sf6 2. Sf3 g6 3. Lf4 Lg7 4. e3 0–0 5. h3 d6 6. Le2 c5 7. c3 b6 8. 0–0 Lb7 9. Sbd2 Sbd7 10. a4 a6 11. Ld3 Te8 12. Lg5 Dc7 13. e4 h6 14. Lh4 Sh5 15. Te1 e5 16. dxe5 dxe5 17. Le4 Sdf6 18. Dc2 Lc6 19. Sh2 Db7 20. f3 Sf4 21. Sg4 Sh7 22. Lf1 h5 23. Se3 Lh6 24. Sb3 Lg5 25. Lf2 Se6 26. Sc4 Db8 27. a5 b5 28. Sb6 c4 29. Sc5 Sxc5 30. Lxc5 Ta7 31. b3 Le7 32. Lxe7 cxb3 33. Dxb3 Taxe7 34. c4 bxc4 35. Lxc4 Lb7 36. Ted1 Sf6 37. Db4 Kg7 38. Td3 Dc7 39. Tad1 g5 40. Kh2 g4 41. Dd2

41. – g3† 42. Kh1 Lxe4 43. Td6 Lg6 44. Txf6 e4 45. fxe4 Txe4 46. Tf3 Txc4 47. Sxc4 Dxc4 48. Txc3 Kh7 49. Tc1 Da4 50. Tg5 Te4 51. Td5 De8 52. Td6 Te2 53. Dc3 Le4 54. Tg1 Dg8 55. Td2 Lxg2† 56. Kh2 Db8† 57. Dg3 Dxc3† 58. Kxc3 Txd2 59. Te1 Ld5 60. uppgivet.

Täbyblixten samlade också den ett rekordstort fält med 98 startande, däribland två estniska IM. Mest framgångsrik under de nio dubbelronderna var Iivo Nei, Estland som tog 14½ poäng. Sedan följde Carl-Magnus Björk och Åke Olsson 14, Mihhail Rychagov, Estland och Risto Lehtivaara, Finland 13½, Stefan Solbrand, SK Rockaden 13 samt Lars Karlsson, Södra/SASS 12½.

Ungdomssidorna

REDAKTÖR: Mats Eriksson, Pärt-Antons Gata 53, 421 79 Västra Frölunda

■ Junior-VM spelades i Santiago de Chile på andra sidan jordklotet. De svenska representanterna Pontus Sjö Dahl, Schack 08 och Eva Jiretorn, Bräkne-Hoby sekunderades av Jesper Hall, som rapporterar om tävlingarna:

BAKTERIER FÄLLDE PONTUS FIN PLACERING FÖR EVA

– Hjälp, kan man leva här?

Det var vår första fråga när vi steg av planet och möttes av den ständiga smogen i Chiles huvudstad. Nåväl, det var varmt för att vara vinter (25 grader).

Vårt tilltänkta boställe visade sig vara en gammal nedlagd skola utan värme och med 20 duschar för 150 personer – en chock. Spel lokalen var inrymd i en syrisk privatklubb, där också måltiderna serverades. Ett ypperligt ställe, visade det sig.

Men för att spela schack behöver man både äta och sova och under invigningen exploderade missnöjet med inkvarteringsförhållandena. Den rumänske lagledaren hävdade, något överdrivet, att inte ens djur kunde bo på det sättet. Saken blev inte bättre av att arrangörerna erkände att de inte hade inspekterat stället i fråga.

Sex dagar senare fick spelarna flytta in på hotell. I fortsättningen borde kanske FIDE godkänna arrangemangen i förväg.

Tävlingarna var starkt besatta. Sovjetspelarna Aleksej Sjirov, Vladimir Akopian och Michail Ulybin var favorittippade i pojkklassen. Andra starka namn var Jacek Gdański, Polen och Rune Djurhuus, Norge. Bland flickorna nämndes Ainur Sofijeva och Ketevan Kachiani, båda Sovjet samt Claudia Amura, Argentina, med respekt.

Förutsättningarna var väl inte de bästa för Pontus Sjö Dahl, som kom direkt från skjut-

övningar med arméns glada gäng. Han var emellertid på gott humör och ställde siktet högt. Det började också hyfsat med 1½/2 varefter han mötte Djurhuus – som han spelade 1–1 mot i juniorlandskampen – i tredje. Efter ett långt och hårt parti stod dock norrmannen som segrare.

Kombinationen utmattnings plus ovanlig bakterieflora blev nu för mycket för Pontus som de närmaste ronderna måste koncentrera sig på att behålla maten i stället för partierna. Efter sex ronder stod han på 2 poäng. Först när undertecknad (tillsammans med 75 procent av europeerna) också insjuknade började det lossna så smått. Trots nytändningen ville spelet ändå inte infinna sig. Till slut segade han sig upp på 50 procent vilket gav en delad 25:e plats.

Sovjetspelarna, med stormästare Sjirov (2580) i spetsen, öppnade hårdast och efter de inledande ronderna verkade det otroligt att titeln skulle hamna utanför Sovjet. Den ende som hängde med i tempot var Ilya Gurevich, USA (emigrant från Sovjet!). Han tvålade till ryssarna med 3½/4 och med säkert kampspel tog han tag i händelseutvecklingen. Turneringen igenom hade han ett härligt flyt, vände en del svåra ställningar förbluffande enkelt och vann det han skulle vinna. Kort sagt, det var Gurevichs turnering.

– I just win, don't ask me how (jag bara

vinner, fråga mig inte hur), sade han själv som förklaring.

Sovjetspelarna då? Jo, de kämpade på. Sjirov hittade inte formen förrän mot slutet. Trots det tog han 10½/13 – starkt! – och slutade på samma poäng som Gurevich sedan denne tagit två snabbremier i de sista ronderna. Akopian och Ulybin fick heller inte pjäserna att gå riktigt som de skulle, men de blev trea respektive fyra. För den fjärde, Boris Alterman, gick det lite sämre.

Om Pontus Sjö Dahl fick lämna Santiago lite besviken så bör Eva Jiretorn ha varit desto nöjdare. Hon kom på delad tionde plats med 7/13 och blev bästa orankade spelare.

Det mest glädjande var inte själva placeringen utan sättet på vilket den erövrades. Eva uppträdde med förbättrad öppningsrepertoar, spelade gediget och körde över flera av sina motståndare. Orsaken till att hon inte nådde den absoluta toppen var brist på kyla och rutin i kritiska lägen.

Eva Jiretorn har bara spelat schack i fyra och ett halvt år. Om någon tid bör hon mogna och då blir hon en av landets bästa damer. Nu spelade hon till sig ett elotal på 2075 – snudd på OS-laget, eller hur?

Det visade sig att Amura inte var i bästa form. I stället blev turneringen i flickklassen en uppvisning av Sofijeva och Kachiani som hetsade varandra och radade upp vinster på löpande band.

Inför sista ronden låg de sida vid sida. Kachiani skulle vinna om de slutade på samma poäng. Det hela fick en dramatisk upplösning då Sofijeva förlorade på tid i 39:e draget i klart vunnit ställning mot Kerstin Kunze, Östtyskland. Kachiani vann däremot sitt parti och tog VM-titeln för andra året i rad.

Några partier:

OREGELBUNDET (A 53)

Aleksej Sjirov
Sovjet

George Grigore
Rumänien

1. d4 Sf6 2. c4 d6 3. Sc3 Lf5

Grigore hade tidigare i turneringen – det här partiet spelades i trettonde ronden och Sjirov var tvungen att vinna – skördat stora framgångar med detta ovanliga öppningssystem. Motståndarna hade ofta försökt påvisa öppningens brister med våld, varefter Grigore hade kunnat kontra till sig segern. Sjirov

väljer en lugn och säker fortsättning som visar att svarts variantval kanske har positionella svagheter.

4. g3 e5 Lg2 c6 6. e4 exd4 7. Dxd4

Vit har ställt upp sig för att trycka mot d6-bonden och förhindra befrielsedraget d6–d5. Det är lärorikt att se hur vit arbetar, enkelt och med små medel.

7. – Le6 8. Sge2 Db6 9. b3 Sbd7 10. Lf4 Le7 11. Td1 Dxd4 12. Sxd4

Dambytet har inte hjälpt svart och d-bonden är fortfarande svag. Den skulle ha fallit om inte svart satsat på partifortsättningen, som ger vit löparparet och svart en söndertrasad bondeställning.

12. – Se5 13. Sxe6 fxe6 14. c5!

Nyckeldraget som ger vit klar fördel.

14. – g5 15. Lxg5

Efter 15. cxd6? gxf4 16. gxf4 Sg6! 17. dxe7 Sxf4 har svart vänt på steken. Men varför ge sig in i taktiska handgemäng, när man successivt kan förstärka sin ställning?

15. – dxc5 16. f4 Seg4

Svart letar nästan desperat efter motspel. Alternativet 16. – Sf7 17. Lxf6 (17. Lh4!?) Lxf6 18. e5 Le7 (Lg7 19. Se4 b6 20. Sd6†) 19. Lh3 Sd8 hade gett vit en drömställning.

17. Ke2!

Ett givet, men starkt drag. Nu hänger h2–h3 i luften. Lägg märke till hur klumpiga de svarta springarna är i denna ställningstyp, utan hållpunkter och säkra fält i centrum.

17. – h6 18. Lh4 h5 19. Lf3!

Nu hotar 20. h3 Sh6 21. Lxf6 Lxf6 22. e5 Le7 23. Lxh5† med avgörande fördel. Svart tvingas byta av svartfältslöparna vilket ger vit nya mål.

19. – Sd7

Tack vare löparmanövern kan vit nu spela e4–e5 utan att svart når fältet d5 med springaren (det ska i alla fall kosta minst en bonde!). Vit får nu också tillgång till fälten d6, f6 och g5 för sin springare.

För att uppnå allt detta krävs också att det fungerar taktiskt. Och Sjirov har sett långt, mycket långt...

20. Lxe7 Kxe7 21. e5! Sb6 22. h3 Sh6 23. Se4

Här hade 23. Lxh5 bestraffats med 23. – Sf5.

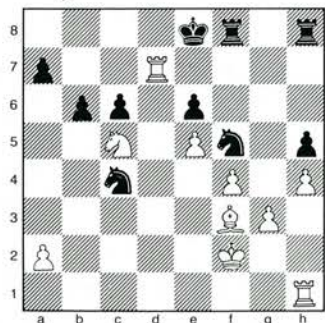
23. – Sf5 24. Kf2 Taf8 25. h4!

Tar bort svarts möjlighet att själv spela h4 och skapar en ny svaghet på h5.

25. – c4

Grigore ville inte spela det "tröstlösa"

draget 25. — Sd7 vilket säkert hade varit bättre — han har ju i alla fall ett fält på d4 för den andra springaren. Vits vederläggning, som Sjirov såg redan i 19:e draget, är vacker. 26. bxc4 Sxc4 27. Sc5 b6 28. Td7† Ke8

29. Txa7!

Finessen. Efter 29. — bxc5 följer 30. Lxc6† Kd8 31. Tb1 Kc8 (Se7 32. Tb8† Sc8 33. Td7† Ke8 34. Txc8† matt) 32. Ld7† Kd8 33. Lxe6 och sedan är det slut.

29. — Sd4 30. Sxe6 Sxf3 31. Kxf3 Sxe5† 32. Ke4!

Sjirov avslutar elegant.

32. — Sg4 33. Td1! Sf2† 34. Ke5 Sxd1 35. Kd6 uppgivet.

Ett underbart parti, som taget ur instruktionsboken, och i mitt tycke ett av de bästa i VM.

GRÜNFELDINDISKT FÖRSVAR (D 87)

Aleksej Sjirov
Sovjet

Ilya Gurevich
USA

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. cxd5 Sxd5 5. e4 Sxc3 6. bxc3 Lg7 7. Le4 c5 8. Se2 Sc6 9. Le3 0—0 10. Te1 cxd4 11. cxd4 Da5† 12. Kf1 Ld7

I denna idag inte så vanliga variant av Grünfeld har det kommit en uppsjö av nya, spännande drag, t ex 12. — Td8 och 12. — Dd8 med avsikten att spela e7—e5. Det är viktigt att svart har motspel mot vits plan h2—h4—h5, f2—f3 samt Dd1—e1—g3 som kan ge ett farligt angrepp. Svart väljer i detta parti att ta bort den obehagliga löparen på c4.

13. h4 Tfc8 14. h5 Sd8 15. f3

Här har provats 15. Dd3 i ett försök att behålla vitfältslöparen. Svart brukar svara med 15. — b5, varefter spelet blir komplicerat och spännande.

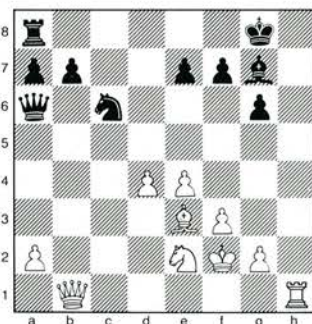
15. — Lb5 16. Lxb5 Dxb5 17. Kf2 Txe1 18. Dxc1 Sc6

Jag bedömer denna ställning som ganska lika. Vit har ett visst initiativ, som svart hotar att neutralisera genom tryck mot bonden på d4.

19. Db1 Da6

Efter 19. — Dxb1 20. Txb1 b6 21. f4 (med idén d4—d5) Tc8 22. Tc1 står vit en aning bättre.

20. hxg6 hxg6

21. e5!? (?!)

Ett hårt drag, som visar att vit vill ha närstrid med Db1—e4—h4, Le3—h6 och Se2—f4. Han ger upp fältet d5 och står positionellt på förlust; svart roffar naturligtvis åt sig vad han kan. Efter det här partiet tvivlar jag på 21. e5, för svart har onekligen dolda resurser. Efteråt analyserade spelarna det intressanta 21. f4 (med tanken d4—d5) e6 22. g4.

21. — Td8

Sätter press på vits svaghet, bonden på d4.

22. De4 Dxa2 23. Dh4 Kf8 24. Td1

Här höll inte 24. Dh7 Sxd4 25. Lh6 Dxe2† 26. Kg1 (26. Kg3 Sf5†) Sxf3† och svart vinner.

24. — Sxe5 25. Dh7 g5

Det var denna ställning vit hade i sikte. Le3xg5—h6 jämte Se2—g3—f5 förebådar starkt angrepp, men svart visar med några vackra manövrar att han har räknat längst. 26. Td2 Da5 27. Sg3 Db6 28. Sf5 Dg6 29. Dxc7† Dxc7 30. Sxg7 Sc4!

Poängen i svarts defensiv. Plötsligt står svart mycket bättre, med snudd på vinst. Vit har olika möjligheter att välja tråkiga slutspel; i alla har svart stor fördel.

31. Sf5

Alternativet 31. Ta2 Sxe3 32. Kxe3 Kxg7

33. Txa7 Tb8 var inte heller så kul.

31. — Sxd2 32. Lxd2 f6 (!)

Varför tillåta vit att bli av med d-bonden i utbyte mot g5 efter 32. — e6? Nej, svart garderar kungsflygelbönderna, ställer kung och torn bra, springer med damflygelbönderna och plockar sedan vits bönder på den andra kanten...

33. Ke3 Kf7 34. Lb4 Td5! 35. g4

Det gick inte att slå på e7: 35. Sxe7 Tb5 36. Ld6 Ke6 37. Sc8 Kd7 osv.

35. — Tb5 36. Le3 a5 37. Kd3 a4 38. d5 Txd5†

39. Kc4 Td1 40. Lb4 Tf1 41. Kb5 Txf3 42.

Kxa4 e6 43. Sd6† Kg6 44. Sxb7 Tf4 45. Sc5 e5

46. Kb3 Txc4 47. La5 Td4 48. Lc3 Td8 49.

Kc2 g4 50. uppgivet.

Följande parti spelades i sista rondan då Pontus var rejält revanschugen:

KUNGSINDISKT FÖRSVAR (E 88)

Pontus Sjäodahl
Sverige

Sergio Minero
Costa Rica

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 Lg7 4. e4 d6 5. f3 0—0

6. Le3 e5 7. d5 c6 8. Ld3 cxd5 9. cxd5 Sh5 10.

Sge2 f5 11. exf5 gxf5 12. 0—0 Tf7 13. f4 Sd7

14. Kh1 e4 15. Sd4 Sdf6 16. Se6 Lxe6 17. dxe6

Tf8 18. Le2 d5 19. Le5 Te8 20. Lxh5 Sxh5 21.

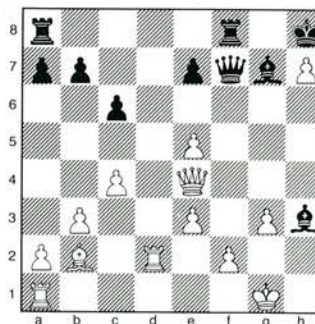
Dxh5 Dc8 22. Sxd5 Dxc5 23. Dxf5 Dd4 24.

Tad1 Dxb2 25. Dxe4 Tac8 26. f5 Dc2 27. Dg4

Tc4 28. Sf6† uppgivet.

Till sist ett par exempel på möjligheter som Eva missade mot spelare med 2145 respektive 2165 i elo:

Eva Jiretorn
Sverige

Olga Capo
Chile

Vit har just spelat 22. Td2? (i stället för 22. f4) och Eva fortsätter vackert:

22. — Tad8!

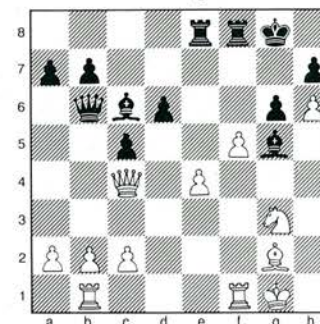
Capo anar inte oråd, men 23. Te2 Dh5! (med idén Lg4) var inte heller roligt.

23. Tad1 Dxf2†!! 24. Txf2 Txd1† 25. Kh2 Txf2† 26. Kxh3 Txb2 27. Dg6 Te1??

I tidsnöd missar Eva vinsten. Hon kunde ha fortsatt med t ex 27. — Th1† 28. Kg4 Tf2 29. De8† Kxh7 30. Dxe7 Th6 (med avsikten Tg6† och Tf3). Nu blir det remischackar — men visst var väl det härliga 23. — Dxf2† värt ett bättre öde!

28. De8† Kxh7 29. Dh5† Kg8 30. De8† Kh7 31. Dh5† Kg8 32. remi.

Eva Jiretorn
Sverige

Maritza Arribas
Kuba

Efter en lite trasslig öppning (slutet Sicilianskt) har Eva finurligt spelat upp en bra ställning och här hade hon chansen...

29. — Kh8??

Titta på 29. — d5!, t ex 30. exd5 Lb5 31. Dg4 (31. Dc3 Lf6 eller 31. — Lxh6) Le3† 32. Kh2 Lxf1 33. Txf1 Lxh6 med vinstspel eller 30. Dc3 Lf6 31. De1 dxe4 32. fxc6 hxg6 33. Sxe4 Lxe4 34. Lxe4 Ld4† 35. Kg2 De6 och svart står klart bättre.

30. fxc6 hxg6 31. Dc3† uppgivet.

Slutställning, pojkar: 1) Ilya Gurevich, USA 10½, 2) Aleksej Sjirov, Sovjet 10½, 3) Vladimir Akopian, Sovjet 9½, 4) Michail Ulybin, Sovjet 8½, 5) Christopher Lutz, Västtyskland 8½, 6) Yona Kosashvili, Israel 8½, 7) Carlomagno Oblitas, Peru 8½, 8) Dominik Pedzich, Polen 8, 9) George Grigore, Rumänien 8, 10) Boris Alterman, Sovjet 8, 11) Jacek Gdański, Polen 8, 12) Gilberto Hernandez, Mexiko 8 ... 25 (delad) Pontus Sjäodahl, Sverige 6½ (58 delt).

HALV SVENSK REVANSCH när Fyrnationers blev Tvånationers

Med klara 13–7 mot Norge tog det svenska juniorlandslaget en liten revansch för sistaplatsen i Fyrnationers i Malmö i fjol. Tävlingen spelades i Gausdal i frånvaro av Danmark och Island, men målsättningen är att nationssamarbetet ska återupptas.

Bland de fyra nordiska länder som deltagit i landslagstävlingarna var det i år Island som stod på tur som arrangör, men landet såg sig tvunget att avstå. Då trädde Norge i bräsch, under förutsättning att tävlingen spelades just den helg i augusti som låg mellan de båda internationella Gausdal-turneringarna. För Danmark sammanföll tidpunkten med ett annat viktigt arrangemang, och så var det bara två länder kvar.

Nu är inte Norge fy skam som motståndare.

■ NORGE

1) Rune Djurhuus	0	1
2) Lars Hjelmås	0	1
3) Øystein Dannevig	0	0
4) Årstein Justnes	½	½
5) Frode Elsness	½	0
6) Stein Arild Aarland	0	0
7) Roy Fyllingen	0	0
8) Eilif Skodvin	½	0
9) Edwin David	½	1
10) Asgeir Johannessen	1	½
	<hr/>	<hr/>
	3	4

Den svenska segern var med andra ord i säcken redan efter första dagen, och hopknytningsdag två gick också den galant. Som synes grundlades vinsten på de sex ju-

Slutställning, flickor: 1) Ketevan Kachiani, Sovjet 10½, (av 13), 2) Ainur Sofijeva, Sovjet 9½, 3) Claudia Amura, Argentina 8½, 4) Luiza Ionescu, Rumänien 8½, 5) Anna-Maria Botsari, Grekland 8½, 6) Firuzza Velichanli, Sovjet 8½, 7) Luminita Radu, Rumänien 8, 8) Kerstin Kunze, Östtyskland 8, 9) Maritza Arribas, Kuba 7½ ... 10) (delad) Eva Jiretorn, Sverige 7 (36 delat).

Jesper Hall

re. Någon frågade hur många poäng vi hoppades ta, med forna dagars överlägsenhet i minnet. Men norrmännen är farliga, och det givna svaret var 10½ på de 20 partierna. Ett mått på Norges frammarsch är att samtliga sex juniorspelare låg över 2100 i ranking trots ett par återbud och även om Sverige kanske var favorit räknade vi med en jämn match.

Men så blev det faktiskt inte, som läsaren själv kan fastslå genom en titt på matchtabellen:

■ SVERIGE

– Pontus Sjö Dahl	1	0
– Jesper Hall	1	0
– Niclas Hjelm	1	1
– Christian Jepson	½	½
– Magnus Eriksson	½	1
– Teodor Hellborg	1	1
– Jonas Barkhagen	1	1
– Patrik Lyrberg	½	1
– Viktoria Johansson	½	0
– Per Wikström	0	½
	<hr/>	<hr/>
	7	6

niorborden, där nu Pontus Sjö Dahl fick axla rollen som ankare. Före förlusten på söndagen hade Pontus spelat tio partier i rad i juniorlandslaget utan förlust! Här är tian i den sviten:

HOLLÄNDSKT FÖRSVAR (A 86)

Pontus Sjö Dahl
Sverige

Rune Djurhuus
Norge

1. d4 f5 2. g3

Specialaren g2–g4 hade Pontus tidigare använt mot Norge i Fyrnationers.

2. – Sf6 3. Lg2 g6 4. e4 Lg7 5. Sc3 0–0 6. Sh3
Ett bra alternativ till 6. Sf3.

6. – d6 7. d5 c6

Förbereder e7–e5 på flera sätt: springa-

ren får ett fält på c7, och efter slag på e6 kontrollerar svart d5 samt stänger diagonalen.

8. Sf4 e5

Kanske hade det varit bättre att först spela Sa6–c7. Det tar tid att ta tillbaka bonden och under tiden kräver d6 skydd.

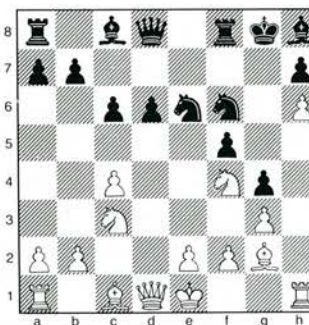
9. dxe6 Sa6 10. h4 Sc7 11. h5 g5

Det gick inte att försvara g6.

12. h6 Lh8 13. Sh3!

För att försvaga de svarta fälten.

13. – g4 14. Sf4 Sxe6

15. Dd2!

Med avsikten att ställa löparen på den långa diagonalen. Draget öppnar dessutom möjlighet för damen att hoppa in på g5, vilket också svart låter sig skrämmas av.

15. – Se8?

Bättre var utvecklingsdraget 15. – De7. Visserligen ser 16. b3 Sxf4 17. gxf4 Se4 18. Lxe4 fxe4 19. Lb2 Lf5 20. 0–0–0 bra ut för vit, men svart kan pröva 16. – d5!? 17. exd5 Sxf4 18. gxf4 Sxd5 med motspel.

16. b3 Sxf4 17. gxf4 Lxc3?!

Framtvingar dambyte, men vits löpardiaagonal blir fruktansvärt stark.

18. Dxc3 Df6 19. Lb2 Dxc3† 20. Lxc3 Le6 21. 0–0–0 Lf7 22. f3 gxf3 23. Lxf3 Lg6 24. Tdg1 Kf7

Det hotade 25. Tgx6†.

25. Lh5 Lxh5

Inte 25. – Tg8 26. Tg5! och f-bonden faller eftersom kungsdrag följs av dubbelt avslag på g6 jämte 29. h7.

26. Txx5 Ke7 27. Thg5 Td8 28. Tg8 Td7

Efter 28. – Tf7 avgör 29. Th8 följt av 30. T1g7!. 29. – Sc7 strandar på 30. Lf6†! Txf6 31. Tg7† med kvalitetsvinst.

29. Kc2 Sc7?

Ett misstag i en svår ställning.

30. T1g7† Tf7 31. Th8 Kc6 32. Thxh7 uppgivet.

Från den andra dagens spel hämtar vi en miniatyr. För penselföringen står svenskt schacks påläggskalv nr 1 för tillfället, Jonas Barkhagen, som också blev dubbelsegrare.

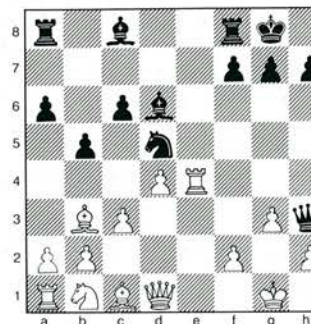
SPANSKT PARTI (C 89)

Roy Fyllingen
Norge

Jonas Barkhagen
Sverige

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0–0 Le7 6. Te1 b5 7. Lb3 0–0 8. c3 d5 9. exd5 Sxd5 10. Sxe5 Sxe5 11. Txe5 c6 12. d4 Ld6 13. Te1 Dh4 14. g3 Dh3 15. Te4?!

Svarts Lg4 förhindras samtidigt som vit förbereder Th4. Hur kan det komma sig att ett så rimligt drag inte spelas oftare?

15. – g5!

Bonden är tabu på grund av 16. Lxg5 Df5, och det hotar f5 med tempo. Bäst är nu 16. Df3 med fällan 16. – f5? 17. Te5!. Svart spelar dock starkare 16. – Lf5, varefter Krogius menar att vit håller jämvikten med kvalitetsoffret 17. Lc2.

16. Sd2? f5 17. Te2

Encyklopedin föreslår 17. Te3 f4 18. gxf4 Dh6 19. Se4 gxf4 med svart fördel.

17. – f4 18. Df1 Dh5 19. Se4 Lg4

19. – Lh3 följt av 20. – Df3 var inte heller dåligt.

20. Sxd6 Lxe2 21. De1 fxxg3 22. hxxg3 Tad8 23. uppgivet.

Som väntat blev vistelsen på Gausdals högfjällshotell en angenäm sådan. Parallellt pågick en helgturnering i väntan på att huvudtävlingen Gausdal Chess International skulle börja och det fanns alltså gott om schackspelare, inte minst av svensk börd, på plats. Annat att minnas från landskampen:

Juniorlag-SM:

Överlägsen Rockaden-seger

SK Rockaden, Stockholm var helt överlägset när finalen av 1990 års Juniorlag-SM avgjordes i Umeå i månadsskiftet augusti/september. På de 20 partierna släppte de namnkunniga stockholmarna bara ifrån sig fyra remier.

Det var i år första gången som Rockaden fanns med i Juniorlag-SM:s final – tidigare har Wasa vunnit kvalet i huvudstadens region. Att debutanten inte var någon dununge stod klart när man såg laguppställningen, som rymde fyra av de sex främsta i sommarens JSM-grupp: Niclas Hjelm, Henri Majanmaa, Olle Wademark och Mikael Jonsson. Av dessa tappade Hjelm vid toppbordet två remier, Majanmaa och Wademark var sin, medan Jonsson blev finalens ende fullpoängare.

Det enda lag som på förhand möjligen skulle kunna skaka stockholmarna var Västerås ÖSK, men dessa ställde upp med en reservbetonad besättning. När favoriterna så hade vunnit med 4-0 i de två första omgångarna var det tydligt att den som ville se spänning i stället fick rikta blickarna mot silverstriden...

Den blev å andra sidan desto mer drama-

- Viktoria Johansson gjorde debut i pojklagslaget som första flicka sedan Pia Cramlings dagar.
- Ett trevligt avsked fick det svenska laget, då samtliga spelare belönades med ett bokpris. – Häftigt! Min första "Info"! hördes en blågul elitspelare utropa vid prisutdelningen...

Vad som händer närmast på landskampssidan är inte helt klart. Svenska UK har emellertid som klar inriktning att Fyrnationsstävlingarna ska återupptas och Norge är av samma mening. Förhoppningen är förstås också att Island och Danmark ska ha möjlighet att vara med, och åtminstone i Danmarks fall har man sagt sig vilja fortsätta. Mest osäker verkar Islands medverkan vara: landet har ju också de drygaste kostnaderna för tävlingen.

Mats Eriksson

tisk. Efter tre ronder såg tabellen ut på följande vis: Rockaden, Stockholm 11½, Rockaden, Umeå, Manhem och Västerås 5½, Schack 08 och Kristianstad 4.

En eloge ska i sammanhanget utdelas till Schack 08, som saknade VM-spelande Pontus Sjö Dahl men inte drog sig för den dryga resan till Västerbotten. Man kan tycka att det är självklart att ställa upp i en final, men de två senaste årens tävlingar har rumphugits sedan lag, som drabbats av återbud, dragit sig ur.

Rockaden, Umeå och Manhem låg bäst till av medaljspiranterna i kraft av att redan ha förlorat mot Rockaden, Stockholm. Det blev också dessa två som fick göra upp om silver i en nervdallrande sista rond, efter att i fjärde ha vunnit sina matcher. Slutronden pågick i nästan fem timmar och efter flera svängningar och 2-2 blev slutresultat:

1) SK Rockaden, Stockholm 18, 2) SS Manhem 11, 3) SK Rockaden, Umeå 10, 4) Västerås ÖSK 8½, 5) Kristianstads SK 7½, 6) Schack 08 5.

Vad är att säga? Stockholmarnas överlägsenhet talar sitt tydliga språk och Schack 08:s lågrankade mannar kämpade tappert och väl. Mellan de övriga var det mycket jämnt på papperet och nästan lika jämnt på brädet, och om tävlingen hade spelats om kunde ordningen mycket väl ha blivit en annan.

Som arrangör stod hemmaklubben Umeårockaden och man har all heder av sin insats. Snygg finalinbjudan, snabb resultatlista efteråt, bilskjutsar till logi och gemensam middagsbeställning till slutdagens av tågtidsskal korta uppehåll är exempel på de små extra insatser som skiljer ett bra arrangemang från ett medelgott. Plus också för bra spellokaler i Östra gymnasiet som dock inte disponerades under rond ett.

Till sist ska vi förstås också ta en schacklig titt på finalspelet, och vad vore väl naturligare än att välja ur Stockholmsrockadens hög av vinstpartier?

Mats Eriksson

JÄNISCHGAMBIT (C 63)

Henri Majanmaa Patrik Olsson
SK Rockaden, Stockholm Kristianstads SK

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 f5

Jänischgambit. En av dess få trotjänare är Gausdal-bekantingen Inkiov, den bulgariske stormästaren.

4. d4!?

Leder till vilt spel. 4. d3 är lugnast och 4. Sc3 förmodligen bäst.

4. – fxe4 5. Sxe5 Sxe5 6. dxe5 c6 7. Sc3!?

Vit är tvungen att offra pjäs, ty om löparen drar följer 7. – Da5† och det hänger på e5...

7. – cxb5

...och svart måste anta offret (7. – d5 8. exd6 Sf6 9. Le4 Lxd6 10. Lg5! med initiativ för vit).

8. Sxe4 d5

Efter 8. – Le7 9. Dd5! har svart stora problem med att utveckla sina pjäser.

9. exd6

9. – Lf5!?

Troligen en nyhet. Vanligare är 9. – Sf6, t ex:

a) 10. Dd4 Sxe4 11. Dxe4† Kf7 12. Lf4 De8 13. Le5 Lxd6! 14. Dd5† De6 15. Dxd6 Dxd6 16. Lxd6 Te8† 17. Kf1 Lf5 och svart har klar kompensation för bonden, enligt partiet Gonzales – Montalvo, Kuba 1978;

b) 10. Lg5 Da5† 11. Sc3! b4 12. Lxf6 gxf6 13. Sd5 Le6 (13. – b3†! med oklart spel) 14. Dh5† Kd8 15. 0-0-0 Tg8 16. d7!! Ld6 17. The1 Le5 18. Txe5 fxe5 19. Dh4† Kxd7

20. De7† Kc6 21. Dxe6† Kb5 22. Sc3† uppgivet (Glek – Jandemirov, Sovjet 1983).

10. Dd5

Det hade varit intressant att se vad svart hade gjort på 10. De2!.

10. – Dd7 11. 0-0 Sf6?

Definitivt bättre var 11. – De6 12. Dxb5† Dd7, varefter vit nog inte har något bättre än draguppreppningen 13. Dd5 De6. Nu får Majanmaa ett i det närmaste vinnande angrepp. 12. Sxf6† gxf6 13. Te1† Kd8 14. Lf4 Te8?!

Här gav 14. – h5 med idén Th7 vissa försvarsmöjligheter.

15. Dd4

Och tornet får bittert ångra att det lämnade a7 utan gardering.

15. – Df7 16. Dxa7 Te4 17. Da5† Kd7 18. Dxb5† Kd8 19. Da5† Kd7 20. Dxf5† Kd8 21. Tad1 uppgivet.

(Kommentarer: Niclas Hjelm)

NYTT FRÅN UK

Ungdomskommitténs lilla skrift "Ungdomsledaren" är ute med sitt tredje nummer. Ur den hämtar vi att

○ åskande om bidrag för ungdomsledarutbildning från SSF för 1991 skall vara inne den 7 november,

○ det statliga aktivitetsstödet har höjts från 12 till 17 kronor per sammankomst,

○ ansökningar till Schackgymnasiets intagningshöstterminen 1991 skall vara SSF till handa senast den 1 november,

○ nybörjarfoldern "Schack – så enkelt, så svårt" på försök kan rekvireras gratis från SSF:s kansli,

○ det också är möjligt för alla klubbar att få ett gratis provpaket på SSF:s instruktionsmaterial.

Också på tävlingssidan händer det en del:

○ Flick-SM 1991 spelas i Eslöv 15-17 mars,

○ Skol-SM 1991 har tilldelats Lunds ASK, speltid 27-29 september,

○ Mikael Jonsson skall representera Sverige vid öppna nederländska mästerskapet i Arnhem 15-20 oktober.

○ 4-nationer för flickor spelas 26-28 oktober i Neumünster, Tyskland. För motståndet svarar Danmark, Norge och Västtyskland (förbunden är inte sammanslagna än). Det svenska laget består av Viktoria Johansson, Eva Jiretorn, Ingela Eriksson, Christin An-

Kadettlag-SM:

Rekordjämnt – men fjärde raka...

Med samtliga finallag inom 7½ poängs marginal var årets Kadettlag-SM det hittills jämnaste. Det hindrade dock inte att utgången vad gäller förstaplatsen blev den vanliga: För fjärde gången på lika många försök tog SK Rockaden, Stockholm, hem spelet.

Det är inte ofta man får se en serietabell så här jämn:

1) SK Rockaden I 18, 2) Limhamns SK 16½, 3) SS Manhem 15½ (5), 4) Linköpings ASS 15½ (4), 5) Västerås ÖSK 14, 6) SK Rockaden II 10½.

Men det är förstås inte alltid man ska lita på tabeller heller, och lite ljuger den här trots allt... Rockadens förstalag var i själva verket så gott som klar etta före sista rondan, då man förlorade stort. Innan dess var det å andra sidan spännande...

Vi tar det från början!

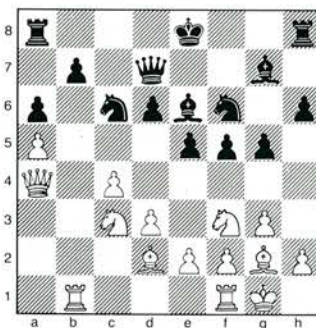
Redan första rondan signalerade att startfältet inte rymde några dåliga lag. Rockadens andralag, som i kvalet vann över ettan, gjorde en ny bra match och förlorade bara med 2½–3½. I stället var det Västerås som gick till topps med 4–2 mot Manhem, medan Limhamn och Linköping broderligt delade poängen. Från Rockaden-derbyt hämtar vi följande vackra miniatyr:

ENGELSKT PARTI (A 26)

Andreas Bylund
SK Rockaden II

Peter Strömberg
SK Rockaden I

1. c4 e5 2. Sc3 Sc6 3. Sf3 g6 4. d3 Lg7 5. g3 d6 6. Lg2 f5 7. 0–0 Sf6 8. Tb1 Le6 9. Ld2 h6 10. b4 Dd7 11. b5 Sd8 12. a4 g5 13. a5 e6 14. bxc6 Sxc6 15. Da4 a6

Brännpunkt: c6.

16. Sxg5!! Sd4

Svart är hopplöst förlorad också i "huvudvarianten" 16. – hxg5 17. Txb7! Dxb7 18. Lxc6† Ld7 19. Lxb7 Lxa4 20. Lxa8.

17. Sxe6 Sxe2† 18. Kh1 Sxc3 19. Sxg7† Kf8 20. Dxd7 uppgivet.

Andreas Bylund blev sedermera bäste poängplockare i Rockaden II med fina 3 poäng vid tredje bordet.

I andra rondan togs emellertid kommandot över av de två lag som på förhand såg farligast ut. Rockaden I vann över Västerås med 4½–1½, och med samma siffror slog Limhamn Rockaden II. Linköping spelade sin andra oavgjorda, denna gång mot Manhem.

Även i den tredje rondan blev det vinster för de två topprankade lagen. Limhamn besegrade Manhem med 4½–1½, medan

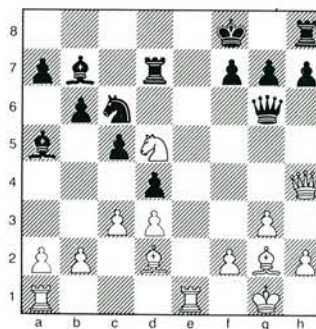
Rockaden I hade en del problem med Linköping som fick med sig 2½ poäng. Rockaden II gjorde en ny stark insats och höll oavgjort mot Västerås. Ställningen inför de två slutronderna var därmed:

Limhamn 12, Rockaden I 11½, Linköping och Västerås 8½, Rockaden II 7, Manhem 6½.

Det var med andra ord bäddat för en spännande uppgörelse i fjärde rondens möte mellan Limhamn och Rockaden I. Rankingmässigt skilde det 40 poäng i stockholmarnas fövör, inte mycket att grunda matchprognoser på. Nu blev det inte så dramatiskt. Rockaden kunde tidigt vinna ett par partier, och då gick det som det ofta gör i lagmatcher när det ena laget har medvind. Efter 5½–½ var i praktiken kampen om guldet avgjord.

I skuggan av finaluppgörelsen slog Västerås Linköping med 3½–2½ och Manhem Rockaden II med 4–2. Från guldmatchen hämtar vi följande avslutning:

Håkan Lyngsjö
Limhamns SK

Jonas Gunnäs
SK Rockaden I

18. Sf6! uppgivet.

På 18. – Td8 följer 19. Lxc6 Lxc6 20. Sxh7†, på 18. – Te7 19. Txe7 och på 18. – gxf6 19. Lh6† med vinst för vit (18. – Dxf6 19. Dxf6 gxf6 20. Lh6† Kg8 21. Te8† matt).

Från samma match är följande parti hämtat – en verklig helplanspress från svarts sida:

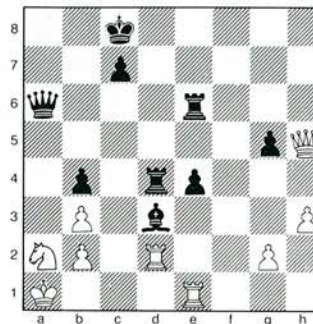
ALJECHINS FÖRSVAR (B 02)

Max Nimander
Limhamns SK

Daniel Lundin
SK Rockaden I

1. e4 Sf6 2. Sc3 d5 3. exd5 Sxd5 4. Df3 e6 5. Lc4 Sb6 6. Lb3 Ld7 7. Dg3 Tg8 8. d3 Ld6 9. Lf4 Lxf4 10. Dxf4 g5 11. Dg4 Tg6 12. Sf3 Sc6

13. Sd2 De7 14. 0–0–0 f5 15. De2 0–0–0 16. Kb1 e5 17. f3 Sd4 18. Df2 Lc6 19. The1 Tgd6 20. Dg3 Te8 21. Sc4 Sxc4 22. Lxc4 b5 23. Lb3 a5 24. a3 h5 25. h3 b4 26. axb4 axb4 27. Sa2 Sxb3 28. cxb3 Td4 29. Df2 Dd6 30. Sc1 Lb5 31. De2 Te6 32. Td2 e4 33. fxe4 fxe4 34. Dxb5 Lxd3† 35. Ka1 Da6† 36. Sa2

36. – Dxa2† 37. uppgivet.

I och med detta var ställningen med en rond kvar att spela: Rockaden I 17, Limhamn 12½, Västerås 12, Linköping 11, Manhem 10½, Rockaden II 9.

Limhamn fick nu skriva ner målsättningen till silver, vilket också bärgades efter 4–2 mot Västerås. Slutrundens stora överraskning blev att Manhem vann en storseger mot Rockaden I med 5–1! Kanske inte koncentrationen var på topp hos stockholmarna...

I den sista matchen kunde Linköping vinna över Rockaden II med 4½–1½, vilket ändå var en halva för lite för att man skulle stå emot Manhems anstormning.

För fjärde gången Rockaden-seger alltså, efter finalens jämnaste poängplockning: Mikael Jonsson 3, Erik Hedman 3½, Peter Strömberg 1½, Jonas Gunnäs 3, Daniel Lundin 3½, Johan Persson 3½.

Lustigt nog hade alla de andra lagen utom Rockaden II enskilda spelare som tog fler poäng: Johan Hellsten 4½ vid Limhamns första bord, Fredrik Larsson 4½ vid Västerås tredje, Anders Jansson 4 vid Linköpings andra och Daniel Jonsson 4 vid Manhems femte bord!

När man grannar över den större jämnheten i årets tävling bör man dock inte glömma att Rockaden saknade sin förstabordsspelare Patrik Lyrberg, som ju är i Ungern på ett år.

Förutom att vinna och ha med ett andralag i finalen svarade Rockaden också för arran-

Jenny Ekelund, Maggan Sigfridsson och Marie Persson från åttan i Sveg deltog i ungdomsledarkursen och bidrog med information hos fyrorerna i hemorten. Är schackfolket medvetet om att flickor gärna ställer upp som ledare?

Schackfyran i Jämtland

Jämtland blir det andra distriktet att genomföra den stora nybörjartävlingen Schackfyran, inledningsvis i begränsad omfattning. Det bestämdes i samband med en ungdomsledarkurs i Strömsund. Tidigare har lokala försök slagit väl ut i Umeå och Tidaholm.

Kursen, som var ett led i Sveriges

Schackförbunds utbildningssatsning, leddes av Göran Malmsten, Arboga. Elva ledare från tre kommuner fick information bl a om nybörjarundervisning – hur, vad, när och varför.

I samband med kursen bildades en ny schackklubb i Sveg. Härjedalen är nu inte längre Sveriges enda landskap utan schackklubb.

Lilla Rockaden Open

□ Den 10–12 augusti arrangerade SK Rockaden, Stockholm, för andra gången sin ungdomstävling Lilla Rockaden Open. Hemmaspelarna dominerade stort och elitgruppen kunde också vinnas dubbelt av Patrik Lyrberg och Erik Hedman.

Elitgruppen var öppen för spelare med ranking över 1500. Den samlade tio deltagare, alla födda 1976 eller senare, som var åldersgränsen för tävlingen. Bakom Lyrberg och årets kadettmästare Hedman var det mycket jämnt, och faktiskt var det bara dessa två som nådde över 50 procent. Anders Bäcklund, SS Manhem kunde lägga beslag på bronset med fem remier, inklusive mot de båda tätmännen!

Arrangörerna med Olle Eleby och Jonas Sandbom i spetsen kunde bjuda på goda spelförhållanden i rymliga lokaler. De mera långväga gästerna fick hjälp med logi i spello-

gemanget av tävlingen, som alltså spelades i Stockholm. Alla lag gav intryck av att vara nöjda, i synnerhet med möjligheten till grupplagi i samma lokaler som spelet ägde rum.

Mats Eriksson

kalen och bjöds även på frukost. Det var därför lite synd att inte fler utsocknes deltagare ställde upp, men det kanske blir bättre till nästa år!

Resultat, elitgruppen: 1) Patrik Lyrberg, SK Rockaden 4½ (av 5), 2) Erik Hedman, SK Rockaden 3½, 3) Anders Bäcklund, SS Manhem 2½, 4) Daniel Lundin, SK Rockaden 2½, 5) Johan Upmark, SK Rockaden 2½ (10 delt).

Allmängruppen: 1) Anders Almberg, Solna SS 7 (av 8), 2) Niclas Hedlund, Wasa SK 6, 3) Gustaf Trolle, SS Manhem 6, 4) Fredrik Sundqvist, SS Luleå 6, 5) Martin Norbäck, SS Manhem 5½, 6) Stefan Ottosson, Wattolma SS 5½, 7) Per Wallin, SK Rockaden 5, 8) Johan Henriksson, SK Pjäsen, Enskede 5, 9) Jakob Melchior, SS Manhem 5, 10) Magnus Eriksson, SK Rockaden 5 (48 deltagare).

För Patrik Lyrberg var detta det sista gästspelet i Sverige på en tid. Ett par dagar efter turneringen reste han till Budapest i Ungern, där han under ett år planerar att spela för storklubben Honved och framför allt få träning, dels på klubben, dels privat av stormästaren József Pintér!

Vi önskar Patrik lycka till med en frisk satsning och hoppas att han trivs där nere!

Nya böcker

Garri Kasparov lehr Schach

Rau, 152 sidor

Den sovjetiska tidskriften *Sovjetskij Sport* hade under åren 1984 och 1985 en artikelserie bestående av 24 schacklektioner. Författaren var ingen mindre än dåvarande VM-utmanaren, sedermera världsmästaren Garri Kasparov.

Artiklarna har nu sammanställts i en bok. Räkner man bort inledningen och avslutningen består det av 22 avsnitt som riktar sig till den vanlige klubbspelaren.

Det säger sig självt att inte ens en världsmästare på i genomsnitt sex sidors kapitel mäktar ge uttömmande genomgångar av sina ämnen. Snarare blir de en samling exempel, men dessa är väl valda och består såväl av gamla kändisar som av mindre bekanta ställningar och egna skapelser.

Kasparov kommenterar lättfattligt och utförligt, och jag tror nog att den som går igenom boken tillägnar sig en del nya kunskaper (om än litet osystematiskt). Och om inte, så har han åtminstone blivit underhållen på vägen.

Märker man då något av att det är Garri Kasparov, dynamikens mästare, som svingar pekpinne? Det tycker jag. Ett flertal kapitel behandlar angrepp i olika former och de flesta exempel har en klar taktisk udd. Roligare att läsa kanske, men förmodligen också svårare att återanvända själv.

Mats Eriksson

Gary Kasparov & Raymond Keene: Batsford Chess Openings 2

Batsford, häftad, 413 sidor, pris ca 15 pund

Vill man ha alla spelöppningar samlade i en och samma bok är väl Batsford Chess Openings den enda volym som kan göra anspråk på någorlunda fullständig täckning av alla varianter.

Även om det naturligtvis är en omöjlighet att inom denna begränsade ram gå alltför djupt i spelöppningslabrynterna täcker författarna, världsmästaren Garri Kasparov och den engelske stormästaren Raymond Keene

förvånansvärt mycket som hänt inom spelöppningsteori fram t o m 1988.

Den första utgåvan av denna volym kom ut redan 1982, och nr 2 är en klar förbättring av denna med en utökning av de kapitel vilka behandlar sådana spelöppningar som är inne just nu. En liten strategisk inledning, idéer och historisk bakgrund till varje öppning gör inte saken sämre.

Dock tycker jag personligen att kapitlet på fyra sidor om spelöppningsförberedelser på högsta nivå av Keene inte hör hemma här. Det för fram Kasparov i alltför ljus dager på bekostnad av hans ärkerival, exvärldsmästaren Anatolij Karpov.

Rolf Lekander

Grigorij Löwenfisch & Vasilij Smyslov: Rock Endings

Till den tidigare recensionen av denna engelska bok (TfS nr 1/90) kan vi göra ett tillägg efter bl a påpekanden från några intresserade läsare. I stället för att vänta på en ny, reviderad upplaga går det naturligtvis bra att redan nu skaffa sig den tyska utgåvan av samma volym. Denna har funnits tillgänglig nästan lika länge som det ryska originalet.

Rolf Lekander

Boris Slotnik: Typische Stellungen im Mittelspiel

Rudi Schmaus, 150 sidor

I våra dagar famnar spelöppningsteori om allt fler öppningar, samtidigt som varianterna ibland sträcker sig förbi tjugonde draget, ja t o m ännu längre. Också slutspelsvetandet systematiseras alltmer, och på sistone har ju också till schackspelets stora lycka (?) datorerna gjort sitt intåg på arenan.

Mellan dessa två stora områden av utforskad territorium kan man emellertid återfinna en kanske krympande, men ändå bred, remsa där kartor och vägmärken ännu är i dåligt skick. Det är mittspelet, som bångstyrt gör motstånd mot människans aldrig sovande drift att skapa klarhet i tillvaron.

Ja, hur skall man ordna mittspelet, detta virrvarr av pjäser, där varje ställning är unik och ingen är den andra lik? En metod är användandet av begreppet typställning. Härmed avses ställningar som visserligen är sinsemellan olika, men som ändå till följd av gemensamma drag kan behandlas på likartat sätt.

Boris Slotnik tar upp ett par sådana, och gör det ganska pedagogiskt. De fall han behandlar är "isolani" (vit eller svart isolerad dambonde), Karlsbad-formationen (Damgambit med vit c-bonde bytt mot svart e) samt ställningar med terrängfördel (Be4 mot d6 eller Bd4 mot c6 och e6). Varje ställning går igenom med exempel på olika spelidéer och som avslutning ges ett stort antal övningsuppgifter, ofta ganska avancerade.

I bokens andra del berörs olika manövrer i Kungindiskt med d4-d5 och i samband med avbyte av en svart fianchettoöppare i olika öppningar.

Det som utmärker en stark spelare, säger somliga, är att han känner igen ett stort antal ställningar, där han vet vad som är viktigt och vilka spelidéer som finns. Slotniks bok ger läsaren några sådana bilder.

Mats Eriksson

Anker Aasum: 1. Sc3 Sleipner Eröffnung

Edition Mädlar im Walter Rau Verlag, 156 sidor, häftad.

Nordiska spelöppningsmonografier tillhör numera de verkligt rara böckerna. Vi hälsar därför Anker Aasums bok om 1. Sc3 med stor tillfredsställelse. Ett mycket gediget verk.

Spelöppningsböckerna brukar ha olika namn på den här öppningen. Anker Aasum har gjort ett alexanderhugg och kapat alla hittills förekommande. Hans Sleipner får ses som ett heltäckande neutralt namn. I mitt tycke mycket passande, då huvudvarianterna är just åtta.

Sleipner som framtidsöppning kan mycket väl bli sant. Här är det sannolikt kortaste partiet: 1. Sc3 d5 2. e4 dxe4 3. Sxe4 e5 4. Lc4 Le7? 5. Dh5! uppgivet (Ekebjærg-Reyss, korr-EM X). Poängen är dels 5. - Sh6 6. d3 och dels 5. - g6 6. Dxe5.

Kjell Krantz

John Nunn: The Complete Pirc

Batsford, häftad, algebraisk notation, pris 9.95 pund.

Stormästaren John Nunn är en duktig spelare och teoretiker med många olika öppningssystem på sin repertoar. För tio år sedan presenterade han *The Pirc for the Tournament Player*, och nyligen har han kommit ut med en förbättrad och utökad upplaga, *The Complete Pirc*.

Nunn, en erkänt skicklig taktiker, visar här att han även behärskar en så strategiskt betingad öppning som Pirc/det moderna försvaret. På ett pedagogiskt och lättförståeligt sätt spaltar han upp hela öppningskomplexet i 22 undersystem och försöker förklara för och nackdelarna med dessa.

Han har själv stor erfarenhet av denna öppning, både som vit och som svart, och menar att svarts uppställning (g6, Lg7, d6 med eller utan Sf6) är fullt spelbar. Dock måste svartspelaren besitta stort tålamod, ha känsla för ställningens krav samt vara beredd att nöja sig med remi om vit inte är hågad att ta några risker.

En icke föraktlig fördel med svarts fianchettouppställning är att den går att använda mot i stort sett alla vits öppningsvarianter. Tack vare de många diagrammen (148 st) går det utan större ansträngning att snabbt få överblick över de 215 sidorna, som innehåller analyser av partier spelade så sent som hösten 1988.

En guldgruva för den som har denna solida spelöppning på sin repertoar!

Rolf Lekander

Distriktsnytt

Västergötland

□ Schack i det gröna spelades, trots hotfullt svarta moln samt ett och annat regnstänk, för 23:e gången på Mariebergsparkens gröna gräsmatta i Kinna där 100 spelare mötte upp. Elitgruppen dominerades av Skara SS som lade beslag på de tre främsta platserna.

Resultat, grupp 1: 1) Niclas Cederqvist, Skara SS 10, 2) Richard Dahlström, Skara SS 10, 3) Lars-Göran Eklund, Skara SS (fjölårs-vinnare) 8½, 4) Sven Svensson, SA Fenix, Borås 7½, 5) Bengt Andersson, Kymbo SK 6.

Övriga gruppvinnare: Johan Hellgren, Lidköpings SS, Viljo Koski, Lidköpings SS, Robert Wiklund, Götaverkens SK, Göteborg, Bo Rylander, Alvesta SS, Matts Karlgren, Götaverkens SK, Göteborg, Albin Rosén, SK Kamraterna, Göteborg, Joakim Pettersson, Alingsås SS, Anders Nordberg, Götaverkens SK, Göteborg, Sverrir Jónsson, Alingsås SS, Harald Eriksson,

Göteborg:

Rekorddeltagande i Flunsåsschacket

□ Om det var det underbara vädret som lockade rekordmånga deltagare (98 mot 64 i fjol!) låter vi vara osagt, men faktum är att arrangörerna togs på sängen. Det fanns bara bord och spel för 90 deltagare...

Så det blev till att rycka ut och jaga både spel och klockor. Plats fick alla till slut på utescenen i den vackra Flunsåsparken på Hisingen. Lite trångt var det förstås men gemytligt och alla tycktes trivas.

Blixtspelet kombinerades med en poängpromenad runt parken. Sedan en person gått vilse - han var faktiskt på väg mot Kungälv, 2 mil därifrån - sattes pilar upp så att manfallet inte skulle bli alltför stort.

Två man behärskade 15-minuterspartier till fulländning, nämligen de båda Kamraterna Ingvar Andréasson och Lars-Erik Johansson. Det gick inte att skilja dem åt, så de fick spela ett extra parti om segern. Det vanns av Andréasson, som därmed tog hem det handgjorda vandringspriset för alltid.

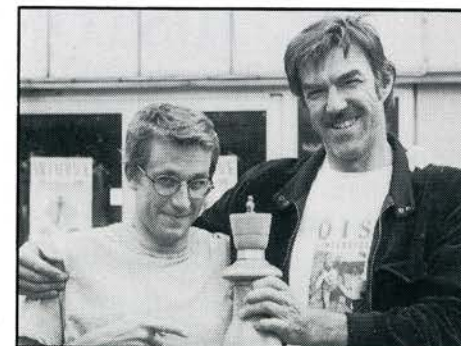
Knappt slagen trea var Jan-Olov Lind, som tillsammans med schackvänner från Er-

Götaverkens SK, Göteborg, David Jacobsen, Kinna SK och Jim Nordlund, Falköpings SS.

□ Boråsmästerskapet, som genomfördes som entimmesturnering: 1) Karl Angervik, SA Fenix 5 (av 6), 2) Börje Persson, SA Fenix 4½, 3) Dan Ljungström, SA Fenix 4, 4) Gunnar Aatolainen, Borås SS 4, 5) Johnny Deltin, Bollebygds SK 4 (16 delt).

□ Vårgårdsträffen för veteraner, som i år spelades för fjärde gången, samlade 50 startande med Jean Mörby, 84, och Nils Karlén, 82, som äldsta deltagare. Båda nådde topplaceringar och Karlén var nära att vinna. 3 kvalitetspoäng avgjorde.

Resultat: 1) Rolf Andersson, Alingsås SS 6 (av 7), 2) Nils Karlén, Fritsla SS 6, 3) John Häger, SK Kamraterna, Trollhättan 5½, 4) Sve Alfredsson, Bollebygds SK 5½, 5) Harry Runström, Tibro SK 5, 6) Bengt Andersson, Kymbo SK 5, 7) Jean Mörby, Lidköpings SS 5.

Ingvar Andréasson (t v) fick vänta några veckor på vandringspriset som överlämnades av Sture Hellberg i samband med SM i Göteborg.

valla SS kombinerade Göteborgsresan med ett schackläger på ön Gullholmen i den bohuslänska skärgården.

Arrangerande Götaverkens SK, med stöd av Fritid, Hisingen, tackar alla deltagare som gjorde denna söndag till ett fint minne och hoppas på återseende nästa år.

Resultat, grupp 1: 1) Ingvar Andréasson, SK Kamraterna 6, 2) Lars-Erik Johansson, SK Kamraterna 6, 3) Jan-Olov Lind, Örebro SS 5½, 4) Anton Åberg, Lundby SS 3, 5) Johan Kretz, SS Manhem 3, 6) Magnus Carlhammar, SS Manhem 2, 7) Hans Svedberg, SK Kamraterna 2, 8) Glenn Nylén, Lundby SS ½.

Grupp 2: 1) Arvid Wikner, SS Manhem 6, 2) Ture Lehtonen, Angereds SS 6, 3) Johan Hultin, AK-77 6.

Grupp 3: 1) Sve Alfredsson, Bollebygds SK 5½, 2) Fredrik Larsson, Ervalla SS 5, 3) Peter Kärrberg, Lundby SS 4½.

Sture Hellberg

Norska mästerskapet

IM Berge Østenstad vann årets norska mästerskap med 7/9 före Rune Djurhuus och Ivar Bern 6, Jonathan Tisdall 5½, Roar Elseth och Tor Kristian Schølseth 5. Simen Agdestein deltog inte. Frode Elness tog juniortiteln med 9/9 medan 15-åriga Sheila Barth Berntsen segrade bland kadetterna. Tävlingsarna, som spelades i Brønnøysund, samlade drygt 300 deltagare.

HISTORIEN OM ETT DAMOFFER

Damoffer – visst har ordet en speciell klang. Ett damoffer som kulmen på ett angrepp är varje kombinationsspelares dröm. För de flesta förblir det en dröm; man kan spela schack ett helt liv utan att någonsin hitta Kombinationen med stort K.

Men det lönar sig att kunna sin schackhistoria. Fråga t ex Jan-Olov Lind, Örebro SS som i femte rondan i SM-gruppen i Göteborg offrade damen mot Thomas Ernst och vann efter vackra vändningar.

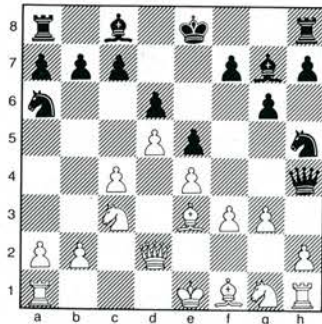
Linds offer har föregångare, flera stycken för övrigt. Det finns gömt i Sämischvarianten i Kungsindiskt, där det ursprungligen grävdes fram av den geniale David Bronstein. Stampartiet spelades i tolfte rondan av kandidatturneringen i Amsterdam för 34 år sedan:

KUNGSINDISKT FÖRSVAR (E 80)

Boris Spasskij
Sovjet

David Bronstein
Sovjet

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 Lg7 4. e4 d6 5. f3 e5 6. d5 Sh5 7. Le3 Sa6 8. Dd2 Dh4† 9. g3

9. – Sxg3!† 10. Df2 Sxf1 11. Dxd4 Sxe3 12. Kf2 Sxc4 13. b3 Sb6 14. Sge2 f5 15. Thg1 0–0 16. Kg2 Ld7 17. a4 Lf6 18. Dg3 Sb4 19. a5 Sc8 20. exf5 Lxf5†

I Tidskrift för Schack nr 3/1956 kommenterades denna ställning:

”Det förtäljes att Bronstein tillbringade en sömlös natt med analys av det redan färdigspelade partiet och sedan kunde påvisa en för svart gynnsam fortsättning: 20. – Se7! 21. f3 g6? Sf5! 22. gxh7†† Kh8 23. De1 Sd3

24. Dd2 Sh4† och vit kan välja om han vill bli matt eller förlora damen...

Ytterligare ett virrvarr av varianter finns. Vit behöver dock ej spela 21. f3 g6 utan 21. Kh1 Sxf5 22. Dh3 etc. En svårbedömd ställning med ömsesidiga chanser. Därmed skulle alltså det sensationella damoffret ha bevisats vara korrekt. Åtminstone tills någon offrar en nattsömn för vits räkning”.

21. Ta4 Sd3 22. Tc4 Sc5 23. Se4 Sa6 24. Sxf6† Txf6 25. f4 e4 26. Sc3 Se7 27. Te1 Taf8 28. b4 c6 29. Sxe4 Lxe4 30. Txe4 Sxd5 31. Te8 Sac7 32. Txf8† Kxf8 33. Kh1 Tf5 34. Dh4 Sf6 35. Df2 Sb5 36. De2 Sd5 37. a6! bxa6 38. De8† Kg7 39. Dxc6 Kh6 40. Dxa6 Sxb4

Här avbröts partiet.

41. Db7 Sd3 42. Te7 Sxf4 43. Txb7† Kg5 44. De7† Kg4 45. De3 Kg5 46. h4† Kg4 47. Kh2 Sh5 48. Th6 uppgivet.

I och med denna förlust försvann Bronsteins chans till en ny VM-match. Turneringen i Amsterdam vanns i stor stil av Smyslov som året därpå skulle ta titeln från Botvinnik.

Men varianten levde vidare. Partiet mellan Ernst och Lind kommenteras här av Håkan Åkqvist som illustrerar med ett stort antal partiexempel:

KUNGSINDISKT FÖRSVAR (E 80)

Thomas Ernst
SK Kamraterna

Jan-Olov Lind
Örebro SS

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 Lg7 4. e4 d6 5. f3 0–0 6. Le3 e5 7. d5 Sh5 8. Dd2 Dh4†! 9. g3

Vit kan undvika förvecklingarna med 9. Lf2, t ex 9. – Df4 (eller 9. – De7 10. 0–0–0 f5) 10. De2 (eller 10. Le3 Dh4† med remi genom dragupprepning) Dg5 11. g3 Sa6 12. Le3 De7 13. 0–0–0 f5 (Timman – van der Wiel, Bryssel 1987).

9. – Sxg3!† 10. Df2 Sxf1 11. Dxd4 Sxe3 12. Ke2

Som gardering mot dubbelhotet 13. – Sc2† och 13. – Sg2† betraktas detta som vits bästa fortsättning.

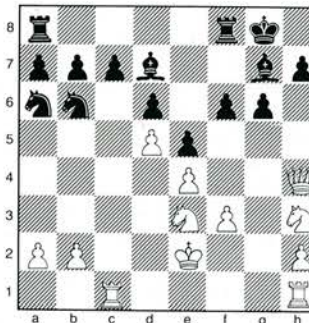
12. – Sxc4

I partiet Browne – Biyiasis, USA 1981, lönade sig 12. – Sg2 dåligt, ty efter 13. Dg5! Sf4† 14. Kd2 Sd7 15. Sge2 Sh3 16. De3 a6 17. Ke2 f5 18. b4 var vit i klar fördel.

13. Sd1

Här har även 13. Sb5?! prövats. I partiet Kikiani – Goldin, Sovjet 1963, följde: 13. – Sa6 14. Tc1 Sxb2! (spelbart är också 14. – Ld7!?) 15. Sxc7 Sxc7 16. Txc7 b6 17. Sh3 La6† 18. Ke3 h5 19. Kf2 Tac8 20. De7 Lf6 och svart hade ett farligt initiativ.

13. – Sa6 14. Tc1 Sb6 15. Se3 Ld7 16. Sh3 f6

17. Sf2

Huvudalternativet är 17. Thg1. I partiet Karpov – Velimirović, Skopje 1976, följde: 17. – Tad8? 18. b3 c6 19. dxc6 bxc6 20. Sf5! gxf5 21. Tg7†! Kxg7 22. Tg1† Kf7 (på 22. – Kh8? avgör 23. Sg5!) 23. Dh5† (enligt Karpov själv var 23. Dxb7† ännu starkare) Ke6 24. Dxf5† Kf7 25. Sg5† Ke8 26. Se6! Tf7 27. Tg7 med vinstspel för vit.

I partiet Ornstein – Hansson, Kirsebergs jubileumsturnering 1976, gick det också illa för svart: 17. – Lb5†? (enligt Ornstein kan också 17. – c6 besvaras med 18. f4! med idén att på 18. – Lxh3 spela det överraskande 19. f5!) 18. Kd2 c6 19. f4! (med tanke på svarts pjäsanhopning på damflygeln bör vit eftersträva kungsangrepp) cxd5 20. f5! Sc4† (20. – gxf5 är otänkbart och 20. – g5 besvaras med 21. Sxg5 f3 22. Dg5 Tf7 23. f6 varefter vit vinner) 21. Txc4! dxc4 22. f3 g6 h3 23. Tg6 Ld7 24. Sd5 Sc5 25. Ke3 Tf7 26. Sxf6† Txf6 27. Dxf6 uppgivet.

Holländaren John van der Wiel och hans unge landsman Jeroen Piket har analyserat varianten ytterst noga. De har funnit att

svarts spel efter 17. Thg1 kan förstärkas med 17. – Tae8!. I junior-EM i Groningen 1986/87 spelades följande i partiet Spycher – Picket: 17. Thg1 Tae8 18. Tg2 Te7! 19. Kf1 (enligt Picket besvaras 19. Tcg1 med 19. – Lb5† 20. Kd2 Le8 jämte c7–c6) Sc5 20. Td2 h5! 21. b4 Sa6 22. a3 Kh7 23. Tg2 Lh6 24. Kf2 c5?! (säkrare var 24. – Le8 och först därefter 25. – c6) 25. dxc6 bxc6 26. Sf5! gxf5 27. Dxb7 Le8 28. Dxf5† Kh8 29. Tcg1 Sd7 30. Tg4 Sc7 31. Th4 Th7 32. Dg4 f5! 33. exf5 Sf6 34. De4 Lf7 35. Dxc6 Scd5 36. Tc4? (spelet var fortfarande oklart efter 36. Dxd6) Le3† 37. uppgivet.

17. – Sc8 18. Dg3

Med idén h2–h4–h5.

I det mycket uppmärksammade partiet Kasparov – Seirawan, Barcelona 1989, valde världsmästaren 18. Tc3. Det följde 18. – Se7?! (Seirawan har senare funnit att 18. – c5! är det rätta draget, t ex 19. dxc6 bxc6 20. Td1 Sc7 21. Tcd3 Sb5 22. a4 Sd4†) 19. Thc1 Tac8 20. Tb3 Tb8 21. Sd3 Tf7? 22. De1! Sc8 23. Da5 Sb6 24. Txc7! f5 (24. – Sxc7 25. Dxa7) 25. Tc2?! (enligt Seirawan borde vit ha fortsatt med 25. Txb7 Txb7 26. Dxa6 Tc7 27. Txb6 axb6 28. Dxb6 med vinstchanser för vit) fxe4 26. fxe4 Tbf8 27. Txb6! och i tidsnöd bjöd vit remi, vilket svart tacksamt accepterade!

18. – Se7 19. h4 h5

Svart blockerar vits angreppsspel och sätter sin lit till kontringar (kanske något han lärt sig av defensivstarka lag i fotbolls-VM?!).

20. Sd3 Kh7 21. Thg1 Lh6

Därmed undanröjs det obehagliga hotet Se3–f5 samtidigt som den egna löparen byter upp sig diagonalmässigt.

22. Tc3

En betydligt tuffare uppgift hade svart fått i de hiskliga förvecklingarna som uppstår efter 22. f4 f5. I SM-bulletinen angav Björn Andersson 23. fxe5 f4 (23. – fxe4 24. Sb4! Sc5 25. exd6 Tf3 26. Txc5! Tg3 27. Tg3 och vit kommer in på c7 med bra ställning) 24. Dh2 fxe3 25. exd6 Lb5 med hotet Tf2†. Även 23. exf5 gxf5 24. Df2 Lb5 ser bra ut för svart.

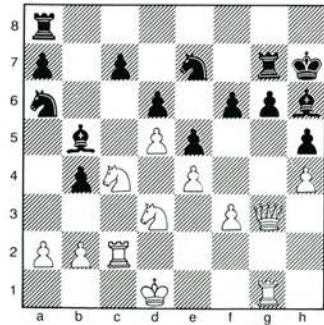
22. – Tg8 23. Sc4 Tg7 24. Kd1

Vit har hittills fått laborera helt ostört, men nu kommer en lika överraskande som stark motstöt.

24. – b5! 25. Sd2 b4 26. Tc2 Lb5

Vilket löparpar...

27. Sc4

27. — c6! 28. dxc6 d5! 29. exd5 Sf5
Svarts härliga bondeoffer förberedde just det här draget. Nu vinner svart ytterligare material för damen.

30. Dh3 Lxc4 31. Txc4 Se3† 32. Ke2 Sxc4
Nu har svart mer än tillräcklig kompensation. Lägg märke till hur effektivt de svarta springarna förhindrar de vita friböndernas framskridande.

33. b3 Sd6 34. De6 Sb5
Med hotet 35. — Sd4†.
35. Dxf6 Sc3† 36. Kf1 Sxd5 37. Dxe5 Sac7 38. Dd6 Te8 39. Th1

Ett tidsnödsdrag. Vit upptäckte just att 39. Se5 följs av 39. — Te6 varefter den vita springaren går förlorad.
39. — Te6 40. Dc5 Se3† 41. Kf2 Sf5 42. Te1 Le3† 43. Txe3 Txe3 44. Sxb4 Tge7 45. Dc4 Sd6 46. Dc2 a5 47. Sd3 Sf5 48. Dc4 Te2† 49. Kg1 Tg2†

En sista liten finess. Tornet går förstas inte att ta på grund av 50. — Se3† varefter damen går förlorad.

50. Kh1 Txa2 51. uppgivet.
Ett smärtsamt nederlag för vår just nu starkaste stormästarkandidat!
(Kommentarer: Håkan Åkvist)

Här följer ytterligare ett par partier från sommarens SM-grupp:

HOLLÄNSKT FÖRSVAR (A 88)

Jonas Barkhagen Thomas Ernst
SK Rockaden SK Kamraterna

1. d4 f5 2. Sf3 Sf6 3. g3 g6 4. c4 Lg7 5. Lg2 0–0 6. Sc3 d6 7. 0–0 c6 8. Tb1

Vanligare är 8. d5 med ömsesidiga chanser.

8. — Dc7 9. d5 cxd5 10. cxd5 Sbd7 11. Le3 Sc5

12. Ld4 a5!

Den starka svarta springaren på c5 säkrar utjämnningen. Dåligt vore däremot 12. — Ld7? 13. b4! Sce4 14. Sxe4 Sxe4 15. Lxg7 Kxg7 16. Dd4† Kg8 17. Tfc1 och vit står överlägset.

13. Te1 Ld7 14. a4

Svart hotade storma fram med b-bonden.

14. — Tfe8 15. Sd2 Db6

Efter 15. — Sxa4 16. Sxa4 Dxc1 17. Dxc1 Txc1 18. Txc1 Lxa4 19. e4 har vit en viss kompensation för bonden.

16. b3 Db4 17. e3 Sg4 18. Sa2 Da3!?

Ett vågat vinstförsök. Även den svarta damen ska delta i offensiven på damflygeln!

19. Ta1 Se5 20. Db1 (?)

Efter 20. Kh1 har svart knappast något bättre än att ta ut remi genom 20. — b5 21. Sc3 Db4 22. Sa2 Da3. På 20. Kh1 hotar även damfångst genom Db1 och Lb2. Nackdelen med textdraget är framför allt att springaren på d2 förblir ogarderad.

20. — b5 21. f4 Sg4 22. axb5!

I svår ställning finner Barkhagen ett fyndigt försvar. Alternativet var sämre: 22. h3 Sxe3! 22. Lxe3 Lxa1 24. Dxa1 Sxb3 25. Sxb3 Dxb3 med starkt initiativ för svart eller 22. Lxg7 Kxg7 23. Sc1 Db4 24. Db2† Kg8 25. Sa2 Sxa4! och svart vinner.

22. — Lxb5 23. Td1 Sd3

24. Sc3

Till stora förvecklingar leder 24. Sc1 efter motoffret 24. — Lxd4! 25. Txa3 (25. exd4 Db4) Lxe3† 26. Kf1 Sxc1† (26. — Sxh2† 27. Ke2 Sxc1† 28. Ke1! Sd3† med remi genom dragupprepning) 27. Sc4 a4! 28. h3 (28. Txc1 Lxc1 29. Dxc1 axb3 30. Txa8 Txa8 vinner för svart liksom 28. Ke1 Lf2† 29. Kd2 Sxb3† 30. Txb3 axb3) och nu:

a) 28. — Sxb3 29. hxg4 Txc4 30. Ke1 Tc3 31. Lf1 Lxf1 32. Kxf1 Sd2† 33. Txd2 Lxd2

och svart kan fortfarande spela på vinst.

b) 28. — axb3! 29. Txa8 Lxc4† 30. Ke1 Txa8 31. Txc1! (31. hxg4 Ta2 och vinner) Ta2! 32. Txc4! Lf2† 33. Kd1 Se3† 34. Kc1 b2†! (det är tveksamt om 34. — Sxc4 35. Dxb3 Le3† 36. Kb1! Tb2† 37. Dxb2 Sxb2 38. Kxb2 Lf2 39. g4 räcker till vinst) 35. Dxb2 Tc8† 37. Kxb2 Sxg2 och vinner.

24. — Db4 25. Sxb5

Här kunde även 25. Sa2 ha spelats, varefter damoffret 25. — Lxd4!? åter leder till stora förvecklingar.

25. — Dxb5 26. Lf1

På 26. Sc4 följer starkt 26. — Sc5.

26. — Lxd4 27. exd4 Sgf2?

Starkare var 27. — Tc3!, t ex 28. Sc4 Sdf2 29. Sxd6 Dxd5 30. Lg2 Dxd6 31. Lxa8 Sxd1 32. Dxd1 Se3 33. Dd2 Txb3 och svart står lite bättre. Nu strandar t ex 34. Txa5? på 34. — Tb1† 35. Kf2 Tb2!.

28. Sc4! a4

Springaren på d1 är förlorad efter 28. Sxd1 29. Dxd3. Bägge spelarna är nu i tidsnöd.

29. Lxd3?! Sxd1 30. Dxd1 axb3 31. Txa8?!
Bättre var 31. Tb1 Txc4 32. De2 Taa4 33. Dxe7 Dxd5 34. De8† Kg7 35. De7† Df7 36. Dxf7† Kxf7 37. Lxc4† Txc4 38. Txb3 med trolig remi i slutspelet.
31. — Txa8 32. De2 Dxd5 33. De3 Ta1† 34. Kf2 Ta2†!

Vit håller remi efter 34. — Dh1 35. Dxe7 Ta2† 36. Le2 Dxb2† 37. Kf3.

35. Sd2 b2 36. Dxe7 b1D 37. Dd8† Kg7 38. De7† Df7 39. Dxf7† Kxf7 40. Lxb1 Txd2† 41. Ke3 Txb2 42. uppgivet.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

NIMZOINDISKT FÖRSVAR (E 37)

Conny Holst Johan Furhoff
Limhamns SK Södra/SASS

1. d4 Sf6 2. c4 Sc6

Ett försök att locka ut vit på okända farvatten. Spelet övergår dock snart i Nimzoindiskt.

3. Sf3 e6 4. Sc3 Lb4 5. Dc2 d5 6. a3 Lxc3† 7. Dxc3 Se4 8. Dc2?

Vit får fördel efter 8. Db3! säger Taimanov, t ex 8. — Sa5 9. Da4† c6 10. cxd5 exd5 11. e3 Lf5 12. Ld2 Sxd2 13. Sxd2 0–0 14. Le2.

8. — e5!

Svart erbjuder ett bondeoffer för snabbast

möjliga utveckling och får utmärkt spel.

9. dxe5

Efter 9. e3 Lf5 har svart heller inga problem, Kamysjov – Estrin, Moskva 1945.

9. — Lf5 10. Da4?

Partiet Kakageldijev – Antosjin, Sovjet 1974, fortsatte 10. e3 Sg3 11. Ld3 Lxd3 12. Dxd3 Sxh1 13. cxd5 Se7 14. e4 c6! 15. d6 Sg6 16. Le3 0–0 17. 0–0–0 Sxe5! 18. Sxe5 Sxf2 19. Lxf2 Dg5† 20. Kb1 Dxe5 21. Lg3 och vit hade kompensation för kvaliteten i sin starka fribonde.

10. — 0–0 11. Lf4

Partiet Gerusel – Lombardy, junior-VM, Toronto 1957 fick följande förlopp: 11. Le3 d4 12. Td1 dxe3! (ett vackert damoffer) 13. Txd8 exf2† 14. Kd1 Tfxd8† 15. Kc1 a6 16. Db3 Sc5 17. Dc3 Sa5! och svart vann.

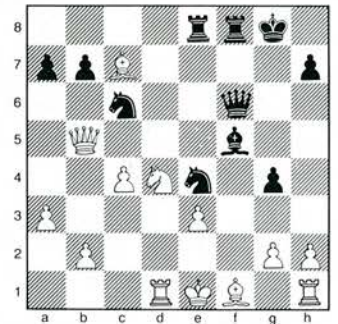
11. — d4 12. Td1 f6!

Öppnar ytterligare en linje mot den vita kungen.

13. exf6 Dxf6 14. Db5 Tae8 15. e3

Efter 15. Dd5† Kh8 16. Sxd4 Td8 17. Dxf5 Sxd4! 18. Dxe4 Dxf4 hotar ogarderbar matt på f2 eller c2.

15. — g5 16. Lxc7 dxe3 17. fxe3 g4 18. Sd4

18. — Ld7! 19. Lf4 Sxd4 20. Dxd7 Sc2† 21. Ke2 Dxb2 22. Dxxg4† Kh8 23. Kf3 Se1† 24. Txe1 Df2† matt.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

”Polgarien” slog Grekland

Systrarna Polgár besegrade ett grekiskt minilandslag med 11½–6½ i en matchturnering som ägde rum i anslutning till en schackfestival på ön Korfu. Individuella resultat: Zsuzsa 3½, Zsófi 3½, Judit 4½, Vasilios Kotronias 1½, Spyridon Skembris 3½, Efstratios Grivas 1½.

GULAGENS OFFER

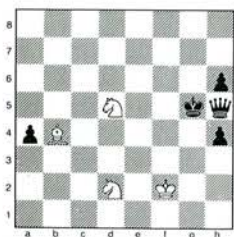
Stalintidens blodiga utrensningar krävde miljontals offer i Sovjet. Inte heller schackspelare och schackkomponister kom undan terrorvågen. Dussintals av dem stämplades som "folkiänder" och avrättades eller dog i koncentrationsläger.

Till dessa hörde bl a M Barulin, L Salkind, P Neunyvako och många, många andra. Deras "brott" behövde inte vara större än att de publicerat någon komposition i t ex den tys-

ka tidskriften *Schwalbe*. Det räckte.

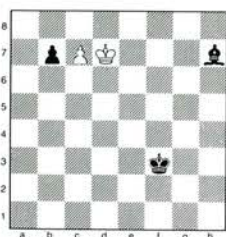
Vi återger här fyra studier av lika många världsberömda studieförfattare som miste livet på detta ohyggliga sätt.

2566. M Platov
Rigaer Tageblatt
1905
Hed omn

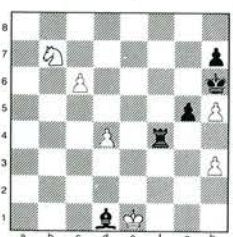
Vinst

2567. A & K Sarytjov
Schachmatnyj Listok
1928
Omn

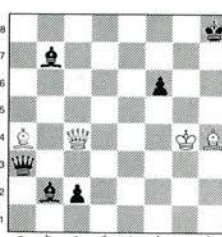
Remi

2568. A Kubbel
Schachmatnyj Listok
1925
1-2 pr

Vinst

2569. S Kaminer
Schachmatnyj Listok
1928
1 pr

Remi

■ LÖSNINGAR

2566. 1. Se4+ Kf5 2. La3! Ke5 3. Lb2+ Kf5 4. Sd6+ Kg5 5. Lc1+ K- 6. Sf4/f6+ och vinner. Upphovsman är **Michail Platonov** (1883-1942). Bröderna Platonov (Vasilij & Michail) har publicerat över 200 studier, mest tillsammans men en del även separat. Vasilij dog 1952.

2567. 1. Kc8!! b5 2. Kd7! b4 3. Kd6 Lf5 4. Ke5 L- 5. Kd4 remi. Denna studie har sin förhistoria. Den publicerades nämligen först i följande form: Kc8 Bb6 c6 f4 - Kf3 Ld6 Lg8

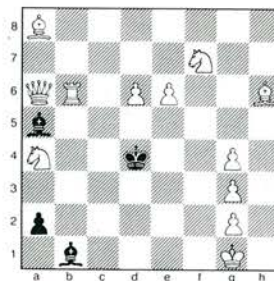
Bb7 och fick då bara ett omnämnande av domaren L Kubbel. Sedermera presenterades den utan inledningsdragen 1. Kd7 Lxf4 2. c7 Lxc7 3. bxc7 Lh7 och blev då uppmärksammasad - och världsberömd.

Kiril Sarytjov (1909-1950) komponerade nästan alla sina studier tillsammans med tvillingbrodern Aleksander. Kiril var till yrket journalist. Aleksander dog 1986.

2568. 1. c7 Te4+ 2. Kd2! (2. Kf2? Te8 3. Sd8 Te2 och 4. - Te2, eller 2. Kf1? Te8 3. Sd8 Le2+! och 4. - La6) Txd4+ 3. Kc3 Lg4! 4. hxg4 Td7! 5. Sd6! (5. c8D? Tc7+! 6. Dxc7

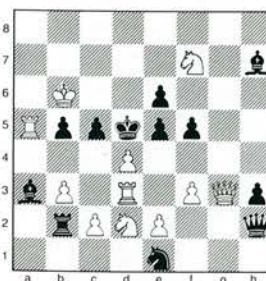

14900. Christer Jonsson
Skärholmen

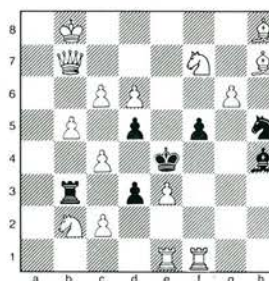
Matt i 2 drag

14901. Lars Larsen
DK-Sönderborg

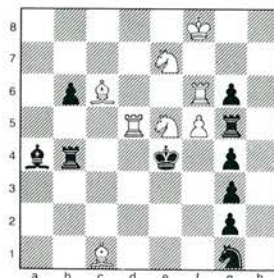
Matt i 2 drag

14902. Marcel Segers
B-Bryssel

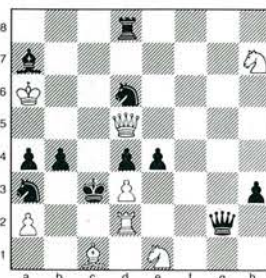
Matt i 2 drag

14903. Leonid Makaronez
SU-Brjansk

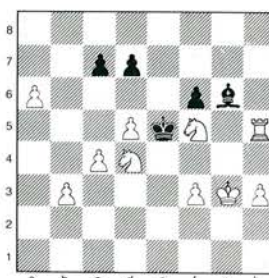
Matt i 3 drag

14904. Grigorij Gamza
SU-Novosibirsk

Matt i 3 drag

14905. Kåre Andersson
Svenshögen

Matt i 4 drag

patt) Txc7+ 6. Kb4! följt av Sf5X eller 6. - Kg7 7. Se8+ med vinst.

Arvid Kubbel (1889-1938) var den äldste av bröderna Kubbel. Han har komponerat över 700 problem och studier och vunnit flera utmärkelser även i svenska turneringar.

2569. 1. Lb3 Dxb3 2. Dxb3 Lc8+ 3. Kh5! c1D 4. Dxb2 Dxb2 5. Lxf6+ Dxf6 patt, eller 4. - Dc5+ 5. Kg6 Df5+ 6. Kf7 Dh7+ 7. Ke8 Dxb4 8. Dxf6+ Dxf6 patt. **Sergej Kaminer** (1908-1938) var ingenjör. Han har komponerat cirka 70 studier.

14906. Andrej Byljevskij. SU-Uljanovsk. Vit: Ke8 Dg1 Td1 La1 Sg3 Ba3 c5 g5. Svart: Ke6 Sb2 Sc6 Ba4 e4. Matt i 2 drag.

14907. Herbert Hultberg, Stockholm. Vit: Kh3 Db6 Bb7 c4 e5 g4. Svart: Kb8 Sd8 Be6. Matt i 4 drag.

Lösningsfrist 10 december.

Lösningar till problemen

14860-14877, TFS 3-4/1990

14860 (Segers). 1. f4 (2. Lg2) Lxe5/Dxe5 2. Td3/Td8. Försök 1. Td3? (2. Txd4) Dc5/Db6 ▶

2. Txc5/Sxb6 men 1. – Dxe5!. 1. Td8? (2. Txd6) Dd7/Dxd8/Lc5 2. Txd7/exd8D/Tc5 men 1. – Lxe5!. Lösningens variantspel finns även i diagramställningen. Lösningens mattdrag (Td3 och Td8) figurerar som förstadrags i två försöksspel där lösningens svarta temadrag växelvis vederlägger respektive försök. Ett intressant tema.

Belgaren M Segers, en av 30-talets ledande tvådragsspecialister, slutade komponera 1938 men kom häromåret tillbaka efter en 50-årig paus!

14861 (Makaronez). 1. Lxf5 (2. Tc4) L– 2. gxh8D. 1. – Lf6/Lg7 2. Kc6/Ta6. 1. – Sf5 2. Tg4. 1. Kc6?/Ta6? Tg6/Txg7. Underhållande försvarsspel av svart löpare. En sympatisk uppgift.

14862 (Ingre). 1. Te8 (2. Tf8) Dg4/Df3/Df2 2. Sxd3/Sg6/Txf2. Två vackra varianter med svart självblockad.

14863 (Frode Myhre). 1. exd8S (dragtv) L–/c6 2. Sxc7/Sxb6. Försök: 1. Txb6? (2. Sxc7) Se6 2. Lc6 men 1. – cxb6!. 1. Txc7? (2. Sxb6) L–!. 1. Sxc7? Kxb7 2. Sd6 men 1. – Lxc7!. 1. Sxb6? Kxb7 2. a8D men 1. – cxb6!. Det komplicerade Uraniatemat (namnet efter en tysk tidskrift), som var föremål för en tematurnering för en del år sedan. Spelet dock för slagkraftigt för att falla lösarna i smaken.

14864 (Riczu). 1. Ta4 (2. Dc4).
14865 (A & B Bjeljevskij). 1. Tg4 (2. Ld4). 1. Dc4? exd6!. 1. Dd3? Ld5!. Livligt spel med fina varianter (K M).

14866 (Bolotbekov). 1. Te2 (dragtv). Kungsstjärna med samma mattdrag i två varianter.

14867 (Bolotbekov). 1. d5 Kxe1/Kc1 2. Td4/Tb4. Listigt dragtvång (K M).

14860, 61 och 65 var speciellt intressanta i denna spalt (E S).

14868 (Etmishev). 1. Sxb6 (2. Dxe5) Tc2 2. Sd7 (Sa4?). 1. – Tf2 2. Sa4 (Sd7?). Efter ett tematiskt inledningsdrag följer frigörning av

vit S samt svart D och L. Frigörningen av de svarta pjäserna parerar hotet och förhindrar dual. Konsekvent utförd idé i oklanderlig utförning.

14869 (Larsen). 1. Sc7 (2. Dd5) Kd6/Kd4 2. Txe6/Lxb2. Försök: 1. Sxf6? (2. Dg5) Kf4/Kxf6 2. Dg3/Dg7 men 1. – Se4!. 1. Df3? Sxd3!. I försök och lösning får svart kung två flyktfält. Fångslingsmatt i lösningen. Tilltalade framställning av ett tema från tredje WCC-turneringen.

14870 (Riczu). 1. De6 (2. Dxd5). Innehållsrik. En av författarens bästa tvåor.

14871 (Makaronez). 1. Sxe5 (2. Sc6) Kxe5/Lxe5 2. Dxc7/Tc4. Försök: 1. Sxe3 (2. Sf5) Kxe3/fxe3 2. Dg1/Tc4 men 1. – Th5!. 1. Lxd5? (2. Dxe4) Kxd5/cxd5 2. Td1/Se6 men 1. – f3!. Trevliga variantpar i lösning och två försök. Goda parader mot försöken.

14872 (Hultberg). 1. Lc5 (med tre hot) c2/g2/Sf7 2. Kf3/Kd3/Kxe3 3. Lb6. S k Flecktema, alltså flerhotsuppgift, här i dualfritt utförande. Enkel och perfekt konstruktion.

14873 (Juozenas). 1. Kd5 (2. Kc6 3. Da3) La5 2. Dc6 Kb3 3. Dc4 (2. Dc2? Kb5!). 1. – Lb6 2. Dc4 (2. Dc6? Kb4!). 1. – Kb5 2. Db3 (2. Ld2? Kb6!). Försök: 1. Ld2? La5 2. Dc4 Lb4/Ka3 3. Dxb4/Lc1. 1. – a5 2. Dc4 men 1. – Kb5!. Välkonstruerad och med rikt innehåll i förhållande till det ringa materialet (K M).

14874 (Hultberg). 1. Sf4 (med tre hot) Sb4/Sc1/e3 2. Se2/Sd5/Txd3. Samma tema som i trean 14872.

14875 (Eriksson). 1. Lh3 (2. Tf7). 1. Lg4? Tf5!. 1. Lf5? Txe7!. 1. Lc8? Td7!. Elegant och rätt knivig. De halvlasta svarta T åstadkommer fina saker (K M).

14876 (Bolotbekov). 1. d5 (2. Ld4) Kxf1 2. Le2. 1. – Kxf3 2. Sh2. Anders Mattsson, Borås påvisar att det också hotar 2. Lg2, vilket drag även duger som inledning. Alltså bilöslig med 1. Lg2 Kg1 2. d5. Flera lösare har funnit bilöslingen.

14877 (Hultberg). 1. Tg1 Kh7 2. f7 f3 3. f8T! (f8D? patt). 2. – Kh6 3. f8D (3. f8T? Kh7!). Effektiv inledning. Dualfri promotion. Bra (K M). Ett trolleri i fyra drag (E S).

Prisböckerna går till Olle Berglund, Gävle och Kjell-Arne Johansson, Skelleftehamn.

Efter fyra häften är de kända namnen Erik Svedberg, Gerhard Naujoks, Erik Mossborn och Kjell-Arne Johansson främst i årstävlingen.

Polis-SM

Dubble Sverigemästaren Börje Jansson, Uppsala, vann årets Polis-SM som spelades i Stockholm. Det var hans tredje seger av fyra möjliga i denna tävling som arrangerades för tionde gången.

Slutronden blev dramatisk. Reine Lindström ledde med en poäng före Jansson, som emellertid lyckades vinna det inbördes mötet och därigenom kunde lägga

beslag på titeln.

Slutställning: 1) Börje Jansson, Uppsala 6 (av 7), 2) Reine Lindström, Göteborg 6, 3) Sven Holmström, Stockholm 5, 4) Bertil Westin, Göteborg 4 (8 delt).

B-gruppen vanns av Torbjörn Ågren, Göteborg som tog 5½/6. 79-åriga Ivan Fredriksson blev femte man med 2 poäng. Tävlingsarna samlade totalt 15 startande.

SCHACK-HISTORIA MED TFS

Tidskrift för Schack har i snart 100 år speglat schackets utveckling här hemma och utomlands. Dess årgångar innehåller allt – partier, kommentarer, teoretiska artiklar, turneringsreferat, tabeller, intervjuer, porträtt, olympiader, landskamper, VM-matcher, problem, studier osv osv.

De första årgångarna är sedan länge utsålda och andra försvinner i rask takt. Många finns dock fortfarande i lager. Komplettera ditt schackbibliotek medan chansen fortfarande finns – priserna är desamma som i fjoll!

Årg 1915	175:–	1963	150:–	1973	100:–	1982	100:–
1920	175:–	1964	150:–	1974	100:–	1983	100:–
1931	150:–*	1965	150:–	1975	100:–	1984	100:–
1950	175:–	1966	175:–	1976	100:–	1985	100:–
1954	150:–	1968	150:–	1977	100:–	1986	100:–
1956	150:–	1969	120:–	1978	100:–	1987	100:–
1957	150:–	1970	120:–	1979	100:–	1988	100:–
1958	150:–	1971	120:–	1980	100:–	1989	140:–
1962	150:–	1972	175:–	1981	100:–		

* Med ett häfte i faksimil.

Priserna gäller häftade, kompletta årgångar. Portofritt!
Vi levererar också i mån av tillgång enstaka exemplar à 10:– – 25:– styck.

TIDSKRIFT FÖR SCHACK

Gethornskroken 21 · 281 49 Hässleholm · Tel 0451-128 50 · Postgiro 60 46 34 - 6

Hellers tvåa

Ferdinand Hellers delade andra plats i World Open i Philadelphia med åtta andra spelare, en halv poäng efter segrande IM Igor Glek, Sovjet som tog 7½/9. World Open gör anspråk på att vara världens största öppna turnering. I år deltog 1 158 spelare från 40 nationer.

27 dec-5 jan

XX Rilton Cup

20-års jubileet av Rilton Cup firas med en helt öppen tävling, alla spelar i samma grupp. Prissumman har höjts kraftigt till ca 155 000 kr.

System och speltider

9 ronder Schweizer. Kl 14.00-20.00 *

40 drag/ 2 timmar därefter 20 drag/ timme.

* Den 31/ 12 och 5/1 startar ronden två timmar tidigare.

Priser

40 000, 25 000, 15 000, 10 000, 8 000, 6 000, 5 000, 4 000, 3 000, 5x2 000. Rankningspriser 1 500 kr till två av 10 spelare från nr 20.

Startavgift

IGM och IM ingen startavgift. FM 300 kr.

Juniorer (födda 1970 och senare) 200 kr. Övriga spelare 500 kr.

Anmälan

Sänd in anmälan och startavgift senast den 14 december på:
Postgiro 25 79 58-9 / Bankgiro 822-1301, Stockholms SF
Vid efteranmälan tillkommer 300 kr.

Vällingby-Viktorian

Den 6/1 arrangeras en snabbschacksturnering med tidshandikapp. Garanterade priser vid 100 deltagare: 4 000, 3 000, 2 000, 1 000, 2x500. Rankningspriser 2x300 kr. Ingår i Stockholms Grand Prix.

Information

STOCKHOLMS SCHACKFÖRBUND

Hornsgatan 82B, 117 21 STOCKHOLM. Telefon 08-669 36 54.

Välkommen till

KARLSTAD OPEN

27-30 december 1990

KARLSTADS ASS inbjuder till den 12:e upplagan av den internationella schackturneringen KARLSTAD OPEN

Spelplats	Hotel Gustaf Fröding där vi nu förfogar över stor konferenslokal av yppers- ta klass.
Logi	Helpension i dubbelrum, 3 övernattningar + 10 måltider för 1 015:--. Dito med enbart frukost 725:--. Extra övernattning om Du ankommer annandag jul 240:--. Enkelrumstillägg 105:-- per natt. Möjlighet till extrabädd finns i dubbelrum. Boka direkt hotellet per tel 054/83 10 00.
Spelform	Sju ronder efter nordiskt system. Betänketiden är 40 drag på två timmar, därefter en halv timma för resten av partiet. Dock spelas första rondan med betänketiden 1.5 timmar per spelare för hela partiet.
Spelprogram	Rond 1 startar 27/12 kl 15.00 och rond 7 börjar 30/12 kl 09.00. Prisutdel- ning c:a 14.45.
Prislista	10 000, 5 000, 3 000, 2 000, 1 000, 1 000, 1 000, 1 000, 750, 750, 500, 500, 500, 500, 500, 500, 500, 500, 500, 500. Som synes ökar vi antalet priser i toppen med 10 st vilket innebär att spelare som uppnår 5 poäng får pris. RATINGPRISER grupper om 12 spelare 1 000:-- OLD GENTLEMENS CUP för spelare födda 1940 och tid. 1 000:-- JUNIORPRIS för spelare födda 1970 eller senare 1 000:-- KADETTPRIS för spelare födda 1974 eller senare 500:-- SKÖRDEPRISET till den spelare som "skördar" mest ratingpoäng under Karlstad Open 500:--
Startavgift	275:-- för alla spelare utom IGM och IM som erhåller fri start. IGM dessut- om fritt logi.
Anmälan	Anmälan sker genom insättande av startavgiften på postgiro 496 07 54-2 KARLSTAD ASS TÄVLINGAR senast 14 december (utlandet 7 dec.) Ange ratingtal och telefonnummer samt eventuellt födelseår om Du är berättigad att delta i någon deltävling. Efteranmälan utan extrakostnad tar vi emot per telefon om vi har plats. Personlig anmälan i spellokalen senast 14.10.
Information	Elof Bodgren Kjell-Åke Andersson Drottninggatan 20 Mellanvägen 2 C 652 25 Karlstad 663 00 Skoghall Tel 054/15 97 08 Tel 054/238 37

- VÄLKOMMEN TILL KARLSTAD -

B POST

Avsändare:
Tidskrift för
Schack
Gethornskroken 21
281 49 Hässleholm
 ISSN 0040-6848

I sista minuten...

■ Kasparov tog ledningen med 1½-½ i VM-matchen i New York efter remi som svart i det första partiet (Sämischvarianten i Kungsindiskt) och seger som vit i det andra (Zaitsevarianten i Spanskt).

■ Borislava Borisova och Susanne Berg har lämnat återbud till OS. Damlaget får följande utseende: 1) Anna Benér, 2) Viktoria Johansson, 3) Christina Nyberg, 4) Eva Jiretorn.

■ Peter Petković, 22, har utsetts till ny konsulent hos Malmö Schackförbund.

Han efterträder Lennart Friberg som efter fem år har fått nytt jobb hos Sydkraft.

■ Wasas turnering till minnet av Erik Lundin blir av kategori XI med GM Sjirov, Sovjet, GM Benjamin, USA, GM Fedorowicz, USA, IM Gausel, Norge, GM Hellers, GM Karlsson, IM Cramling (Pia), IM Johansson, IM Wedberg och IM Wessman.

■ Bengt Svensson har startat med tre raka segrar i AK-77:s eloturnering i Göteborg.

MALMÖ OPEN

21-23 december 1990

i Rådhushallen, Malmö

Priser: 10 000, 6 000, 3 000, 1 500, 500, 500, 250, 250, 250, 250 kr. Rankingpriser à 800 kr per 14 deltagare. 1 000 kr till den som vinner alla sina sju partier.

Spelform: Sju ronder schweizer med betänketiden: rond 1-4 1 timme per spelare och parti, rond 5-7 2 timmar per spelare och parti.

Första ronden startar den 21/12 kl 20 med personlig anmälan i spellokalen senast kl 19. Kvitto på startavgiften ska då uppvisas.

Anmälan: Sker genom insättande av startavgiften 250 kr (Malmö Open) respektive 100 kr (MSF Open) på vårt postgirokonto nr 18490-3 senast den 13 december. Ranking och klubb anges vid anmälan. Vid efteranmälan tillkommer en extra startavgift på 50 kr. IGM och IM fri start. IGM fritt logi.

Vi lottar dessutom ut två TfS-prenumerationer à 245 kr bland deltagarna, förutsatt att man är kvar vid prisutdelningen.

MSF OPEN

Samtidigt med Malmö Open arrangeras MSF Open för spelare under 1 500 i ranking. OBS! Denna tävling är öppen endast för spelare från de nordiska länderna!

Priser: 1 500, 1 000, 700, 500 samt 5-10 300 kr. Rankingpriser à 300 kr per ca 14 deltagare.

Information: Malmö Schackförbund, Box 300 55, 200 61 Malmö, tel 040-15 03 88 (kl 9-12).